

VALDA SKIZZER

AF

MARK TWAIN.

----- ÖFVERSÄTTNING. ----- Andra tillökta upplagan. -----

UPSALA, W. SCHULTZ.

Stockholm, Ivar Hæggströms Boktryckeri, 1877.

Förord till den elektroniska utgåvan

Den första svenska översättningen av Mark Twain utkom 1873 med titeln *Valda skizzer*. Här föreligger den andra tillökta upplagan från 1877, där första upplagans skisser har utökats med sju nytillkomna. Översättaren är anonym.

Boken har hämtats från Google Books och anpassades till Projekt Runeberg i juni 2013 av Bert H.

Inledning.

Den anglosachsiska humorn har länge sedan i Amerikas jord slagit djupa rötter och framalstrat frukter, hvilka ej blott stannat inom sin verldsdel, utan redan gått jorden rundt. Vi behöfva blott påminna om Bret Habte, hvilken för närvarande tyckes vara den högst uppburne moderne författare i sin art. Men Amerika har ännu flere humorister, värde att kännas särskildt i Euro* pas nord genom den otvetydiga slägtkap i lynne och lifsåskådning, som sätter skandinaver och germaner i stånd att lättare och djupare än det södra Europas folk uppfatta denna egendomliga humor. Man torde till dessa kunna räkna professor Lowell, författare till en af de yppersta bland Amerikas humoresker, »The Biglow papers», politiska satirer från 1848 och senare; vidare psevdonymen Abtemus Ward (Charles Bbowne), en berömd humoristisk föreläsare, hvars skämt finnes samladt i flere skrifter under det angifna författarenamnet, och som 1867 dog vid ganska unga år; Josh Billings, också en psevdonym, tillhörande en man, Henry Shaw, som vid 15 år kom till den aflägsna vestern, lefde der i 25 år, »farming and auctioneering», och först vid 45 år, 1863, framträdde med utmärkta komiska skizzer under det nämnda nom de plume; Hans Breitmann (psevdonym för Charles Leland), hvilken efter studier i Tyskland och Paris, utgifvit skizzer och ballader; Petroleum V. Nasby, i verkligheten David Ross Locke. hvilken liksom så många andra af desseamerikanske författare böljat som boktryckare, sedan blifvit »reporter», derpå »editor» för ett blad och sist sjelfständig författare, och som är berömd för sina politiska satirer; Sam Slick, bakom hvilket namn i lifstiden dolde sig en engelsk gentleman, Thomas Chandler Halib urton (t 1865), som lefvat en l&ngre tid i det engelska Amerika och sökt göra »Sam Slick» till typ för Yan-keen, medan denne af amerikanarne sjelfve (t. ex. af professor C. C. Felton) anses vara en öfverdrifven och orimlig produkt af nationel fördom. Slutligen måste äfven till dessa mera berömde amerikanske humorister räknas den författare, som här genom »Valda skizzer» presenteras för den svenska allmänheten. Mark Twain, hvilken jemte de ofvan nämnda psevdonymema Artemus Wabd, Josh Billings och Hans Breitmanx varit föremål för artiklar i »Revue des Deux Mondes*», är äfven ett antaget namn, bakom hvilket döljer sig Samuel Langhorne Clemens, född 1835 i en liten ort, Florida, inom

Monroe county i staten Missouri. Redan vid unga år kom han öfver till vestern, der han uppträdde dels som guldgräfvare, dels som tidningsskrifvare, och utgaf såsom sådan tidningen »Daily Enterprise» år 1862 i staden Virginia i Nevada. Der lefde han i tre år, hvarpå han flyttade till San Francisco, der han i samma egenskap vistades i ytterligare tre år, och sin erfarenhet från denna tid har han nedlagt i tvenne berömda arbeten af humoristisk art, »Roughing it» och »The Innocents at home». Han bodde derefter ett år i Buäalo, der han utgaf »Daily Express», och vid samma tid (1867) framträdde hans första skizzer »Pen hoppande grodan» m. fl. i en särskild samling, hvars engelska upplaga ligger till grund för här meddelade försvenskningar af dessa humoresker. Efter en lustresa med ett större parti landsmän å amerikanske ångaren »Quaker City» till Europa och Heliga Landet, utgaf han 1869 intrycken derifrån i tvenne sammanhängande arbeten, »The Innocents Abroad» ochm

»The imw Pilgrims Froggress», och af det förra sålde« på två år ej mindre än 100,000 exemplar. Mark Twain har för öfrigt lemnat bidrag till åtskilliga tidningar i Amerika, såsom »New York Tribune», »New York Herald», »Daily JMa Califomia» i San Francisco, m. fl. och sedan 1870 är han en af redaktörerna för den populära månadsskriften »Z%* GalewvNu mera lefrer han under lyckliga förhållanden i Hartford i Connecticut, förmögen genom inkomsten af sina skrifter.

Detta är, hvad öfversättaren eger att om författaren meddela. Då en jemförelse med den nyligen på svenska öfverflyttade Bbkt Haete för hvar och en, som tagit någon underrättelse om desse amerikanske författare, torde vara högst naturlig, vilja vi genast komma öfverens om, att skilnaden mellan de båda författarna är stor, ty Bbet Haete är en poet, hvars versifierade produkter till och med täfla med hans prosaiska i värde, medan Mark Twain är en fullständig »matter-of-fact-man», som sitter fast i verklig-heten, älven när han för ett humoristiskt eller satiriskt ändamål låter fantasien skena som allra vildast och han allra djerfvast leker med verkligheten. Men begge äro lika märkliga representanter för den egendomliga amerikansk-anglosachsiska humorn, hvars karakter korteligen torde kunna betecknas dermed, att humoristen använder ordet för örat och den diktande fantasien på samma öf-verdrifna och chargerade sätt, som djen möderne karikaturtecknaren för ögat och den bildande fantasien använder yttre form och bild. Är detta den nämnda humorns karakter, så torde till och med Maik Twain vara en mera sannskyldig målsman för den än mången annan; säkert är, att om man jemför hans skizzer med Sam Slicks eller med nyare författares i samma genre, t. ex. med den samling, kallad »Life in Danbury», af »The Danbuby News Man» (James Bailey), hvilken år (1873) utkom och liksom Mabk Twains samling består af humoristiska skizzer, sam-lade nr tidningsblad, så är den senares företråde alldeles otvifvel-aktigt. Särskildt torde en och annan af hans satiriska humoresker för oss svenskar ega sin betydelse, emedan de med skämtets ndd träffa flere af våra egna förhållanden på pricken.

Hvad försvenskningen beträffar, torde den böra kallas fri öf-versättning, emedan den en och annan gång tillåtit sig att mildra eller förändra eller utesluta ett och annat för svenska öron mindre lämpligt eller mindre begripligt uttryck eller stycke. *

Som företal.

Om jag sålde åt läsaren ett fat sockersirap, och han, i stället för att vid passande tillfällen dermed sätta sötma på sin substantiella föda, åte upp hela fatet i en enda sittning och sedan anklagade mig för att ha gjort honom sjuk, så skulle jag säga, att han förtjente att bli sjuk, för det han ej bättre förstod att göra sig till godo de välsignelser, som denna världen erbjuder. Och om jag lemnar åt läsaren denna bok med nonsens, och han, i stället för att dermed krydda sin allvarligare läsning då och då, när hans sinne fordrar en sådan hvila, ovisligen proppar sig sjelf med flere kapitel deraf i en enda sittning, så förtjenar han väl att bli äcklad, och han har ingen annan att skylla än sig sjelf, om så sker. Det är icke större synd att utgifva en hel bok med nonsens, än det är att hålla en sockerbagarbutik, utan att ha några jernvaror till salu i den. Det ligger fullkomligt i kundens eget skön, om han vill medelst någondera görasig sjelf ondt, eller han vill från dem hemta de välgerningar, som de kunna bereda honom, om han: med urskilning begagnar, hvad de möjligen ega att erbjuda.

Vördsamt hemställt

af

Författaren. *

Den hoppande grodan.

För att villfara en begäran af en bland mina vänner, som skrivit till mig från Östern, uppsökte jag den godmodige, pratsamme Simon Wheeler och efterfrågade min väns vän Leonidas W. Smiley, såsom jag blifvit ombedd att göra, och jag bifogar här nedan resultatet. Jag har en liemlig misstanke om, att Leonidas W. Smiley är en myt, att min vän aldrig känt en sådan personlighet, och att han endast anade, att, om jag frågade Wheeler angående honom, detta skulle påminna honom om den vanryktade Jim Smiley, och att han då skulle gripa sig an och pina ihjel mig med några retsamma minnen om honom, likar långa och tråkiga, som de torde bli onyttiga för mig. Var detta hans plan, så lyckades den äfven.

Jag fann Simon Wheeler tagande sig i all be-qvämlighet en liten lur bredvid kakelugnen i diskrummet till ett förfallet gammalt värdshus, och jag märkte, att han var fet och flintskallig samt hade ett uttryck af intagande mildhet öfver sitt lugna ansigte. Han steg upp och helsade. Jag nämnde för honom, att en af mina vänner gifvit mig i uppdrag att göra efterfrågningar efter en älskad barndomsvän, Leonidas W. Smiley — pastor Leonidas W. Smiley, enung andans man, som, han hade hört, en tid haft sin befattning der på platsen. Jag tillade, att om Wheeler kunde berätta mig något om pastor Leonidas W. Smiley, skulle jag bli honom mycket förbunden.

Simon Wheeler stufvade in mig i ett hörn och blockerade mig der med sin stol, hvarpå han satte sig ned och hasplade upp den monotona berättelse, som här följer. Han drog aldrig på munnen, han rynkade aldrig pannan, han ändrade aldrig rösten från den mildt flytande ton, i hvilken han tagit upp begynnelseorden, han røjde aldrig den minsta aning om entusiasm; men genom hela den ändlösa historien gick en åder af allvar och uppriktighet, som till fullo visade, att han, långt ifrån att föreställa sig, att det låg något löjligt och besatt i hans historia, betraktade den som en verkligheten betydelsefull sak och beundrade dess tvenne hjeltar såsom män af öfverlägset snille i illmarig het. Jag lät honom gå på, som han ville, och afbröt honom aldrig.

»Det var en individ här en gång, som hette Jim Smiley, uuder vintern 49 — eller kan hända det var under våren 50 — jag kommer inte så noga i hog: hur som helst — men hvad som gör, att jag tror det var ettdera, det är, att jag mins, att öfversvänningen inte var slutad, när han först kom hit till guldgräf-vareläget. Men vare hur det vill — som sagdt, han var den kuriösaste kurre, man nå'nsin sett, deri att han alltid slog vad om hvad som behagades, bara han fick någon, som höll emot honom på andra sidan; och fick han inte det, så höll han sjelf på motsatsen. Förstås, hvad som passade för motståndarn, det passade för honom sjelf; bara han fick sig ett vad, så var han nöjd. Men ändå hade han tur, ovanlig tur: han var nästan alltid den vinnande. Han var alltid framme och höll på hvad som helst; det fans inte en endaste sak i verlden, som den karln inte var i ordning att parera på och hålla på hvilken sida som helst, söm jag nyss nämde. Yar det kapppränning, då var han i tagen, morsk eller pank vid slutet af den; var det hundfäktning, så höll han på den; var det kattfäktning, så höll han på den; var det tuppfäktning, så höll han på den. Ja, oin det satt två foglar på ett staket, så kunde han hålla vad om, hvilken som skulle flyga först; eller om det var en konventikel, så var han afgjort der och höll på pastor Walker, som han ansåg för den bästa predikant i trakten, och det var han också, och hyggelig karl för resten. Till och med om han såg en bobba ge sig af och gå nå'nstans, så kunde han hålla vad med en om, huru lång tid det skulle ta henne att hinne fram till — nå ja, hvad hon var destinerad till; och om man gick in på vadet, så kunde han ha följt bobban ända till Mexico, ifall det knipit, bara för att komma under fund med, hvart resan gälde, och huru länge hon var på väg. Åtskilliga af gossarne här ha sett den der Smiley, och de kunde tala om för er ett och annat om honom. Ja, vara hvad han vara ville,

— han höll vad om hvad som helst. Pastor Walkers hustru låg en gång mycket sjuk under en längre tid, och det såg ut, som om hon inte skulle gå igenom; men en morgon steg pastorn in, och Smiley genast opp och frågade,

hur det stod till; och pastorn sad\ hon var betydligt bättre — tack vare Herrans oändliganåd —, och då det nu gått så bra, skulle hon väl med försynens hjälp komma sig; och Smiley, innan han tänkt sig för, genast färdig med: »Godt, jag vågar två och en half dollars på, att hon inte gör det.»

Den här Smiley hade en mähr — pojkame kallade henne kvartlöparn, men det var bara på skoj, förstås, för hon hann naturligtvis något mer än en engelsk mil i qvarten — och han brukade vinna pengar på den märren, för allt hvad hon var trög och alltid hade andtäppa eller elakt lynne eller tvinsot eller något dylikt. De brukade ge henne två eller tre hundra alnars försprång och så passera förbi henne under vägen; men alltid på sista versen af löpningen blef hon lifvad och alldeles rasande och gick på, skumpande och skref-vande med benen och slängande lemmanne kring sig, än i luften, än åt sidan emot stängslet, och sparkande opp r-y-s-ligt med dam och görande det r-y-s-ligaste väsen med att hosta och nysa och snyta sig, — och ändå kom hon alltid först till målet, just precis en hufvudlängd före de andra, och det så på håret, att man nätt och jemt kunde annotera det.

Och så hade han ett litet, litet doggkräk, som, att dömma efter utseendet, inte var värdt ett öre. Men så. snart det hölls pengar på doggeu, blef det annat slag; underkäken böljade skjuta ut som fördäcket på eu ångbåt, och tänderna började visa sig och skina på ett argsint sätt. Och en annan hund kunde få rusa på honom och hundsvottera honom och bita honom och kasta honom öfver ryggen på sig två, tre gånger, och Andrew Jackson — det var kräkets namn

— Andrew Jackson låtsade aldrig om annat, än attha ii var belåten och inte hade väntat sig bättre, och vaden dubblades och dubblades på den andra sidan hela tiden, till dess de inte hade en skilling qvar; ser ni, då på en gång brukade han hugga tag i den andra hunden just i leden på bakbenet och hålla fast — inte tugga, förstår ni, utan bara helt enkelt ta tag och så hänga qvar, tills striden var förbi, om det också varat ett helt års tid. Smiley vann hvar enda gång på den doggen, tills den en gång kom i lag med en hund, som inga bakben hade, emedan de blifvit af-klippta af en cirkelsåg; och när affären hade gått på länge nog och det var på spetsen med pareringen och han skulle göra ett hugg åt sitt favorithåll, så såg han i blinken, hur han blifvit lurad, och hur den andra hunden motat honom i grind, så att säga; då blef han förbluffad, och såg riktigt ledsen ut och gjorde inte ett försök att vinna slaget mera, utan blef sjelf ömkligen tilltygad. Han gaf Smiley en blick, som betydde så mycket som, att hans hjerta brast, och att det hela var husbondens fel, efter han släppt fram en hund, som ej hade några bakben att hugga fatt i, hvilket var hans starka sida, när han slogs, och så linkade han bort ett stycke och lade sig ned och dog. Det var en bra hund, den Andrew* Jackson, och han skulle ha skapat sig ett namn för egen räkning, om han fått lefva, för det var gry i honom, och han hade geni; jag vet det, jag, ty det står inte till, att en hund kunnat slåss, som han gjorde under slika omständigheter, om han inte haft talang. Det gör mig alltid sorgsen, när jag tänker på hans sista slagsmål och det sätt, hvarpå det slutade.Nå, den här Smiley hade rätthundar och tuppsycklingar och katthanar och alla sådana saker. Men en dag fångade han en groda och tog henne med sig hem och sad', han funderade på att uppfostra henne; och så gjorde han ingenting annat i tre månader än satt på sin bakgård och lärde grodan hoppa. Och ni kan slå er i backen på, det lärde han henne också. Han gaf den en liten knäpp baktill, och i nästa ögonblick fick man se grodan snurra om i luften som en strufva, se den göra en kullerbytta, kanske ett par, om den fått bra fart, och komma ned igen på fotterna alldeles oskadd, som en katt. Han fick den så skicklig i att fånga flugor och höll den så flitigt i öfning, att den kunde nypa en fluga när som helst på så långt håll, som den kunde se henne. Smiley sad\ att allt, hvad en groda saknar, är uppfostran, och att den kunde göra nästan allting — och jag tror honom. Ja, jag har sett honom sätta Daniel Webster ner på det här golfvet — Daniel Webster hette grodan — och säga: »hopp, Daniel!» och fortare, ä u man hann blinka, hoppade den genast opp och nöp en fluga oppe på diskeu der och plumsade ner på golfvet igen, så stadig som en lerk lump, och böljade klia sig på sidan af hufvudet med bakfoten så#liknöjdt, som om den icke haffc en idé om, att den gjort en smula mer, än man kunde begära af en groda. Ni får aldrig se en grodat så blygsam och så rättfram, som den här var, oakadt den var så begåfvad. Och när det kom i fråga att rätt och slätt hoppa på jemn mark, så kunde den sätta öfver en större sträcka i ett skutt än något kräk af den sorten. Hoppa på jemn mark var hennes starkasida, förstår ni, och när det kom an på det, höll Smiley på den, så länge han hade ett öre. Smiley var okristligt stolt öfver sin groda, och han kunde gema vara det, ty karlar, som hade rest och varit litet hvarstans i

verlden, sad1 allesammans, att den låg öfver hvarenda groda, de hade sett.

Nå, Smiley hade djuret i en liten ask med galler, och han brukade taga den med sig ibland till staden och hålla ett och annat vad. En dag kommer der en karl — det var en främling i lägret — och säger:

»Hvad är det, ni har der i asken?»

Och Smiley svarar alldeles likgiltigt: »Det kunde vara en papegoja, eller det kund^ vara en kanari-fogel kanske, men det är ingendera delen — det är bara en groda.»

Och karln tog den och såg noga på den och vände den ikring både si och så; och så säger han: »Hm, ja, det är det, ser jag. Nå, men hvad är den bra till?»

»Jo», säger Smiley, lugnt och liknöjdt, »den är bra nog till en sak, skulle jag tro: den kan hoppa högre än någon gröda här i landet.»

Karln grep asken igen och tog sig en ny, lång och grundlig titt på den, och så säger han mycket betänksamt: »Nå ja, men jag ser inte på den här någonting, som gör den bättre än en ann' groda.»

»Det kan nog hända, ni inte gör det», säger Smiley; »kanske ni förstår er på grodor, och kanske ni inte förstår er på dem; kanske ni haft erfarenhet, och kanske ni är bara en liebhaver, man kallar. Hur som helst, jag har min tanke för mig, jag, och jagvågar fyrty dollars, att den hoppar högre än någon groda i landet.»

Karln studerade den en minut, och så säger han liksom litet nedslagen: »Ja, jag är bara en främling här, och jag har aldrig haft någon groda; men om jag hade en, skulle jag hålla vad med er.»

Och så säger Smiley: »Det är riktigt, det är alldeles riktigt; om ni vill hålla i asken en liten stund, så skall jag gå och skaffa er en groda.»

Och så tog karln asken och lade opp sina fyrty dollars vid sidan af Smileys och satte sig ned och väntade.

Så satt han der en god stund och tänkte och tänkte för sig sjelf; och så fick han ut grodan och spärrade munnen öppen på den och tog en tesked och fylde den med blyhagel, — fylde den ända opp till hakan, och så satte han den ned på golfvet igen.

Smiley, han gick till träsket och plumsade kring i gyttnan en lång stund, och slutligen hittade han en groda och fångade den och gaf den åt den der karln och sad':

»Nu, om ni är klar, sätt den långsides med Daniel, med framfötterna i jemnbredd med Daniels, och så skall jag ge tecken.» Så säger han: »Ett, två, tre, hopp!» och han och karln smälde till grodorna bakpå, och den nya grodan hoppade opp med fart, men , Daniel gaf bara en pust och höjde på axlarne — si så här! — alldeles som en fransman, men det hjälpte inte, den kom inte ur fläcken; den var rotad fast så säkert som en kyrka, och den kunde inte flytta sig mera, än om den varit fastankrad. Smiley var rentförbluffad, och han var förargad dessutom, men han hade inte en aning om förhållandet naturligtvis.

Karin tog pengarne och gaf sig i väg; och då -han kommit i dörren, så pekade han med tummen öfver axeln — si så här! — åt Daniel; och så säger han igen mycket långsamt: »Jag för min del kan inte se någonting på den, som gör den bättre än en ann' groda.»

Smiley, han stod och ref sig i hufvudet och såg ned på Daniel en lång stund, och till slut säger han: »Jag undrar, hvad i all världen den grodan blef undanpetad för; jag undrar, om det inte är något på tok med henne; hon tycks vara ohyggligt oppsväld i alla fall.» Och så tar han Daniel i kalufven och lyfter på honom, och så säger han: »Fördömme mina katter, om den inte väger sina fem marker!» Och så vände han den opp och ned, och den kräktes opp två gånger en handfull med hagel. Och då såg han, huru det var fatt, och han blef alldeles topp tunnor rasande: han satte ned grodan och rusade ut efter karln, — men han fick aldrig tag i honom. Och...»

Här hörde Simön Wheeler sitt namn ropas från gården och steg upp för att se, hvad det var. Som han gick, vände han sig till mig med de orden: »Sitt qvar der ni sitter, främling; jag stannar inte borta en sekund.»

Men, med er tillåtelse, jag tyckte, att fortsättningen af den företagsamme landstrykaren Jim Smileys historia icke just såg ut att kunna skaffa mig mycken upplysning angående pastor Leonid as W. Smiley, och därför gaf jag mig af. I dörren mötte jag min treflige Wheeler på återväg, och han tog fast mig i knapphållet och började igen:

»Nå, denna här Smiley hade en gammal enögd ko, som inte hade någon svans, bara en kort stumt som en liten vimpel, och...»

Men då jag hade hvarken tid eller lust, så väntade jag icke för att höra vidare om den olyckliga kon, utan tog till flykten. *

Huru jag en gång redigerade en landbrukstidning.

Jag mottog ett tillfälligt redaktörsskap för en landbrukstidning icke utan tvekan. Aldrig vill väl heller en landtkrabba utan tvekan taga befäl öfver ett skepp. Men jag befann mig i omständigheter, som gjorde inkomsten till en sak af stor vikt. Den ordinarie utgifvaren hade tagit sig ledigt, och jag gick in på de villkor, han erbjöd, samt antog hans plats.

Känslan af att vara i arbete igen, var herrlig, och jag sträfvade hela veckan med oförtrutet behag. Numret trycktes, och jag väntade en dag med en smula oro att se, huru vida mina sträfvanden skulle ådraga sig någon uppmärksamhet. Då jag lemnade byrån emot solnedgången, skingrades med ens en grupp karlar och pojkar vid trappans fot och lemnade mig öppen väg, och jag hörde en eller två af dem säga: »Der är han!» hvilket naturligtvis behagade mig. Nästa morgon fann jag en likadan skara vid foten af trappan och strödda par eller individer stående här och der på gatan, väntande på mig med intresse. Hopen skilde sig och ryggade tillbaka, då jag nalkades, och jag hörde en karl säga: »Se på hans ögon!» Jag låtsade ej bli varse den uppmärksamhet, jag ådrog mig, men hemlighet kände jag mig smickrad af den, och jag* föresatte mig att berätta saken för min tant. Jag gick upp för den korta trappan och hörde muntra röster samt en skallande skrattsalfva, då jag kom närmare dörren. Jag öppnade den och såg då en skymt af två unga landtjunkare, hvilkas ansigten bleknade och förlängdes, när de finga sig på mig, hvar på båda störtade ut genom fönsterrutorna med ett väldigt brak* Jag var förvånad.

Ungefär en half timme senare inträdde en äldre herre med långt skägg och ett fint, ehuru strängt ansigte, och satte sig ned på min uppmaning. Han tycktes ha något på hjertat. Han tog af hatten, satte den ned på golvet och drog fram en röd silkesnäsduk jemte ett nummer af tidningen.

Kan lade tidningen i knät, och medan han torkade sina glasögon, sade han:

»Ar ni den nye redaktören?»

Jag svarade ja.

»Har ni nå'nsin redigerat en landbrukstidning förr?»

»Nej», svarade jag, »detta är mitt första försök.»

»Ganska sannolikt. Har ni haft någon praktisk erfarenhet i landbruk?»

»Nej, jag tror inte, att jag haft det.»

»Jo jo, en viss instinkt har sagt mig det», sade den gamle herrn, i det han satte på sig glasögonen och såg öfver dem på mig med skärpa, medan han vek sin tidning i en passande form. »Jag vill läsa upp för er, hvad som måste ha väckt hos mig den der instinkten. Det var den här artikeln. Hör på, om det är ni, som skrivit det här. — 'Rofvor borde aldrig plockas, det skadar dem. Mycket bättre då att skicka upp en gosse och låta honom skaka ned dem.' — Nå, hvad tänker ni om det der? Jag förutsätter nämligen* att det är ni, som skrivit det?»

»Hvad jag tänker om den saken? Jo, jag .tror* det är bra. Jag tror, det är förstånd i det. Det är intet tvifvel om, att h vart enda år millioner sinom millioner fjerdingar rofvor förstöras här i trakten, endast därför att de plockas i halfmoget tillstånd, då deremot, om man skickade upp en gosse för att skaka, trädet...»

»Skaka er mormor, herre! Rofvor växa inte på, träd.»

»ih, jasså! Jaha, hvem har sagt, att de göra det? Uttrycket var menadt figurligt, helt och hållet figurligt. Hvar och en, som vet något, kan också förstå* att jag menade, att gossen skulle skaka busken.»

Då steg den gamle herrn upp, ref sönder tidningsbladet i små stycken och stampade på dem, slog sedan sönder åtskilliga saker i rummet med sin käpp och sade, att jag icke förstod så mycket som en ko. Derpå gick han ut och smälde igen dörren efter sig, korte-ligen, betedde sig på ett sådant sätt, att jag förestälde mig, han var ledsen öfver någonting. Men då jag icke visste hvad det var han grumsade öfver, så kunde jag ej ge honom någon hjälp.

Temligen snart derefter kom ett långt spöklikt väsen, med slankiga lockar, som hängde ned på axlarna* och en veckas skäggstubb, som borstade sig på ansigtets berg och dalar, störtande in genom dörren och stannade alldeles stilla, med fingret på läppen och hufvud och kropp böjda framåt i lyssnande ställning. Det hördes ej ett ljud. Han lyssnade ändå. Icke ett ljud! Då vred han om nyckeln i dörren och kom varsamt på tå emot mig, till dess han befann sig inom en armslängds afstånd från mig, då han stannade, och efter att en stund ha forskat i mitt ansigte med lifligt intresse, drog han upp ett hopviket exemplar af tidningen ur barmen och sade:

»Der! Ni har skrivit det. Läs det för mig, fort! Hjelp mig. Jag lider.»

Jag läste, som följer. Och allt efter som menin-garne föllo från mina läppar, kunde jag se de förvridna musklerna slappna och ängslan försvinna i hans anlete och hvila och lugn smyga sig öfver hans drag, som ett välsignadt månsken öfver ett ödsligt landskap. Jag läste:

»Guano är en vacker fogel, men stor omsorg fordras vid dess uppfostran. Den bör ej införskrifvas tidigare än juni eller senare än september. Under vintern måste den hållas på ett varmt ställe, der den kan kläcka ut sina ungar.»

»Det är uppenbart, att vi komma att få dåligt väder för grödan. Derfor vore det bäst för landtman-nen att sätta sina kornstånd och plantera sina bohvete-kakor i juli i stället för augusti.»

»Om pumpor. Denna bärsort är en favorit hos invånarne i Nya England, som föredrager den framför stickelbär för tillredande af syltkaka, och som likaledes föredraga den framför hallon för att föda kor, såsom mera fyllande och fullkomligt lika så mättande. Pumpa är den enda ätbara af orangernas familj, som går i nordn, utom vattenmelonen och en eller två varieteter af gurkan. Men bruket att plantera den på gårdsplanen tillsammans med buskväxter har nästan upphört, ty det är nu mera allmänt erkändt, att pumpa såsom ett skuggande träd är misslyckad.»

»Nu, då den varma årstiden nalkas, och gåskar-larne böija lägga rom.. .»

Den ifrige lyssnaren sprang emot mig för att skaka hand med mig och utbröt:

»Se der, se der! Just så! Nu ser jag, att det är riktigt, efter som ni h\$,r läst opp det just så, som jag gjorde, ord för ord. Men, främling, då jag först läste det i dag på morgonen, sade jag till mig sjelf — jag har aldrig, aldrig trott det förut, ehuru mina vänner höllo mig så strängeligen under bevakning, men då trodde jag, att jag verkligen var galen; och dermed satte jag i ett tjut, som ni borde ha hört på två mils afstånd, och störtade ut för att slå ihjel någon — för, ni förstår, jag visste, det skulle gå derhän förr eller senare, och så kunde jag ju så gerna börja. Jag läste en af de der bitarne om igen, för att vara säker, och så gaf jag mig i väg. Jag har redan slagit åtskilliga personer ofärdiga och har fått en gynnare upp i ett träd, der jag kan ta honom, när jag behöfver honom. Men jag tänkte, jag skulle låta höra af mig här, medan jag gick förbi, för att få saken klar; och nu är den klar, och jag säger er, att det är lyckligt för stackarn i trädet. Jag skulle ha slagit ihjel honom, det är säkert, när jag kom tillbaka. Farväl, herre, farväl; ni har lyft en stor tyngd ifrån mitt bjerta. Mitt förstånd

Mark Twain's skizzer. 2har stått bocken mot en af edra landtbruksartiklar, och då vet jag, att ingenting i verlden kan rubba det mera. Farväl, herre!»

Jag kände mig en smula olustig i afseende på de krymplingar, som den der individen hade sysselsatt sig med, ty jag kunde ej underlåta att känna mig aflägsset medbrottslig i afseende på dem. Men dessa tankar blefvo hastigt

fördrifna, ty den ordinarie redaktören trädde in. Han såg dystert, förvirrad och nedslagen ut.

Han kastade en blick på den förstörelse, som den gamle grälmakaren och de två unge landtjunkarna åstadkommit, och yttrade:

»Det här är en ledsam affär — en riktigt ledsam affär. Der är gummibuteljen sönderslagen, och sex fönsterrutor och en spottlåda och två ljusstakar. Men det är inte det värsta. Tidningens anseende är fläckadt och det för alltid, är jag rädd. Det är väl sant, att det aldrig förr har varit sådant spring efter tidningen, och att aldrig så stor upplaga sålts, samt att den aldrig svingat sig upp till en sådan berömmelse förut. Men behöfver maji bli ryktbar genom vanvett och ha framgång på grund af siinessvaghet? Min vän, så sant jag är hederlig karl, gatan utanför är full af folk, och somliga sitta uppspetade på planket, väntande på att få se en skymt af er, ty man tror, att ni är galen. Och det må man väl också tro, efter att ha läst edra artiklar. De äro en skam för pressen. Men hvad var det, som satte er i hufvudet, att ni kunde redigera en tidning af den här sorten? Ni tycks inte känna till de första elementen af landtbruket. Ni talar om enfåra och en harf såsom varande samma sak, ni talar om ruggningstid för kor, och ni anbefaller att tämja lekatten på grund af hans lekfullhet och hans förmåga som råttfångare! Er anmärkning, att musslor ligga stilla, om man musicerar för dem, var öfverflödig — fullkomligt öfverflödig. Ingenting i världen stör musslor. Musslor ligga alltid stilla. Musslor bry sig inte det ringaste om musik. Ack, vid himmel och jord, herre, om ni hade gjort förvärfvandet af okunnighet till ert lufs studium, skulle ni aldrig kunnat bli promoverad doktor med större heder än i dag. Jag har aldrig sett något sådant. Er anmärkning, att hästkastanjen såsom handelsartikel ofbrutet vinner terrain, är helt enkelt anlagd på att till intet göra tidningen. Jag önskar, att ni måtte ge er härifrån. Jag begär inga ferier mer — jag skulle inte kunna begagna mig af dem, om jag fick dem — åtminstone inte med er vid redak-törspulpeten. Jag skulle alltid befinna mig i ångslan för hvad ni närmast kunde komma att rekommendera. Jag förlorar allt mitt tålmod, bara jag tänker på ert tal om ostronbankar under rubriken: »Trädgårdsskötsel». Jag ber er gå. Ingenting på jorden kan förmå mig att taga mig ledigt än en gång. Åh, hvarför talade ni ej om för mig, att ni inte kände något till landt-bruk?»

»Tala om för er, ni, kålstock — ni, son af ett blomkålshufvud? Det är första gången, jag hört en sådan känslolös anmärkning. Jag skall säga er, att jag haft göra med redaktörsbestyr i fjorton år, och det är första gången, som jag hört talas om, att en karl behöfver veta något för att ge ut en tidning. Ni, rofva! Hvem skrifver teaterkritiken i andra rangens tidningar? Jo, en hop framskuffade skomakare och apotekarelever, som förstå sig lika bra på ett godt spel, som jag förstår mig på landtbruk, och inte ett grand mera. Hvilka är det, som anmäla böcker? Sådana, som aldrig sjelfva ha skrivit en bok. Hvilka är det, som sätta ihop de hårdsmälta ledande artifelarne om våra finanser? Folk, som haft det yppersta tillfälle att lära sig ingenting om den saken. Hvilka är det, som dömma om vårt krigsväsen? Herrar, som inte kunna skilja en kanonvagn från en skottkärra, och som likt bonden gapa munnen ur led, när de finna, att en gevärspipa är ihålig. Hvilka är det, som skriva om nykterhet och predika emot småsuparne? Folk, som aldrig skola draga ett nyktert andedrag förr än i grafven. Hvilka är det, som utge landtbrukstidningar, ni — ärtskocka? För det mesta karlar, som misslyckats i poesi, i novell, i sensationsdrama — i allting, och slutligen ta sin tillflykt till landtbruket såsom ett tillfälligt uppskof för inträdet på fattighuset. Ni skulle försöka säga mig något om tidningsaffärer? Herre, jag har gått igenom saken från alfa till omega, och jag kan säga er, att ju mindre en karl vet, desto större uppståndelse gör han, och desto större aflöning frampressar han. Gud vet, att om jag bara varit okunnig i stället för bildad och oförsämd i stället för blygsam, så skulle jag ha kunnat skapa mig ett namn i denna kalla, sjelfviska värld. Jag tar mitt afsked, herre. Sedan jag blifvit behandlad så, som ni behandlat mig, är jag fullt villig att gå. Men jag har gjort min pligt. Jag har uppfyllt mitt kontrakt, så vidt det var migtillåtet att göra det. Jag sad', att jag skulle skaffa er tidning intresse hos alla klasser, och jag har gjort det. Jag sad', att jag skulle drifva afsättningen upp till två tusen exemplar, och om jag haft två veckor till på mig, så skulle jag ha gjort det. Och jag skulle ha beredt er den bästa klass af läsare, som ett landtbruks-blad nå'nsin haft — inte en enda landtbrukare bland dem, inte en enda individ, som kunnat skilja ett vatten-melonträd från en persikoranka, om det också gällt att rädda lifvet. Ni är den, som förlorar på kuppen, inte jag — palsternacka! Adios!»

Och så gick jag. *

Historien om den stygge lille gossen, som aldrig råkade illa ut.

Det var en gång en stygg liten gosse, som hette Jim, — dock, om man behagar märka, skall man finna, att stygga små gossar nästan alltid heta Jakob i söndagsskole-böckerna. Det är mycket besynnerligt, men icke desto mindre sant, att den här . helt enkelt hette Jim.

Han hade ingen sjuk mor heller, — en sjuk mor, som var from och hade lungsot, och som önskade att få läggas ned i grafven och komma till ro, hade det icke varit för den starka kärlek, hon kände för sin gosse, och den ängslan, hon erfor, att världen skulle bli hård och kall emot honom, när hon gått bort. De flesta stygge gossar i söndagsskole-böckerna heta Jakob och ha sjuka mammor, som lära dem att läsa: »Gud, som hafver» o. s. v. och sjunga dem till sömns med mildt klagande stämma och sedan kyssa dem till god natt och falla ned på knä vid sängen och gråta. Men det var helt annorlunda med den här gossen. Han hette Jim, och det var ingenting i vägen med hans mamma, — ingen lungsot eller något sådant. Hon var tvärtom stark och dugtig och ingalunda from: dessutom var hon alldeles icke ängslig i afseende på Jim. Hon sade, att om han bröt nacken af sig, så skulle det icke vara stor förlust. Hon smälde honom alltid till sömns, och hon kysste honom aldrig till god natt; tvärtom, hon örfilade upp honom, när hon var redo att gå ifrån honom.

En gång stal denna stygga lilla gosse nyckeln till skaiferiet och smög sig in dit och tog sig litet sylt och fylde sedan burken med tjära, för att modern icke skulle märka skilnaden; men i alla händelser kom det icke någon känsla af förskräckelse öfver honom, och det tycktes alldeles icke vara något, som hvjaskade till honom: »Ar det rätt att vara olydig mot mamma? Ar det icke syndigt att göra så? Hvart komma stygga små gossar, som gluffa i sig sina goda snälla mammors sylt?», och då föll han alls icke på knä, ensam som han var, med löfte att aldrig vara elak mer, och steg icke upp igen med lätt och lyckligt hjerta och gick och talade om alltsammans för sin mamma för att få förlåtelse och lyekliggöras med tårar af stolthet och tacksamhet i hennes ögon. Nej, det är förhållandet med alla andra stygga gossar i böckerna, men det gick annorlunda med den här Jim, underligt nog. Han åt upp syltet och sade på sitt syndiga, pöbelaktiga sätt, att det smakade »bussigt»; och han stoppade dit tjäran och sade, att den också skulle smaka »bussigt», och skrattade och tyckte, hvad »gumman skulle börja fnysa», när hon upptäckte det. Och när hon verkligen gjorde så, nekade han, att han visste något om saken, och hon piskade upp honom ordentligt, och han bestod sjelf skriket dertill. Allting i afseende på dengossen var underligt; — allting inträffade i fråga om honom alldeles stick emot förhållandet med de stygge gossarne i böckerna, som hette Jakob.

En gång klef han upp i grannens äppelträd för att stjäla äpplen; men grenen gick icke af, och han föll icke ned och bröt armen, och han blef icke söndersliten af grannens stora hund, för att sedan ligga sjuk till sängs i fiere veckor och ångra sig och bli snäll. Åh nej! Han stal så många äpplen, han fann för godt, och kom oskadd ned igen; och han var klar med hunden också och slog honom med en tegelsten, när han kom för att bitas. Det var ganska besynnerligt, — ingenting likt detta hände någonsin i de milda små söndagsböckerna med sina taflor, framställande karlar i frack med smala skört, klockformiga hattar, och byxor, som voro för korta för benen, samt q vinfolk med klädningslifvet upp under armarne och inga krinoliner. Ingenting, som liknade något i söndagsskole-böckerna!

En gång stal han lärarens pennknif, och när han var rädd att bli upptäckt och fa stryk, smög han den i Georg Wilsons mössa, — fattiga enkan Wilsons sonrs byns sedige, snälle lille gosse, som alltid lydde sin moder, aldrig talade osanning, som tyckte om sina lexor och var förtjust i söndagsskolan. Och när knif-ven föll ut ur mössan och stackars Georg hängde huf-vudet och rodnade, såsom om han vore medveten om saken, och deo bedröfvade läraren beskylde honom för snatteriet och just var i begrepp att låta rottingen dansa på hans darrande axlar, visade sig ingalunda någon osannolik hvitlockig fredsdomare plötsligen midti kretsen i imponerande ställning, sägande: »skona denne ädle gosse, — der står den fege skurken! Jag gick forbi skoldörren under utgående, och, sjelf osedd, såg jag snatteriet begås.» Och derpå hände det icke, att Jim fick stut, eller att den vörnadsvärde domaren höll en predikan för den tårade skolan och tog Georg i handen och sade, att en sådan gosse förtjente bli

ärad, och att han skulle komma och bo hos honom och fa sopa kontoret och göra upp eld och springa ärenden och hugga ved och studera lagen och hjälpa frun i hushållet och ha hela den återstående tiden att leka och fa en och femtio i månaden och vara lycklig. Nej, så skulle det ha gått till i böckerna, men det gick icke så med Jim. Ingen fjeskig gammal ostra till domare kom in och gjorde krångel, utan modellgossen Geoig fick stå sitt kast, och Jim var glad öfver det, ty Jim hatade sediga gossar, förstås. Jim »kunde inte med sådana der mjölkgrisar», sade han. Sådant var den stygge, vanartige gossens plumpa språk.

Men den besynnerligaste sak, som någonsin hände Jim, var den gången, då han tog sig för att ro på en söndag utan att drunkna, och den andra gången, då han drefs ut i stormen, medan han fiskade på en söndag, utan att bli träffad af blixten. Ja, se igenom söndagsskole-böckema, huru många ni vill, från nu till nästa jul, och ni skall aldrig träffa på något liknande detta. Ack nej! Ni skall finna, att alla stygga gossar, som taga sig till att ro på söndagen, oföränderligen drunkna, och att alla stygga gossar, som drifvas ut i storm, när de fiska på söndagen, ofelbarligen träffas af blixten. Båtar, med stygga gossari, stjelpa alltid om söndagen, och det är alltid storm, när elaka gossar gå för att fiska på en söndag. Huru den här Jim undgick det ödet, är för mig ett underverk.

Ja, Jim hade ett förhexadt lif, — så måste förhållandet ha varit. Ingenting kunde skada honom. Han gaf också elefanten i menageriet en tobaksbuss, men elefanten nöp ändå icke af honom hans huivud-knopp med snabeln. Han snokade omkring skänken efter pepparmyntlikör, men han tog icke miste och drack i stället skedvatten. Han stal sin fars bössa och gick på jagt på sabbaten, men sköt icke af sig tre eller fyra fingrar. Han slog sin lilla syster vid tinningen, då han var ond, men det inträffade icke, att hon under plågor tråkade igenom långa sommardagar och slutligen dog med förlåtelsens ljufva ord på sina läppar, sålunda fördubblande ångesten i hans krossade hjerta. Nej, hon slog honom igen, och hon blef aldrig det minsta sjuk. — Han rymde och gick till sjös slutligen, men han kom ingalunda tillbaka för att finna sig sjelf olycklig och ensam i verlden, sina älskade sofvande på den lugna kyrkogården och sin barndoms vinrank-omskuggade hem grusadt och försvunnet. Ack nej! Han kom hem drucken som en spelman, och det första, som hände honom, var, att han sattes in på polisvaktkontoret.

Och han växte upp och gifte sig och fick stor familj och blef rik genom allt slags bedrägeri och skurkaktighet; och nu är han den mest helvetiskt elakartade skälm i sin födelseby och är allmänt högaktd och hör till lagstiftande församlingen. Sålunda ser man, att det aldrig fans en stygg Jakob i söndagsskole-böckema, hvilken hade en sådan jemn framgång som den här syndaren Jim med sitt förhexade lif. *

Historien om den snälle lille gossen, som aldrig hade framgång.

Det var en gång en snäll liten gosse, som hette Jakob. Han var alltid lydig ipot sina föräldrar, utan afseende på huru orimliga och oförståndiga deras fordringar voro, och han lärde sig alltid sina lexor och kom aldrig för sent i skolan. Han spelade icke »gubben opp», äfven om hans nyktra omdöme sade honom, att det var den fördelaktigaste sak, han kunde företaga sig. Ingen af de andre gossarne kunde någonsin förklara den gossen för sig: hän bar sig så besynnerligt åt. Han ville icke ljuga, utan afeeende på huru bekvämt det kunde vara. Han sade, att det var orätt att ljuga, och det var tillräckligt för honom. Och han var så ärlig, att han var rent af löjlig. Han ville icke leka med kulor på söndagen, han ville icke röfva fogelbon, han ville icke ge glödande slantar åt positivspelares markattor, han tycktes icke hysa intresse för något slags förståndigt tidsfördrif. De andre gossarne ville försöka att fundera ut förhållandet, för att lära sig förstå sig på honom, men de kunde ej komma till någon tillfredsställande slutsats. De kunde endast få fram en obestämd föreställning om, att han var »inte riktig», och därför togo de honom under sitt beskydd och tilläto aldrig något ondt hända honom. Denna snälla lilla gosse läste alla söndagsskole-böcker; de utgjorde hans största nöje. Det var hela hemligheten af saken. Han trodde på de snälla små gossar, som sattes in i söndags-skoleböckerna; han hade all möjlig tillit till dem. Han längtade efter att träffa blott en enda af dem i lifvet, och det en enda gång, men det lyckades aldrig. Kanske dogo de alla iore hans tid. Så snart han läste om någon synnerligt snäll gosse, så skyndade han sig fort till slutet för att se, hvad som blef af honom, ty han ville ha rest tusen mil, om det behöffes, för att få se honom; men det hjälpte icke. Den snälle lille gossen dog alltid i sista kapitlet, och der sågs en teckning af begrafningen, med alla hans släktingar

och söndagsskolans barn stående kring grafven, i byxor, som voro för korta, och mössor, som voro för stora, och hvar enda en gråtande i en näsduk, i hvilken det gick så mycket som en och en half aln tyg. Han fick aldrig se en enda af dessa snälla små gossar, på grund af att de alltid dogo i sista kapitlet.

Jakob hade en ädel ärelystnad att bli satt in i en söndagsskole-bok. Han önskade bli satt in der, med en tafla, föreställande honom stolt nekande att ljuga för sin mamma och henne gråtande af glädje der-öfver; och med en tafla, föreställande honom stående på tröskeln, gifvande en slant åt en fattig tiggerska med sex barn, och sägande åt henne att använda den fritt, men icke vara omåttlig, ty omåttlighet är synd; och med en tafla af honom själf, ädelmodigt försmående att sqvallra på den elaka pojken, som alltid låg på lur efter honom bakom hörnet, när han kom ifrånskolan, och smalde honom öfver hufvudet med ert otång och sedan jagade honom hem, sägande: »Hir hi!» medan han gick framåt. Det var unge Jakobs ärelystnad. Han önskade bli satt in i en söndags-skole-bok. Det kom likväl en liten obehaglig känsla öfver honom ibland, när han tänkte på, att snälla små gossar alltid dogo. Han älskade att lefva, förstås och detta var den ledsammaste omständigheten i af-seende på att bli en söndagsskole-gosse. Han visste, att det icke var helsosamt att vara snäll. Han visste, att det var farligare än lungsot att vara så öfverna-turligt snäll, som gossarne i böckerna voro; han visste, att ingen af dem någonsin varit i stånd att uthärda länge dermed, och det plågade honom att tänka, att om han sattes in i en bok, så skulle han aldrig få se den, och äfven om de gäfv ut boken, innan han dog, skulle den icke bli populär utan en tafla med hans begrafning i slutet af den. Det skulle icke vara någon riktig söndagsskole-bok, om den icke kunde berätta om de förmaningar, han gaf församlingen, då han dog. Slutligen hade han naturligtvis intet annat att göra än att lugna sig och söka åstadkomma det bästa, som omständigheterna tilläto, nämligen att lefva rättskaffens och hänga med, så länge han kunde, samt ha sitt dödstal färdigt, när hans stund kom.

Men huru det var, så gick det aldrig riktigt med denna snälla lilla gosse; ingenting utföll med honom så, som det gjort med de snälla små gossarne i böckerna. De hade alltid lyckliga förhållanden, och det var de stygga gossarne, som fingo benen af brutna; men hvad honom beträffade, var en skruf lös någor-städes, och alltsammans gick den rakt mptsatta vägen. När han såg Jim stjäla äpplen och kom under trädet, för att läsa för honom om den stygga lilla gossen, som föll ned ur grannens äppelträd och bröt af sig armen, så föll* Jim också ned ur trädet, men han föll på Jakob och, bröt af hans arm, och Jim blef icke alls skadad. Jakob kunde icke förstå det. I böckerna fanns ingenting liknande detta.

Och en gång, då några gossar hade skuffat en blind gubbe öfver i gatsmutsen och Jakob sprang fram för att hjälpa upp honom och få hans välsignelse, så gaf den blinde honom ingen välsignelse alls, utan slog honom öfver hufvudet med sin käpp och sade, att han skulle önska att få fatt i honom, när han skuffades en annan gång och sedan påstod, att han bara ville hjälpa. Detta var icke i öfverensstämmelse med böckerna. Jakob bläddrade genom dem alla för att se efter.

En sak, som Jakob önskade, var att hitta en lam hund, som ej hade något ställe att bo på och var hungrig och förföljd, och att få föra honom hem och smeka honom och sålunda få den hundens oförgängliga tacksamhet. Slutligen fann han en sådan och var lycklig; och han förde honom hem och födde honom, men när han började smekas, flög hunden på honom och slet alla kläder af honom, undantagande dem, som sutto framtill, och gjorde ett spektakel af honom, som var förvånansvärdt. Han undersökte källorna, men kunde icke förstå saken. Hunden var af samma race som i böckerna, men den handlade alldeles motsatt. Hvad helst den gossen gjorde, råkadehan ut för ot>ehag. Allt, för hvilket gossarne i böckerna belönades, förvandlades för honom till de mest gagnlösa saker, han kunde taga sig till.

En gång då han var på väg till söndagsskolan, såg han några elaka pojkar ge sig ut på lustfärd med en segelbåt. Han var uppfylld af häpnad, emedan han visste från sin läsning, att gossar, som segla på söndagen, oundvikligen gå till botten. Derfor sprang han ut på en flottbro för att varna dem, men en stock vände sig med honom, och han föll i strömmen. En karl drog honom upp igen ganska snart, och doktorn pumpade vattnet ur honom och gaf honom nytt lif igen med sin blåsbälg, men han förkylde sig och låg sjuk i nio veckor. Men det mest obegripliga i afse-ende derpå var, att de stygge pojkarne i båten hade det förträffligt hela dagen och kommo sedan hem vid lif

och helsa på det mest öfverraskande sätt. Jakob sade, att det fans ingenting ditåt i böckerna. Han var fullkomligt förstummad.

När han blef frisk igen, var han en smula misslynt, men han beslöt att hålla ut med försöket i alla fall. Han hade ännu icke nått den lifsgräns, som var bestämd för snälla små gossar, och han hoppades bli i stånd att ännu göra några rön, om han kunde hålla ut, till dess hans tid var fullbordad. Om allt annat slog fel, hade han sitt dödstal att hålla sig till.

Han undersökte sina källor och fann, att det nu var tid för honom att gå till sjös och bli skeppsgosse. Han vände sig till en skeppskapten med ansökan om plats, och då kaptenen frågade efter rekommendationer, drog han med stolthet fram en religiös småskrift och pekade på orden: »Till Jakob från en tillgifven lärare». Men kaptenen var en plump och rå karl, och han sade: »Hvad för slag? Det der är väl icke något bevis på, att han kan diska eller handtera en slaskhink, och jag gissar jag behöfver honom inte.» Detta var likväl den mest utomordentliga sak, som någonsin hänt Jakob i hela hans lif. En artighet från en lärare på en uppbyggelseskraft hade aldrig misslyckats i att väcka de ömmaste rörelser hos skeppskaptener och öppna Vägen till alla poster af ära och fordel inom deras sfer, — åtminstone hade det aldrig hänt i någon bok, som han läst.

Den gossen var alltid ute för missöden. Ingenting utföll någonsin för honom i enlighet med källorna. Slutligen en dag, när han gick omkring för att snappa upp stygga små gossar, som skulle varnas, hittade han på en skock sådana i det gamla jerngjuteriet, styrande i ordning ett litet skämt med porton eller femton hundar, som de hade bundit ihop i en lång procession och voro i begrepp att pryda med tomma nitroglycerin-kärl, fastgjorda vid deras svansar. Jakobs hjerta rördes. Han satte sig ned på ett af dessa kärl — ty han brydde sig aldrig om, att han smetade ned sig, när han fullgjorde en pligt — och han tog fast den främsta hunden i halsbandet och vände hans förebrående öga emot den elake Tom Jones. Men just i det ögonblicket inträdde ålderman Mac Welter, full af vrede. Alla de elake pojkarne sprungo sin väg, men Jakob reste sig medvetande om sin oskuld och började ett af dessa ståtliga söndagsskole-boks-tal som alltid begynna med: »O, min herre!» i den mest skriande mot-

Mark Twain's * skizzer. 3sats mot det faktum, att aldrig någon gosse, livarken snäll eller stygg, någonsin böljar en anmärkning med: »O, min herre!» Men åldermannen väntade ej att få hora återstoden. Han tog Jakob i örat, svängde honom rundt och gaf honom en klatsch i aktern med flata handen, och pang! — i ögonblicket flög den snälle lille gossen ut genom taket och kilade af emot solen med bitarne af de femton hundame uppträdde på ett snöre efter sig, liksom svansen på en pappersdrake. Och der fans icke en skynt af åldermannen eller af det gamla jerngjuteriet kvar på jordens yta; och hvad unga Jakob beträffar, fick han aldrig något tillfälle att hålla sitt dödstal efter allt det bråk, han liaft, att fa det i ordning, så vida han icke höll det för foglarne; ty, ehuru bålen af honom ganska riktigt föll ned i en trädtopp i ett närgränsande landskap, så skiftades återstoden ut bland fyra olika statsområden, så att det måste hållas fyra undersökningar i afeende på honom, för att utröna, om han var död eller ej, och huru det hade gått till. Man har aldrig förr sett en gosse så kringströdd som han.

Så omkom den snälle lille gossen, som gjorde det bästa, han kunde, men utan samma utgång som i böckerna. Hvar enda gosse, som någonsin gjort, hvad han gjorde, har haft framgång, utom han. Hans öde är verkligen märkvärdigt. Det skall troligen aldrig kunna förklaras. *

Faran af att ligga till sängs.

Herrn i biljettluckan frågade:

»En biljett med lifförsäkring mot olyckshändelse också?»

»Nej», svarade jag efter att en stund ha funderat på saken. »Nej det tror jag inte. Jag skall resa på jernväg hela dagen i dag. Men, låt se, i morgon reser jag ej: gif mig en for i morgon.»

Mannen såg bestört ut. Han sade:

»Men det gäller försäkring mot olyckshändelse, och om ni företager en resa på jernväg —»

»Om jag företar en resa på jernväg, så behöfver jag ingen lifförsäkring. Att ligga hemma till sängs, det är, hvad jag är rädd för.»

Jag har litet reda på den saken. Förlidet år reste jag tjugu tusen mil nästan endast på jernväg; året förut hade jag rest bara i granskapet en tio tusen mil uteslutande på jernväg; och året förut reste jag väl en tjugufem tusen mil, hälften till sjös, hälften på jernväg. Jag antager, om jag lägger till alla små-resor hit och dit, att jag kan säga, jag har rest sexti tusen mil under de tre år, jag omnämt, — och aldrig en olyckshändelse!

Under en längre tid sade jag till mig sjelf hvar morgon:»Nå, nu har jag sluppit undan hittills, och derfor har möjligheten ökats för mig så mycket, att jag kan träffas af olyckan just den här gången. Jag vill vara listig och köpa en försäkringsbiljett mot olyckshändelse.»

Och klart som dagen var det, att jag gick fri och kröp till kojs på qvällen, utan att en led var vrickad eller ett ben splittradt. Då sade jag till mig sjelf:

»Men man kan omöjligen köpa trettio sådana frilotter i en bundt.»

Jo, jag hade misstagit mig. Der fans icke en vinst ibland dem alla. Jag läste om jernvägsolyckor hvar enda dag. Tidningsluften var disig af sådana; men huru det var, — de kommo aldrig i min väg. Jag fann, att jag gjort af med en hel hop penningar på olyckshändelseaffären och hade ingen valuta för dem. Mina misstankar hade vaknat, och jag började leta efter någon, som vannit i det lotteriet. Jag fann en mängd folk, som hade köpt, men ej en enda individ, som någonsin haft en olycka eller vunnit ett öre. Jag upphörde att köpa försäkringsbiljetter mot olyckshändelse och tog mig för att göra beräkningar. Resultatet var öfverraskande: faran ligger icke i att resa, utan i att stanna hemma.

Jag fiskade upp statistiska siffror och förvånades, att efter alla de i ögonen slående tidningsrubrikerna om jernvägsolyckor icke fullt tre hundra personer verkligen förlorat lifvet under näst förflutna tolf månader genom sådana olyckor. Eriebanan var utpekad såsom den mest mördande på listan. Den hade dödat fyrtiosex — eller tjugusex — jag kommer ej precis ihog hvilketdera, men jag mins, att antalet var dubbelt mot hvar och en af de andra banornas. Men det faktum erbjöd sig genast af sig sjelffc, att Eriebanan var ofantligt lång och hade mera trafik än någon bana i landet, så att det dubbla antalet dödade upphörde att bli föremål för förvåning.

Genom vidare beräkning visade sig, att mellan New Tork och Rochester Eriebanan förde åtta passageraretåg i hvardera riktningen hvarje dag, således sexton tillsammans, och dagligen i medeltal forslade 6000 personer. Det gör omkring en million på sex månader, d. v. s. staden New Yorks befolkning. Godt: Eriebanan dödar mellan tretton och tjugotre personer af sin million på sex månader, — och under samma tid dö af New Yorks million 13,000 i sina sängar. Jag fick kallrysningar öfver kroppen, och håret *reste sig på ände.

»Det är ju förfärligt!» sade jag. »Faran ligger ej i att resa på jernväg, utan i att förlita sig på de fördömt farliga sängarna. Jag vill aldrig sofva i säng mer.»

Jag hade gjort mina beräkningar på betydligt mindre än hälften af Eriebanans längd. Det var klart, att banan i dess helhet måste transportera åtminstone elfva eller tolf tusen personer hvaije dag. Det fins många korta vägar, utgående från Boston, som göra fullt ut hälften så mycket, ja, ett ganska stort antal. Det fins många vägar, strödda öfver Förenta Staterna, som ha en ofantlig passageraretrafik. Derfor vore det ungefär lagom att antaga ett medeltal af 2500 passagerare for dagen for hvarje bana i landet. Men detfins 846 jernvägslinier i vårt land, och 846 gånger 2500 gör 2,115,000. Sålunda forsla Amerikas jernvägar mer än två millioner människor hvarje dag eller sex hundra femti millioner människor på året, utan att räkna söndagarne. Ja, det göra de också, det är intet tvifvel derom; ehuru, hvarifrån de taga råämnet, det går öfver min aritmetiska omdömesförmåga. Jag har nämligen gått igenom folkräkningstabellerna gång på gång, och jag finner der, att det icke fins så mycket folk i Förenta Staterna. De måtte förmodligen använda samma personer om igen.

San Francisco är åttandedelen så folkrikt som New York; det förekommer 60 dödsfall i den förre staden i veckan

och 500 i den senare, — om allt går väl. Det vill säga, 3120 dödsfall om året i San Francisco och åtta gånger så många i New York, — låt oss säga omkring 25 eller 26,000. Sundheten på båda orterna är den samma. Nu vilja vi som ett billigt antagande fastställa, att detta är förhållandet öfver hela landet och att följaktligen 25,000 af hvarje million folk, vi ega, måste dö för hvarje år. Det går upp till en fyrtiondedel af hela befolkningen. En million af oss dö sålunda årligen. Af denna million äro tio till tolf tusen ihjelstuckna, skjutna, drunknade, hängda, förgiftade eller ha råkat ut för någon lika våldsam död, ehuru på något annat populärt sätt, såsom att omkomma genom gaslampor eller krinoliner, att brinna upp i kolgrufvor, falla från hustak, störta genom golfven i kyrkor eller läsesalonger, taga in patenterade medikamenter eller genom själfmord i någon annan form. Eriebanan dödar mellan 23 och 46; de andra 845 jernbanorna döda i medeltal en tredjedels person hvardera; och återstoden af millionen, stigande i sin helhet till den gräsliga summan af nio hundra åttiosju tusen sex hundra trettioen lik — dö naturligt i sina sängar!

Ni får ursäkta, att jag icke vidare utsätter mig för de fördömda sängarna. Jernvägarne äro goda nog för mig.

Mitt råd till alla menniskor är: stanna icke hemma längre, än ni nödvändigt behöfver; men när ni måste stanna hemma en tid, köp ett paket af de nämnda lifförsäkringsbiljetterna och sitt uppe om natten. Ni kan icke vara för mycket försigtig.

(Nu kan man förstå, hvarför jag svarade biljettförsäljaren på det sätt, som återfinnes i början af denna skizz).

Moralen af denna uppsats är, att tanklöst folk knotar mera, än billigt är, öfver jernvägarnes skötsel i Förenta Staterna. När vi besinna, att hvaije dag och natt under året fulla fjorton tusen jernbantåg af olika slag, lastade med lif och väpnade med död, fara dånande öfver landet, så är det ett underverk, icke att de döda tre hundra menskliga varelser under en tid af tolf månader, utan att de ej döda tre hundra gånger tre hundra! *

Om barberare.

Allting förändras utom barberare, barberares sätt och barberares omgifningar. De ändras aldrig. Hvad man erfar första gången, man inträder i en barberare-stuga, det erfar man sedermera alltid i barberarestugor intill dagarnes ände. Jag skulle rakas i dag på morgonen som vanligt. En herre nalkades dörren från ena hållet då jag kom från motsatt sida, — en sak, som alltid händer. Jag raskade gå, men det hjälpte ej; han kom inom dörren ett litet steg före mig, och jag följde honom i hälame och såg honom intaga den enda lediga stolen, den, öfver hvilken den bäste bar-beraren egde befalla. Det händer alltid så. Jag satte mig ned, i förhoppning att bli arfving till den stol, som tillhörde den bättre af de två återstående barbe-rarae, ty han hade redan börjat kamma håret på sin kund, medan kamraten ännu icke hade ruggat upp och oljat lockame på sin. Jag aktade på den möjliga utgången med största intresse. Då jag såg, att N:o 2 vann på N:o 1, steg intresset till oro. När N:o 1 stannade ett ögonblick för att ge tillbaka på en badbiljett åt en nykommen och blef efter, växte min oro till ängslan. När N:o 1 tog upp sig igen och både han och hans kamrat togo bort handdukarne och bor-siade pudret från kundernas hakor och det var ungefär lika nära, hvilkendera först skulle säga: »Dernäst!», så stod till och med min andedrägt stilla af idel spänning. Men när i sjelfva det afgörande slutögonblicket N:o 1 stannade för att låta kammen fara ett par gånger genom sin kunds ögonbryn, så såg jag, att han var förlorad, och det på ett enda ögonblick när; då reste jag mig förargad och lemnade butiken för att icke falla i händerna på N:o 2, ty jag eger ej den afundsvärda styrka, som sätter en man i stånd att se en väntande berberarelärling lugnt i ögonen och säga honom, att man vill vänta, till dess kamratens stol blir ledig.

Jag dröjde ute en qvart och kom då tillbaka i hopp om bättre lycka. Nu voro naturligtvis alla stolar upptagna, och fyra herrar sutto väntande, tysta, osällskapliga, distraita, och med utseende af att vara utledsna, såsom man alltid är, då man väntar på sin tur i en barberarebutik. Jag satte mig ned i en gammal soffa och fördref tiden en stund med att läsa de i glas och ram infattade annonserna om alla slags qvacksalverimedel för hårets färgande och bevarande. Derpå studerade jag de fläckiga och illa åtgångna godtköpsplanscherne på väggen, föreställande bataljer, en och annan ryktbar samtida, vällustigt hvilande sultaninnor och den tråkiga, evinnerliga lilla flickan,

som sätter på sig sin farfars glasögon, och förbannade i mitt inre den lifliga kanariefogeln, som saknas i mycket få barberarestugor. Slutligen sökte jag upp den minst söndertrasade af fjolårets illustrerade tidningar, som skräpade på det tarfliga midtelbordet, och studerade dess oförsvarliga vanställningar af gamla, nu mera förgätna händelser.

Ändtligen kom min tur. En röst yttrade: »Der-näst!» och jag öfverantvardade mig sjelf åt — N:o 2 naturligtvis. Det händer alltid så. Jag sade helt ödmjukt, att jag hade brådt, och det gjorde samma intryck på honom, som om han aldrig hade hört det. Han knuckte tillbaka hufvudet på mig och fäste en servet omkring halsen. Han körde fingrarne innanför kragen och stack in en handduk der. Han undersökte mitt hår med sina klor och påstod, att det behöfde putsas. Jag sade, att det icke behöfde putsas. Han undersökte det igen och sade, att det var temligen långt för nu varande mod, — bättre att ha det en smula aftaget, — behöfdes isynnerhet baktill. Jag sade, att det blifvit klippt för blott en vecka sedan. Han funderade sorgset och betänkligt öfver det en stund, och derpå frågade han med föraktfull ton, hvem som klippt mig. Jag svarade honom ögonblickligen: »Det gjorde herrn!» Der hade jag honom. Dermed började han ifrigt arbeta upp tvål-löddem och betrakta sig sjelf i spegeln, stannade då och då, för att gå närmare och kritiskt undersöka sin haka eller klämma en finne. Sedan tvålade han in ena sidan af mitt ansigte fullständigt, och han skulle just till att göra det samma med den andra, då ett hundslagsmål ådrog sig hans uppmärksamhet, och han rusade till fönstret, stannade der och åsåg striden till slut och förlorade till sist på affären två riksdaler på vad med de andre barberame, en sak, som beredde mig stor tillfredsställelse. Han avslutade nu tvålnin-gen, hvarunder han stack borsten i munnen på mig bara två gånger, och derpå böljade han gnida in löd-dern med handen; och som han dervid hade hufvudet bortvändt, medan han diskuterade hundslagsmålet med de andre barberarne, var det naturligt, att han skyfflade betydligt med lödder i munnen på mig, utan att han visste af det; men så gjorde jag det i stället.

Härpå började han draga sin rakknif på en gammal bängsla, men dervid upptogs en lång stund af en tvist om en maskeradbal, der han qvällen förut figurerat i röd kaliko och teater-hermelinsmantel, som ett slags kung. Han var så belåten med att bli brydd i afseende på en viss mamsell, som han eröfrat med sina behag, att han begagnade alla slags medel för att underhålla tvisten genom att påstå, att han förolämpades af kamraternas pikar. Allt detta medförde än flere sjelfbetraktelser i spegeln; han lade ifrån sig rak-knifven och borstade håret med mycken omsorg, hvar-vid han lade en ut- och invänd buckla ned öfver pannan, drog en snörrät »gata» bakåt och borstade de båda sidopartierna öfver öronen med utmärkt nog-granhet. Under tiden hade tvålen torkat i ansigtet på mig och synbarligen ätit sig in i min kropps vitala partier.

Nu böljade han raka, gräfvande in sina fingrar i mitt ansigte, för att strama skinnet, görande min näsa till handtag då och då, vridande och vrängande mitt hufvud än hit, än dit, allt efter som bekvämlig-heten fordrade under rakningen. Så länge han höll sig på de mera härdade sidorna af ansigtet, var det icke så svårt; men när han böljade skrapa och rifvapå hakan, då kommo tårarne fram. Jag brydde mig ej om, att han kom så nära mig; jag brydde mig ej om hans lök, eftersom alla barberare tugga lök, förmodar jag; men nu stack han fingrame in i munnen på mig, för att komma åt att raka mungiporna, och det var genom denna lilla omständighet, jag gjorde den upptäckten, att en del af hans åligganden i butiken var att rengöra fotogenlamporna.

Ugefär vid det laget roade jag mig med att försöka gissa, hvar det var troligast, att han skulle skära mig den här gången, men han kom mig i förväg och flådde spetsen af hakan, innan jag hann bestämma mig. Genast hvässade han rakknifven, — han kunde gerna ha gjort det förut. Jag tycker icke om att bli rakad för nära, och ville ej tillåta honom att fara öfver ansigtet med knifven ännu en gång. Jag försökte förmå honom att lägga bort den, af fruktan att han skulle komma åt sidan på hakan, som var min ömma punkt, ett ställe som knifven, omöjligt kan röra två gånger, utan att göra illa: men han sade, att han endast behöfde fara öfver en liten ojemnhet, och i samma ögonblick släppte han rakknifven lös öfver den förbjudna marken, och hvad jag fruktat, visade sig strax med sveda och blödning. Då blötte han handduken i konjak och plaskade mig otrefligt öfver hela ansigtet med flata handen, liksom om en mensklig varelse någonsin tvättade sig i ansigtet på det viset. Derpå torkade han mig, i det han på samma sätt for öfver mitt ansigte med den tona delen af handduken, liksom om en mensklig varelse någonsin torkade sig i ansigtet på den fasonen; men en barberare gnider en sällansom en kristen menniska.

Dernäst baddade han konjak på det skurna stället med handduken, så höljde han såret med puder, så blötte han det med konjak igen, och han skulle utan tvifvel ha gått på och blött och pudrat i evighet, om jag ej gjort uppror och undan-bedt mig. Nu pudrade han hela mitt ansigte och började tankfullt plöja håret med händerna och kritiskt undersöka sina fingrar. Derpå rådde han till en borstning och sade, att mitt hår behöfde det allt för väl. Jag anmärkte, att jag borstade det sjelf ganska grundligt i badet i går. Der hade jag honom igen. Der-näst rekommenderade han mig något af »Smiths hår-förherrligande essence» och erbjöd mig en flaska. Jag nekade. Han prisade den nya parfymen, »Toilettens krona», och föreslog mig att köpa något deraf. Jag nekade igen. Han räckte mig ett tandborstvidunder af egen uppfinning, och när jag nekade, erbjöd han sig att handla knifvar med mig.

Han återvände till sitt göromål efter felsläendet af detta sista försök, stänkte ned mig helt och hållet, ben och allting, gned in pomada i håret, trots mina protester deremot, ref och slet upp en god del deraf med rötterna, och kammade och borstade resten, be-nade det i bak, klistrade den eviga ut- och invända hårbucklan ned i pannan, och derpå, under det han kammade mina tunna ögonbryn och smorde ned dem med pomada, bredde han ut sig i en redogörelse för alla fullkomligheterna hos en svart och hårlös rått Hund, han egde, till dess jag hörde det hvissla för affcontåget och insåg, att det var fem minuter för sent för mig för att hinna med. Då ryckte han bort hand-duken, strök den lätt öfver mitt ansigte, for med kammen ännu en gång genom ögonbrynen och ropade gladt: »Demäst!»

Denne barberare föll ned och dog af slag två timmar senare. Jag väntar ännu en dag med min hämnd: — jag vill gå med på hans begrafning. *

En qvinna med ruter i.

»Jag satt här», sade domaren, »i den här gamla länstolen och höll ting, och vi hade ransakning med en styf spansk skurk med ful uppsyn, för det han dödat mannen till en strålande vacker mexikanska. Det var en dåsig sommardag, och en förfärligt lång en, och vittnesmålen voro långgrandiga. Ingen af oss tog något intresse i ransakningen, undantagande den der nervöst oroliga satan till mexikanska, — ty ni vet, huru de älska, och huru de hata, och den här hade älskat sin man af alla sina krafter, och nu hade hon kokat ihop det alltsammans till hat och stod här, utspyende det genom sina ögon på spanjoren. Och jag skall säga er, hon ville allt pigga opp mig också en och annan gång med sina blixtar. Nå, jag hade rocken af och fötterna uppe, vräkande mig baklänges och svettande och rökande en af de kålbladscigarrer, som folket i San Francisco brukade anse för goda nog åt o» i dei> tidenT och biaiUame hade alla rock ar ne af och rökte och täljde med pennknifvar, och vittnena på samma sätt, och likaså fangen. Nå, ett faktum är, att det då för tiden icke fans något intresse för ran-sakningar om mord, ty den anklagade förklarades alltid vara »icke skyldig» af juryn, i väntan, att hans skulle göra det samma för dem en annan gång; och ehuru bevisningen var klar som dagen emot den här spanjoren, så visste vi, att vi icke kunde lagbinda honom, utan att se ut som öfversittare och liksom ge en pik åt hvarenda gentleman i kommunen; ty på den tiden fans det inga granna åkdon och livréer, utan det enda sätt, hvarpå man kunde visa, att det var stil i en, det var genom att hålla sig sin egen privata be-grafningsplats.

»Men qvinnan der, hon tycktes ha gett sig den och den på att få spanjoren hängd, och ni skulle ha sett, huru hon kunde glo på honom en minut i taget, och sedan se upp på mig på sitt öfverbevisande sätt, och så vända sig omkring och under nästa fem minuter ransaka juryns ansigten, och så småningom luta an-sigtet i händerna för en liten, liten stund, som om hon vore färdig att ge tappt, men så opp igen på ögonblicket, lika lifvad och ängslig som förr. Men när juryn afkunnade utslaget: »Ej skyldig!», och jag sad' fången, att han var skild från målet och fritt kunde gå sin väg, — då reser sig menniskan, till dess hon tycktes så hög och stor, som ett sjuttiofyra-kanon-skepp, och så säger hon:

»'Domare, har jag förstått rätt, att ni sagt, att karlen der ej är skyldig, fast han mördat min man utan något slags orsak inför mina egna och mina små barns ögon, och att allt blifvit gjordt i afseende på honom, som någonsin rätt

och lag kan göra?’

»’Alldeles’, svarade jag.

»Och då — hvad tror ni hon då gjorde? Jo, hon vände sig mot den der grinande spanske narren somen vildkatta, och opp med en revolver och sköt ihjel honom inför öppen domstol.»

»Det var ruter i den, det tillstår jag.»

»Ja, var det inte?» sade domaren beundrande* »Jag ville ej ha gått miste om det för något i veriden. Jag upplöste sammanträdet på fläcken, vi satte på oss rockarne och gingo ut och gjorde en insamling åt henne och hennes ungar och skickade dem öfver her-gen till deras vänner, . Ah, hvad det var ruter i den qvinnan!» *

Verkliga förhållandet i målet angående det stora oxkött-kontraktet.

Jag önskar att i så få ord som möjligt framlägga inför nationen, hvilken del, ehuru liten den är, jag haft i denna affär, — en affär, som så ifrigt sysselsatt allmänhetens sinnen, alstrat så mycket obehag och fyllt tidningarna på båda kontinenterna med förvridna framställningar och öfverdrifna kommentarier.

Upphofvet till denna olycksbringande affär var följande — och jag försäkrar härmed, att hvaije faktum 1 här nedan meddelade resumé kan fullständigt bestyrkas med officiella urkunder, som är i styrelsens ego —:

Aflidne John Wilson Mackenzie från Rotterdam, New Jersey, ingick den 10:de Oktober 1861 eller så omkring kontrakt med regeringen att leverera åt general Sherman inalles trettio fat oxkött.

Nå väl!

Han begaf sig åstad efter Sherman med oxköttet; men då han kom till Washington, hade Sherman be-gifvit sig till Manassas. Han tog oxköttet med sig och följde honom dit, men kom för sent; han följde efter honom till Nashville, och från Nashville till Cha-tanooga, och från Chatanooga till Atlanta, — men hankunde aldrig hinna upp honom. I Atlanta tog han ny fart och följde efter honom på hela hans färd till sjös. Han kom åter några få dagar för sent; men då lian fått höra, att Sherman hade rest af med ångaren »Quaker City» på dess lustfärd till Heliga Landet, så tog han biljett till Beirut i Syrien, i akt och mening att hinna upp det andra fartyget. När han kom fram till Jerusalem med sitt oxkött, fick han veta, att Sher-raan icke farit med »Quaker City», utan hade marche-rat till slätterna i vestern för att slåss med indianerna. Han återvände till Amerika och skyndade bort till Klippbergen. Efter sextioåtta dagars mödosam resa omkring på slätterna, och då han kommit på fyra mils afstånd från Shermans höggvarter, blef han ihjelslagen med tomahawk och skalperad, och indianerna bemäk-tigade sig oxköttet. De togo alltsammans, utom ett enda fat. Shermans armé eröfrade detta, och så uppfylde ännu i döden den bålde seglaren, åtminstone till en del, sitt kontrakt. I sitt testamente, hvilket han hållit liksom en dagbok, öfverlemnade han kontraktet till sin son Bartolomeus Wilson. Denne Bartolomeus Wilson skref ut följande räkning, hvarpå han dog:

Förenta Staternas regering till stil. John Wilson Mackenzie, NeW Jersey. Debet.

An. 30 fat oxkött åt general Sherman Dollars

å 100 per styck.....3,000

Resekostnader och transport.....14,000

Summa dollars 17,000

Betalt qvitteras.

Så dog han; men han lemnade kontraktet åt W. J. Martin, som försökte att indrifva penningarna, men dog, innan han lyckades. Han lemnade det till BarkerJ. Allen, och han försökte äfven att indrifva summan. Han öfverlefde ej försöket. Barker J. Allen lemnade det åt Anson G. Rogers, som försökte få ut summan, och han kom så långt som

till nionde revisions-konto-ret, då döden, den store qvitteraren, kom helt opåkallad och uteslöt äfven honom från hans rätt. Han lemnade räkningen till en släkting i Connecticut vid namn Yengeance Hopkins, som stod ut i fyra veckor och två dagar och gick längst i undersökning, ty han kom ända fram till tolfte revisorn. I sitt testamente lemnade han räkningen till sin farbror, vid namn Le-benglad Jonlison. Men det var att göra slut på hans glädje här i lifvet. Hans sista ord voro: »Gråt icke öfver mig, — jag är nöjd att gå bort!» Och det var han, arma själ. Sju personer ärfde derefter kontraktet, men de dogo alla. Så kom det slutligen i mina händer. Jag fick det genom en släkting vid namn Hubbard — Bethlehem Hubbard från Indiana. Han hade haft groll emot mig i lång tid, men under sina sista stunder skickade han efter mig, förlät mig allt och lemnade mig med tårar i ögonen oxkött-kontraktet.

Så slutar historien derom intill den tid, då ja§ inträdde i eganderätten dertill. Jag vill nu försöka att ställa mig sjelf omedelbart fram inför nationens ögon i allting, som angår min andel i affären. Jag tog oxkött-kontraktet samt räkningen för resa och transport med mig till Förenta Staternas president. Han sade:

»Nå väl, herre, hvad kan jag göra för er?»

Jag svarade:

»Sire, den 10:de Oktober 1861 eller så omkringingick aflidne John Wilson Mackenzie från Rotterdam, New Jersey, kontrakt med regeringen att leverera åt v general Sherman inalles 30 fat oxkött —»

Här hedjade han mig och afskedade mig — vänligt, men bestämdt. Nästa dag uppvaktade jag stats-, sekreteraren.

Han sade:

»Nå väl, herre?»

Jag yttrade:

»Eders kongliga höghet, den 10:de Oktober 1861 eller så omkring ingick aflidne John Wilson Mackenzie från Rotterdam, New Jersey, kontrakt med regeringen att leverera åt general Sherman inalles trettio fat oxkött — f

»Nog, herre, nog! Det här embetsverket har ingenting att göra med kontrakt om oxkött.»

Jag blef höfligt afvisad. Jag tänkte, att saken var alldeles förbi, och såsom slut på den besökte jag följande dag sjöministern, som sade:

»Tala fort, herre; låt mig inte vänta!»

Jag yttrade:

»Eders kongliga höghet, den 10:de Oktober 1861 eller så omkring ingick aflidne John Wilson Mackenzie från Rotterdam, New Jersey, kontrakt med regeringen att leverera åt general Sherman inalles trettio fat oxkött —»

Ja, så långt kom jag. Han hade heller ingenting att göra med kontrakt om oxkött åt general Sherman. Jag började tycka, att detta var ett kuriöst slags regering. Det såg nästan ut, som om de ville kommaifrån att betala oxköttet. Följande dag gick jag till inrikesministern. Jag sade:

^ »Eders kejsrliga höghet, dqn 10:de Oktober 1861 eller så omkring —»

»Det är nog, herre. Jag har hört talas om er förut. Gå, tag ert skamliga oxkött-kontrakt bort ifrån det här embetsverket. Inrikes departementet har ej det allra ringaste att göra med arméens underhåll.»

Jag gick min väg. Men nu var jag desperat. Jag beslöt, att jag skulle hålla efter dem; jag ville anfakta hvart enda departement i denna orättvisa regering, till dess affären med kontraktet var uppgjord. Jag ville drifva in räkningen eller falla på försöket såsom mina föregångare fallit. Jag anföll general-postdirektören, jag belägrade åkerbruksdepartementet, jag lade forsat för talmannen i representantkammaren. De hade ingenting att göra med arméens oxkött-kontrakt. Jag anmälde mig hos kommissarien för patentbyrån. Jag sade:

»Eders excellens, den 10:de Okt —»

»Fördömdt! Har ni nu äntligen hunnit hit med ert upproriska oxkött-kontrakt. Yi ha ingenting att göra med oxkött-kontrakt för arméén, min bästa herre.»

»Ja, det är godt och^väl, det,— men någon är väl så god och betalar det der oxköttet. Och det skall betalas just nu för resten, eller också lägger jag beslag på den här gamla patentbyrån och allt som fins i den.»

»Men, min bäste herre —»

»Jag gör ingen åtskilnad, herre. Patentbyrån ärskyldig att betala köttet, tycker jag; och, skyldig eller ej, patentbyrån skall betala det.»

»Inga detaljer! Det slutade med slagsmål. Patentbyrån segrade. — Men jag hittade på något till min * fördel. Man sade mig, att skattkammardepartemen-tet var den rätta platsen för mig att uppsöka. Jag gick dit. Jag fick vänta två och en half timme, och derpå släpptes jag in hos förste skattkammarlorden. Jag sade:

»Högädle och högärevärdige signor, den 10:de Oktober 1861 -eller så omkring ingick aflidne John Wilson Macken —»

»Det är nog, herre. Jag har hört talas om er. Gå till förste skattkammarrevisorn.»

Jag gjorde så. Han skickade mig till andre revisorn. Andre revisorn skickade mig till den tredje, och den tredje skickade mig till förste kontrollören vid säd- och kött-afdelningen. Det här började se ut som affär. Han undersökte alla sina böcker och alla sina lösa papper, men fann intet koncept till oxkött-kontraktet. Jag kom till andre kontrollören vid säd- och kött-afdelningen. Han undersökte sina böcker och lösa papper, men utan framgång. Jag kände mig uppmuntrad. Under den veckan kom jag så långt som till sjette kontrollören vid samma afdelning; nästa vecka gick jag igenom afdelningen för fordringar, tredje veckan började och slutade jag afdelningen för förlagda kontrakter och fick fotfäste i afdelningen för dödade räkningar. Jag slutade der på tre dagar. Nu fans det blott ett enda ställe kvar att söka på. Jag anföll kommissarien för »ditt och datt». Rättare sagdt,hans notarie, — han var nämligen icke der sjelf. Der fans sexton vackra unga flickor i rummet, och der fans sju notarier med fördelaktigt utseende, som instruerade dem. De unga damerna smålogo mot dem öfver axeln, och notarierna smålogo mot dem tillbaka, och allting gick lustigt till som på bröllop. Två eller tre notarier, som voro sysselsatta att läsa tidningar, blickade nästan skarpt på mig, men fortsatte att läsa, och ingen sade ett ord. Dock — jag hade blifvit van vid den sortens hurtighet i expedition hos herrar extra-ordinarie notarier och kanslister under min ödesdigra bana från den dag, då jag inträdde på första kontoret inom säd- och kött-byrån, äntja till dess jag passerade ut genom det sista inom afdelningen for dödade räkningar. Jag hade under denna tid blifvit så skicklig, att jag kunde hvila på en fot från den stund, jag inträdde på embetslokalen,. till dess en notarie tilltalade mig, utan att byta om mer en två, på sin höjd tre gånger.

Så stod jag nu der, tills jag hade bytt om fyra särskilda gånger. Då sade jag till en af notarierna, som läste;

»Högt skinande herr Slå-dank, hvar är Storturken?»

»Hvad menar ni, herre? Hvem menar ni? Om ni menar byråchefen, så är han ute.»

»Kommer han att besöka harem i dag?»

Den unge mannen stirrade på mig en stund och fortsatte sedan att läsa sin tidning. Men jag kände sättet hos de der notarierna, jag. Jag visste, att jag var räddad, om han läst slut, innan en ny post från New York ankommit. Han hade ej mer än två tid-ningar q var. Efter en stund slutade han, gäspade och frågade, hvad jag ville.

»Vidtberömde och högtärade herr Odåga, den 10:de Oktober —»

»Ni är oxkött-kontrakt-menniskan. Gif mig edra papper.»

Han tog dem och ränsakade länge och väl i »ditt och datt». Slutligen hittade han just, hvad jag ville

- ha, — han hittade det länge saknade konceptet till kontraktet, — han hittade den klippa, mot hvilken så inånga af mina föregångare blifvit krossade, innan de hunnit fram. Jag var djupt rörd. Oeh dock var jag glad, — ty jag

hade gått igenom med lifvet. Jag sade med rörelse:

»Gif mig det. Nu skall regeringen göra opp saken.»

Han sköt rmg tillbaka och sade, att det var nå-gontin som först måste göras.

»Hvar är den här John Wilson Mackenzie?» frågade han.

»Död.»

»När dog han?»

»Han dog inte alls, — han blef dödad.»

»På livad sätt?»

»Med tomahawk.»

»Hvem gjorde det?»

»En indian naturligtvis. Ni antar väl ej, att det var föreståndaren för en söndagsskola, eller hur?»

»Nej. En indian, var det så?»

»Precis.»»Som hette?»

»Som hette? Jag kan väl inte veta, hvad han hette.»

»Måste veta, hvad han hette! Hvem såg, att han blef dödad med Tomahawk?»

»Det vet jag inte.»

»Ni var således inte närvarande sjelf?»

»Det kan ni väl se derpå, att jag inte är skal-perad.»

»Men huru kan ni då veta, att Mackenzie är död?»

»Emedan han alldeles säkert dog vid den tiden, och jag har alla skäl att tro, att han varit död sedan dess. Ja, jag vet att så är.»

»Vi måste ha bevis. Har ni tagit fast indianen?»

»Naturligtvis inte.»

»Nå, då måste ni taga fast honom. Har ni reda på tomahawken?»

»Jag har aldrig tänkt på något sådant.»

»Ni måste få reda på tomahawken. Ni måste visa fram indianen och tomahawken. Om Mackenzies död kan bevisas med dem, så kan ni sedan inställa er inför den kommission, som har att göra med revision af fordringar med någon utsigt att få räkningen betalt, och det med den framgång, att edra barn möjligen få lefva för att taga emot pengame och använda-dem. Men mannens död måste bevisas. Likväl, jag kan så ger na säga er genast, att regeringen aldrig kommer att betala transporten och salig Mackenzies resekostnader. Må hända betalas det fat kött, som , Shermans soldater eröfrade, om ni kan få igenom en motion i kongressen i den riktningen; men regeringenbetalar aldrig för de tjugunio fat, som indianerna åto opp.»

»Jag skulle således inte få mer än en hundra dollars, och det är inte en gång säkert! Efter alla Mackenzies ' resor i Europa, Asien och Amerika med sitt oxkött, efter allt hans bråk och tråk och transporter, efter blodbadet på alla de oskyldiga varelser, som försökt kassera in räkningen! Unge man, hvarfor har inte förste kontrollören vid säd- och kött-afdelningen sagt mig det?»

»Han visste väl ingenting om riktigheten af er fordran.»

»Hvarfor sade inte den andre mig det? Hvarför gjorde inte den tredje det? Hvarfor ha inte alla de här

afdelningarna och departementen sagt mig det?»

»Ingen af dem kände till det. Vi uträtta saker efter routine här. Ni har foljt routinen och funnit, hvad ni önskade veta. Det är bästa sättet. Det är enda sättet. Det är mycket ordentligt och mycket långsamt, men det är mycket säkert.»

»Ja, säker död är det. Så har det varit för de fleste i vår släkt. Jag böjar på att känna, jag också att det nu gäller mig. Unge man, ni älskar den söta ungen der, med de vackra blå ögonen och stålpenan bakom örat, — jag ser det på edra såta ögonkast. Ni vill gerna gifta er med henne, men ni är fattig. Se här, håll upp handen, — här är oxkött-kontraktet: gå, tag henne och var lycklig! Himlen välsigna er, mina barn! \

Detta är allt, hvad jag vet om det stora oxköttkontraktet, som alstrat så mycket prat i verlden. No-tarien, åt hvilken jag förärade det, dog. Jag vet ingenting vidare om kontraktet eller om någon, som dermed står i samband. Jag vet blott, att om en man lefver länge nog, så kan han genom Omsvepsverken i hufvudstaden spana ut hvad han önskar, och efter mycken möda och tidspillan hitta på, hvad han skulle kunna finna redan första dagen, om arbetet i Omsvepsverken vore lika snillrikt ordnad, som det skulle varai ifall de vore ett stort privat handelskontor. *

Om städerskor.

- Emot alla slags städerskor, af hvad ålder och nationalitet de vara månne, slungar jag härmed ungkarlsståndets förbannelse.

De lägga alltid hufvudgården i den andra änden af sängen, bortvänd från gasarmen, så att, medan man läser och röker, innan man somnar, — efter gammal hedervärd ungkarlsvana — man måste hålla boken i vädret i obehäglig ställning för att hindra ljuset från att blanda ögonen.

Då de sedan på morgonen finna hufvudgården flyttad till den andra änden af sängen, så uppfatta de icke vinken med vänligt sinne; nej, stolta öfver sin absoluta enväldsmakt, och utan all känsla af medömkan öfver ens hjälplöshet, bädda de sängen just så, som den från början var, och grina i mjugg elakt åt den pina, som deras tyranni förorsakar.

Alltid från den stunden, när de finna, att man flyttat hufvudgården, göra de om ens arbete, och genom sådant trots söka de förbittra det lif, Gud oss gifvit hafver.

Kunna de ej på annat sätt få ljuset att falla obe-qvämt, så flytta de sängen.

Om man drager fram kommoden några tum frånväggen, så att locket kan stå uppe, när man öppnar den, så skjuta de den tillbaka ingen. De göra så med flit.

Önskar man spottlådan på ett bestämdt ställe der hon är till hands, så är detta icke i deras tycke och därför flytta de henne.

De sätta alltid stöflarne på oåtkomliga platser. De ha ett särskildt nöje af att skjuta dem så långt under sängen, som väggen tillåter. Det sker därför, att detta tvingar en att falla ned i en högst ovärdig ställning, att göra vilda sveptag efter dem i mörkret med stöfvelknekten och utfara i svordomar.

De flytta alltid svafvelstickdosan på någon orätt plats. De hitta på ett nytt ställe åt den för hvarje dag och sätta en karafin eller något annat bräckligt glasföremål, der dosan stod förut. Det sker, för att narra en att slå sönder glassaken, medan man trefvar i mörkret, för att man sålunda skall råka ut för ledsamheter.

De göra aldrig annat än flytta möblerna. Då man kommer hem på natten, kan man vara säker på, att man finner byrån, der klädskalet stod på morgonen. Och om man, när man gick ut på morgonen, lemnade paraplyställningen vid dörren och gungstolen vid fönstret, så händer det, när man kommer hem vid midnatt eller så omkring, att man stupar öfver gungstolen och skrider fram mot fönstret för att sitta ned på paraplyställningen. Deröfver blir man

förargad. Det gläder dem.

Det gör det samma, hvar man lägger en sak, — de låta den icke förbli, der den ligger. De taga den och flytta den vid första tillfälle, de få. Det ligger ideras natur. Och dessutom, det gör dem nöje att vara elaka och stridiga på det sättet. De skulle stryka med, om de icke kunde bära sig infamt åt.

De plocka alltid upp alla gamla bitar af tryckt skräppapper, som man kastat på golvet och stapla dem sorgfälligt upp på bordet, men tända upp eld med ens värderika manuskript. Om det fins någon särskild gammal skräplapp, som man är mera förargad på än på någon annan, och för hvars skull man småningom tråkar ut lifvet med' försök att bli honom qvitt, så må jn\$ n ger na underkasta sig all möda i den vägen, man möjligen kan, men det hjälper icke det ringaste, ty de hitta alltid på den gamla lappen och lägga den på samma gamla plats igen hvar enda gång. Det gör dem så godt.

Och de öda upp mera hårolja än sex karlar. Om de skyllas för att snatta sådant, så gripa de till en nödlögn. Hvad bryr de sig om ett lif efter detta? Absolut ingenting.

Om man för bekvämlighets skull lemnar nyckeln i dörren, så bära de den till kontoret och lemna den åt bokhållaren. De göra sådant under den nedriga förevändningen att de vilja skydda ens egendom för tjufvar; men i själva verket göra de så, emedan de önska narra en att traska ned utför trapporna igen efter den, när man kommit hem uttröttad, eller tvinga en att skicka ett stadsbud efter den, som alltid väntar att få sin betalning. . Förmodligen dela de usla varelserna rofvet sins emellan.

De sträfvat alltid att få bädda upp sängen, innan man stigit upp, hvarmed de störa ens hvila och för-orsaka en plågor och qual; men sedan man en gång stigit upp, så infinna de sig icke förr än nästa. dag.

De göra allt, livad nedrigt de kunna hitta på, och de göra det af pur elakhet och ingenting annat.

Städerskor äro döda för alla mänskliga instinkter.

Om jag kunde drifva igenom en motion på riksdagen om att afskaffa städerskor, så tror jag, att jag gjorde det. *

Begravningsentreprenörens prat.

»Nå, den här salig människan», sade begravnings-mannen och klappade bifallande den aflidnes sammanlagda händer, »han var då en hedersknyffel — hur helst ni tog holiom, var han en riktig hedersknyffel. Han var så innerligt snäll och så blygsam och enkel i sina sista stunder. Bekanta ville ha metallkista, förstås,

— ingenting annat kunde gå an. Jag kunde inte skaffa nå'n. Det var inte tid till'et, — det kunde väl hvar kotte se.

»Salig människan sad1: gör ingenting, — stoppa ner honom i hvad slags låda som helst, bara han kunde sträcka ut sig bekvämt, så brydde han sig hin i, hvad stil den var i. Höll mera på utrymme, sad' han, än på stil, i alla fall, i den sista kurragömmen.

»Bekanta ville ha silfverplåt på kistan, med inskrift, hvem han var, och hvar han kom ifrån. Nå, nu vet ni så väl som jag, att en människa kan inte trolla fram en så'n pjes i en liten småstad som den här. Hvad sad1 salig människan?

»Hvitlimma hans gamla kanot, sad' han, och rita adress och destination på'n med en svart borste och märkplåt, och så en vers ur någon hyggelig psalm, och ge'n se'n kurs på grafven och märk'en: B(etalas) Y(id)

Marit Twain's sktzzar. 5F(ramkomsten), och låtfen så basa. Han var inte mera ledsen, än ni är, — tvärtom, så lugn och sansad som en likvagnshäst; sad\ han tyckte, att dit han skulle ge sig i väg, en kropp skulle stå sig betydligt bättre af att bli obsalverad för en gentil moralisk karakter än för en grann likkista med förnäm dörrplåt på.

»Präktig karl var det. Jag sköter hellre ett lik som han än något, jag haft göra med på sju år. Det smakar något att svepa en så'n karl. Gud bevars, så som han blef lagd, innan han strök med, var han alldeles belåten med; släkten

menade väl, sad' han, ofantligt väl, men alla de der tillrustningarna gjorde intet annat än uppsköt saken mer eller mindre, och han ville inte, att det skulle dra för länge om. Ni har aldrig sett så klart ett hufvud, som han hade, — och så lugnt och så kallt. Riktigt en kluns till hjerna, — det hade han. Alldeles ohyggligt stor! Det var ett orimligt af-stånd från ena änden till den andra i den karlens skalle. Gång på gång har han haft hjernfeber rasande i en del, och resten af skrofvat visste inte ett ord om'et — rörde det inte mer, än ett indianuppror i Arizona rör staterna vid Atlanten.

»Nå, slägtingarna, de ville ha en dundrande be-graining, men salig människan sad', han kunde inte med gränslåter, — behöfdes ingen procession, — kunde stoppa likvagnen full med sörjande och så sticka ut en bogserlina akterut och ta honom på släp bakom. Han var emot allt, hvad stil heter, mest af alla jordiska qvarlefvor, som jag träffat på. Ett vackert, enfaldigt väsen var han, det kan ni lita på. Han gaf sig den och den på att fa sakerna gjorda så, som han ville, och han hade riktig glädje af att lägga sina små planer. Han hade mig till att ta mått af sig och gaf mig en hel bråte med uträttningar: så fick hanpresten att stå bakom en lång låda med en bordduk öfver, för att föreställa likkistan, och läsa upp sin likpredikan, och han sad': »om igen!» vid de vackra ställena och lät honom stryka ut hvar enda bit af skryt om honom och allt, som stötte på brask. Och så lät han dem trafva igenom kören, så att han fick hjälpa dem leta ut melodierna för tillfället, och han fick dem att sjunga: 'Kapten, han släppte ankar', för han hade alltid tyckt om den visan, när han var nedslagen, och högtidlig musik gjorde honom bara ledsen. Och när de sjöng' den med tårar i ogonen — för de höll' af honom allesammans — och alla slägtingarna stod' sörjande omkring, så låg han der så lycklig som en prins, och visade i allting, huru glad han var öfver det; och för ett ögonblick var han oppiggad och lifvad och försökte att falla in, — för, kom i hog, han var inte litet stolt öfver sin skicklighet i att sjunga; men bara han öppnade munnen och skulle till att ge hals, så gaf han upp andan.

»Jag har aldrig sett en människa släckas ut så i ett tag. Ack, det var en stor förlust, — det var en oerhörd förlust för vår stackars lilla stad, som bara har en enda häst. — Ja, ja, det är godt och väl, — men jag har inte tid att gå här och sladdra längre, — bäst att spika på locket och knoga åstad med honom, och om ni vill vara så hederlig och hjälpa mig lyfta ett tag, så skjuta vi in honom i likvagnen och ramla i väg. Slägtingarna ville ha det så, — bry sig inte omden aflidnes önskan, i samma minut en stackare är död; men fick jag göra efter mitt hufvud, — om jag inte respekterade hans sista vilja och tog honom på släp efter likvagnen, så vill jag vara fördömd. Jag tycker för min del, att hvad ett stackars lik vill ha gjordt för sin egen del, är inte farligare, än att det kan ske: och det vare hvad som helst, ett lik rickomderar mig att göra, så gör jag det, om det också gälde att stoppa upp det och gulmåla det och behålla det som ett su-venir, — det är säkert, det!»

Han smälde med piskan och for skumpande sina färde med sin gamla utkörda .likvagn, och jag fortsatte min vandring med den värdefulla lexa, jag fått, — att en sund och helsosam munterhet icke nödvändigt är omöjlig .för någon sysselsättning i verlden. Lexan kommer troligen ej så snart att glömmas, ty det skall dröja många månader, innan minnet utplånas af de anmärkningar och omständigheter, som inpreglade henne. *

Den förstenade mannen.

För att visa huru verkligen svårt det är att smyga en lära eller en sanning på en oaktsam publik genom en burlesk, utan att alldeles och på det orimligaste sätt skjuta bom, vill jag här meddela tvenne erfarenheter, som jag sjelf gjort i saken.

Mot slutet af år 1862 böljade människorna i Nevada och Californien bli alldeles galna i afseende på utomordentliga försteningar och andra naturens under. Man kunde knappast taga i en tidning, utan att deri finna en eller två beprisade upptäckter af detta slag. Manien hade blifvit en smula löjlig. Jag var en splitter ny medarbetare i lokaltidningen i staden Yirginia, och jag kände mig kallad att till intet göra detta tillväxande onda. Yi ha väl alla en eller annan gång vårt välvilliga faderliga sinnelag, förmodar jag. Jag valde att döda forsteningsmanien med en fin, en mycket fin satir. Men den var, må hända, alldeles för fin, ty ingen människa

förstod någonsin det minsta af den satiriska delen deraf. Jag utförde min plan i form af upptäckten af en märkvärdig förstenad man.

Jag hade haft ett tillfälligt gräl med mr Sewall, den nye fredsdomaren i Humboldt, och jag tänkte, att jag kunde så gema ge honom en liten snärt på samma gång och göra honom löjlig samt sålunda förena nöje med nytta. Sålunda berättade jag med tålmodig, trovärdig detaljrikedom allt, som rörde upptäckten af en förstenad man vid Gravelly Ford precis hundra tjugu mil öfver en halsbrytande bergsstig ifrån den plats, der Sewall bodde. Vidare berättade jag, huru alla lärde i det närmaste granskpet hade varit der för att undersöka petrifikatet, ehuru det var bekant, att det icke fanns en levande varelse inom femtio "mils afstånd derifrån, undantagande några svältande indianer*, några lytta gräshoppor och fyra eller fem hökar utan föda, och för svaga att flyga sin väg. Och jag berättade, huru dessa* lärde med en mun förklarade, att den förstenade mannen hade befunnit sig i ett tillstånd af fullkomlig förstening under mer än tio generationer; och derpå försäkrade jag med ett allvar, som jag egentligen borde ha skämts att antaga, att så snart mr Sewall fått underrättelse om saken, sammankallade han en nämnd, satte sig upp på sin mulåsa och begaf sig i väg, med ädel känsla af vördnad för sin embetsmannapligt, på den förfärliga fem dagars resan genom pottaskdam och salviebuskar, med fara för lif och lem och hotande hungersnöd, för att hålla legal undersökning i afseende på den aflidne mannen, som dött och förvandlats till sten för mer än tre hundra år sedan! Och derefter, medan jag var i farten, gick jag på med samma orubbliga allvar och meddelade, att nämnden afkunnat det utslaget, att den aflidne ljutit döden till följd af långvarig utsättning för luften. Detta eggade mig endast till högre fantasiflygt, och jag påstod, att nämnden med den människokärllek, som är så betecknande för nybyggare, sedermera gräfvde en graf och voro i begrepp att gifva den förstenade mannen kristlig begrafning, då de funno, att för århundraden tillbaka en kalklösning hade droppat ned utför ytan af den sten, mot hvilken han satt, och denna blandning hade runnit under honom och kittat fast honom vid berget, samt att nämnden, i hvilken alla voro silfvergrufvarbetare, funderat på svårigheten en stund, men sedan hade man tagit fram krut och tändrör och lagat sig till att borra ett hål under honom, för att spränga honom från sin ställning, då mr Sewall, »med den finkänslighet, som är honom så egen, hindrade dem derifrån, anmärkande, att det skulle vara föga mindre än helgerån att företaga något slikt».

Skämtet om den förstenade mannen var från början till slut en enda serie af skriande orimligheter, ehuru väl de omtalades med en lömskt låtsad ton af sanning, som till och med i viss grad gjorde intryck på mig sjelf, så att jag var smått i fara att tro mitt eget skälmstycke. Men jag hade verkligen icke lust att bedraga en enda människa och heller ingen aning om, att jag gjorde det. Jag förlitade mig på, att framställningen af det sätt, hvarpå den förstenade mannen satt, skulle för allmänheten klargöra, att han var en anka. Likväl blandade jag med flit npp detta med andra saker, i hopp att göra det otydligt, — och jag lyckades. Jag beskref t. ex. läget på den ena foten och sade sedan, att han höll högra tummen mot sidan af näsan; derpå talade jag om den andrafoten och sade ögonblicket derefter, att fingrarna på högra handen voro skilda från hvarandra; sedan pratade jag litet om hans bakhufvud, men kom 'tillbaka till händerna och sade, att den venstra tummen var hakad fast vid högra lillfingret; derpå bredde jag ut mig om någonting annat, men sackade småningom tillbaka igen och anmärkte, att fingrarna på den venstra handen voro skilde åt liksom på den högra. Men jag var alldeles för sinnrik. Jag blandade bort det alldeles för mycket, och sålunda gick hela beskrifningen på mannens läge, såsom nyckeln till uppsatsens egenskap att vara humbug, alldeles förlorad, ty ingen annan än jag upptäckte och begrep någonsin den egendomliga och påpekade ställningen å den förstenade mannens händer.

Såsom satir på försteningssmanien eller hvad som helst var »Den förstenade mannen» ett afskräckande misstag; ty hvar och en mottog honom oskuldsfullt och på god tro, och jag baxnades att se detta väsen, som jag hade skapat för att dermed slå ned bråket om naturvidunder och göra detta löjligt, helt lugnt stiga upp till främsta platsen på listan öfver de hemgjorda underverk, som provinsen Nevada frambragt. Jag var så sviken genom det besynnerliga felsläendet af min plan, att jag blef ledsen och tyckte icke om att tänka vidare på saken. Men småningom, när bytestidningarna började komma med »Den förstenade mannen» aftryckt och godtroget prisad, började jag i hemlighet känna en mildrande tillfredsställelse; och då fältet för min mans resa vidgades, och jag genom bytestidniugarna såg, att han stadeligen och oblidke-ligen trängde fram genom område efter område, stat

efter stat, land efter land, till dess han strukit rundt om hela jordklotet, och nått spetsen af storartadt och oantastadt äkthetserkännande i den vördnadsvärda Lon-donertidskrifften för chirurg, The Lancet, då var min bågare full, och jag sade, jag var glad att ha gjort detta. Jag tror, att under ungefär elfva monader, efter hvad jag nu kan påminna mig, mr Sewalls dagliga postväska fortfor att vara uppsväld genom tillägg af en half fjerding tidningar, helsande från många olika klimat, med »Den förstenade mannen» bland innehållet, märkt rundt omkring med ett tjockt bälte af bläck. Det var jag, som skickade den* till honom. Jag gjorde det af elakhet,* icke på skämt. Han brukade kasta dem på bakgården och utbryta i svordomar. Och hvar enda dag under de månaderna brukade grufarbetarne, hans valmän, — ty grufkarlar upphöra aldrig att skämta med en person, när de en gång kommit i farten — infinna sig hos honom och fråga om han kunde säga dem, hvar de kunde, få en tidning med »Den förstenade mannen» i. Han kunde ha hållit en hel verldsdel med sådana tidningar. Jag hatade mr Sewall vid den tiden, och allt detta lugnade mig och roade mig äfven. Jag skulle aldrig kunnat få mera verklig hämd på honom, om icke möjligtvis genom att slå ihjel honom. *

”Märkvärdigt blodbad.”

Den andra burlesk, på hvilken jag häntydde, var min fina satir på affärsknepet med »förfalskade dividender», en sak, som blef skamligt vanlig på Stilla Oceanens kust för en tid. Ännu en gång i min sjelf-behagliga enfald kände jag, att tiden kommit för mig till att stiga upp och bli reformator. Jag framstalade denna reformatoriska satir i form af en förfärlig mord-gering, begången i en liten stad. Tidningarna i San Francisco gjorde mycket buller angående det oärliga beteendet af ett visst silfvergrufvebolag, hvars direktörer hade offentliggjort falska underrättelser om dividendens storlek, för att dymedelst höja aktiernas värde och sedan kunna draga sig sjelfva ur spelet, när bolaget gick öfver ände. Under smädelserna mot detta bolag glömde icke samma tidningar att yrka, att allmänheten skulle göra sig qvitt alla silfveraktier och i stället hålla sig till säkra och pålitliga San-Francisco-aktier, sådana som till exempel det och det bolagets. Men just i samma olyckligt kritiska tidpunkt, se bara på, att precis det nämnda bolaget också kom med uppgifter på falska dividender. Och just då stal jag mig, under den försåtliga masken af ett hopgjordt »märkvärdigt blodbad», oförvarandes på publiken medmin mördande satir på dividendförfalsknings-systemet. På ungefär en half spalt omtalade jag, huru en man hade mördat hustru och nio barn och derpå slutat med sjelfmord. Och jag tillade mycket listigt på slutet, att den plötsliga galenskap, af hvilken detta sorgliga blodbad var resultatet, hade förorsakats deraf, att han låtit förleda sig af tidningarna i San Francisco att sälja sina säkra och vinstgifvande Nevada-silfver-aktier och köpa i det nämnda San-Francisco-bolaget, just lagom för att bli lurad af den falska uppgiften och förlora hyart enda öre, han egde här i verlden.

Ah, det var en djup, djup satir och mycket sinnrikt påhittad. Men jag framställde de fasansvärda detaljerna så omsorgsfullt och så samvetsgrant intresserande, att allmänheten med glupskhet slukade dem och helt och hållet förbisåg följande klart framställda fakta, nämligen: att mördaren var fullkomligt väl känd af hvarenda själ i hela landet såsom ungkarl, och följaktligen kunde han icke taga lifvet af hustru och nio barn; att han begick dådet i sitt ståtliga landthus af sten just i kanten af den stora tallskogen mellan de och de orterna, ehuru till och med sjelfva de inlagda ostronen, som serveras på våra bord, veta, att det icke fins något landthus af sten i hela Nevadas område; vidare att det, långt ifrån att finnas en tallskog mellan de nämnda orterna, icke fins ett enda träd på femtio mils afstånd från någondera platsen; och slutligen var det ett känt förhållande, att de båda anförda namnen tillhörde ett och samma ställe, som innehöll inalles endast sex hus, så att följaktligen skog kunde finnas mellan dem; och såsom höjden af alla dessa orimligheter påstod jag, att denne djef-vulske mördare, efter att hafva tillfogat sig sjelf ett sår, som läsaren nödvändigt måste ha. insett skulle i ett ögonblick ha tagit lifvet af en elefant, hoppade upp på sin häst och red fyra mil, svängande sin hustrus rykande skalp i luften, att han i sådant skick tågade in i staden Carson under förfärligt uppseende och föll ned död framför dess förnämsta restauration, afundad och beundrad af alla åskådare.

Nå väl, i hela mitt lif har jag aldrig sett något liknande det uppseende, som denna lilla satir förorsakade; det talades om den i staden, det talades om den i provinsen. De fleste medborgare började stillsamt läsa den vid

frukosten, men de kunde aldrig sluta sin måltid. Det var någonting i dessa utomordentligt trogna detaljer, som var tillräcklig ersättning för all föda. Få människor, som voro i stånd att läsa, kunde . äta den morgonen. Dan och jag (Dan var min kamrat i tidningen) togo plats på hvardera sidan om vårt vanliga bord i värdshuets »Örnen», och medan jag bredde ut den struntlapp, som man i det etablissementet brukade kalla servet, såg jag vid nästa bord två riktigt dugtiga oskulder från landet med det slags vegetabiliska smolk öfver kläderna, som var ett tydligt tecken på, att de kommit in till staden med hölass. Han, som satt midt emot mig, hade morgontidningen sammanviken till en lång och smal strimmel, och jag visste, utan att det behöfde sägas mig, att den representerade den spalt, som innehöll min lustiga finans-satir. Af det upprörda sätt, hvarpå han mumlade för sig sjelf, såg jag, att denne bekymmerslöse son af höskullen störtade på med sin läsning, allt livad han kunde, för att så fort som möjligt komma igenom de blodiga detaljerna, och sålunda förlorade han de ledstänger, som jag satt upp för att varna honom; att hela saken var ett skälmstycke. Nu spärrade han ögonen vidöppna, just som läpparne skilde sig åt för att taga emot en potatis, hvilken närmade sig på gaffeln; potatisen gjorde halt, ansigtet blossade upp och blef rödt, och hela karlen var i eld och lågor af uppskakning. Derpå började han att bitvis åter gå igenom enskildheterna, medan under tiden potatisen kallnade, der den hölls i luften, och mannen emellanåt gjorde ett tag för att nå den, men plötsligen stöttes tillbaka igen genom någon ny och -ännu mera fasansfull ogeming af min hjelte. Slutligen såg han sin känslolöse och styfve kamrat uttrycksfullt i ansigtet och sade med en ton af sammanpressad fasa:

»Jim, han kokte barnet och han skalperade käringen. Fördömme mig, om jag behöfver någon frukost.»

Och han lade vördnadsfullt ifrån sig den väntande potatisen och han och hans vän gåfvo sig af från värdshuset, hungriga, men tillfredsställda.

Han kom aldrig ned så långt som till det stycke, der den satiriska delen började. Ingen men-niska kom någonsin så långt. De funno de nerv-skakande detaljerna tillräckliga. Att sticka in en stackars liten moralisk bit på yttersta ändan af ett sådant glänsande blodbad var liksom att följa dennedgående solen med ett ljus och hoppas att ådraga det verdens uppmärksamhet.

Den tanken, att man någonsin skulle taga rain framställning for en verklig händelse, hade aldrig fallit mig in, omgärdad som den var af alla dessa orimliga historier om den stora tallskogen, landthuset af sten o. s. v. Men jag lärde då inse, och jag har sedan icke kunnat förgäta det, att vi aldrig ge oss tid att läsa de dumma förklarande omgifningaraa till märkvärdiga, uppskakande händelser, då vi ej ha anledning att förutsätta, att någon oansvarig skribler vill söka bedraga oss; allt sådant hoppa vi öfv.er samt skynda oss att frossa i de blodstelnande detaljerna och känna oss lyckliga. *

Publicistlif i södern.

Min läkare sade mig, att ett sydligare klimat skulle förbättra min helsa, och så reste jag ned till Tennessee och fick anställning i tidningen »Morgonglorian» såsom medarbetare. Då jag kom till byrån, fann jag hufvudredaktören sittande bakåtlutad på en stol med blott tre ben, med fotterna uppe på ett furubord. Der fans ännu ett furubord i rummet och ännu en söndrig stol, och begge voro halft begrafna under tidningar och makulatur och manuskriptark. Der fans en sanddosa af trä, öfverströdd med cigarrstumpar och tobaksbussar, och en kamin, hvartill luckan hängde på öfre gångjernet. Hufvudredaktören hade på sig svart frack med långa och smala skört samt hvita lärfesbyxor. Stöflarne voro små och prydligt blankade. Han bar för öfrigt skjorta med veck, stor sigillring, uppstående fadermördare af uråldrigt mönster och rutig halsduk med hängande snibbar, kostymens datum omkring 1848. Han rökte cigarr; och medan han funderat på någonting qvistigt och dervid farit om med händerna i håret, hade hau betydligt ruggat upp sina lockar. Han såg förfärligt bister ut, och jag slöt deraf, att han höll på att koka ihop någon riktigt rafflande artikel. Han sade åt mig att se igenombytestidningarna och skriva en tidningsöfversigt samt dervid koncentrera i artikeln allt, som tycktes mig intressant i deras innehåll.

Jag skref som följer:

”Blick på pressen i Tennessee.

»Utgifvarne af halfveckotidningen » Jordbäfnings » ha synbarligen tagit miste i afseende på den nya jem-vägen. Det är icke bolagets afsigt att gå förbi Buz-zardville och lemna det på den ena sidan. Tvärtom, de betrakta staden som en af jernvägsliniens mest betydande punkter, och det kan följaktligen icke komma i fråga att ringakta den. Redaktionen af »Jordbäfnings» behagar naturligtvis i detta hänseende ändra sitt misstag.

»John Blossom, den skicklige utgifvaren af »Frihetens blix och härskri» i fligginsville, ankom till staden i går. Han logerar å hotel Van Buren.

»Vi fasta uppmärksamheten derpå, att vår samtida, »Morgonshränet», i Mud Springs har misstagit sig, då han antager, att Van Warters val icke är ett afgjort faktum; men han har förmodligen upptäckt sitt misstag, ilinan denna påminnelse träffar honom. Han har utan tvifvel blifvit missledd genom ofullständiga valrapporter.

»Det är ett nöje att anteckna, att staden Blathers-ville försöker ingå kontrakt med några män från New York att stenlägga dess nästan otillgängliga gator med Nicholsons bekanta stenläggning. Någon svårighet att uppfylla en sådan önskan torde dock uppstå, sedan staden Memphis engagerade några New Yorks-bor att göra samma tjänst åt sig och derpå nekade betala arbetet. Likväl yrkar ännu »JDagligt Hurra» med skicklighet på affärens uppgörande och tyckes säker om slutlig framgång.»

Jag lemnade manuskriptet öfver till hufvudredak-tören för att antagas, ändras eller slitas sönder. Han kastade en blick derpå, och hans anlete förmörkades. Han ögnade hastigt igenom raderna, och hans min blef olycksbådande. Det var lätt att se, att något var gale. Nu sprang han upp och ropade:

»Blix och dunder! Tror ni, jag ger mig till att tala om den der boskapen på sådant sätt? Tror ni, mina abonnenter skola stå ut med en sådan vatt-välling som det der? Gif mig pennan!»

Aldrig har jag sett en penna skrapa och raspa sin väg fram så gräsligt eller plöja upp en annan persons verber och adjektiver så känslolöst. Medan han var midt i sitt arbete, sköt någon på honom genom det öppna fönstret och skämde symmetrien i hans öron.

»Ah», sade han, »det är den skurken Smith i »Moraliska vulkanen».

Och han ryckte upp en örlogsrevolver ur bältet och gaf eld. Smith föll af, träffad i låret. Skottet rubbade Smiths sigte, som han just höll på att taga fö* andra gången, och han gjorde i stället en främling till krympling. Det var mig, han träffade. Bara ett finger afskjutet!

Derpå tog huftudredaktören igen ihop med sina utstrykningar och öfverskrifiingar. Just som han

Mark Twain's skizzer. 6slutade dem, kom eh handgranat ned genom kaminpipan, och explosionen splittrade kaminen i tusen bitar. Likväl gjordes icke någpn vidare skada, undantagande, ati en vilsekommen skärfva slog ut ett par af mina framtänder.

»Kaminen är rakt förderfvad», yttrade redaktören.

Jag sade, att jag trodde det samma.

»Nå, det gör ingenting, — behöfs inte i den här sortens väder. Jag vet nog hvem som gjorde det der. Men jag träffar honom väl. Nu — se här, på det här sättet måste en sådan sak skrivas.»

Jag tog manuskriptet. Det var öfversålladt med utstrykningar och öfverskrifningar, så att dess moder ej skulle ha känt igen det, om det hafv någon. Nu lydde det, som följer:

”Blick på pressen i Tennessee.

»De inpiskade lögnarne i halfveckotidningen »Jord- * bäfnings» ha synbarligen försökt pådyfla ett ädelt och ridderligt folk en ny af sina nedriga och brutala osanningar i afseende på ett af det nittonde seklets ärofullaste företag, den nya jernvägen. Tanken, att Buzzardville skulle förbigås på den ena sidan har haft sitt ursprung i deras egna ruttna hjemor — eller rättare i den afskrädeshög, de betrakta som hjerna.

De gjorde bättre i att svälja denna lögn, ifall de önska rädda en skryp lekamens uselhet från det kokstryk, de så rikligen förtjenat.

»Den åsnan Blossom från »Frihetens Blixt och härsken» i Higginsville är här igen och för, oväsen hos Van Burens.» Vi fästa uppmärksamheten derpå, att den ohjelp- • liga skojar tidningen »Morgonskrännet» i Mud Springs har med sin vanliga böjelse för lögn velat påstå, att Van Werter icke skulle vara vald. Pressens himla-borna' mission är att utså sanningens frön, att utrota villfarelsen, att uppfostra, förädla och lyfta tonen i publik moral och publika seder och göra alla men-niskor ädlare, dygdigare, kärleksfullare och på alla sätt bättre, heligare och lyckligare, och dock förnedrar. Denne nedrige skurk beständigt sin storartade pligt till att utså falskhet, smädelser, förtal och allt slags nedsättande pöbelaktighet.

»Blathersville behöfver ny stenläggning, — det behöfver ännu bättre fängelse och fattighus. Tänk bara — stenläggning i en stad med en häst, två krogar och en smedja samt en sådan senapsdeg till en tidning som »Dagligt hurra!» Bättre då att låna från staden Memphis, der varan lär finnas för godt köp. Den krälände insekten, Buckner, som ger ut nämnda blad, väsnas om saken med sin vanliga inskränkthet, men tror, att han talar förstånd.»

»Ser ni, det är sättet att skriva på, — peppradt och hufvudet på spiken. Mjölks-och-gröt-artiklar får jag ondt af.» Ungefär då kom en tegelsten in genom fönstret under buller och bång och gaf mig en betydlig stöt i ryggen. Jag begaf mig utom skotthåll. Chefen yttrade:

»Det var förmodligen öfversten. Jag har väntat honom i två dagar. Han kommer nog opp nu, raka vägen.» Han hade rätt. Öfver sten visade sig i dörren ett ögonblick senare med en dragon-revolver i handen. Han sade:

»Min herre, har jag den äran att talaa med den pultron, som ger ut den här smutstidningen?»

»Jo, det har ni. Var god'och sitt ned, min herre, men passa på stolen: ett af benen är borta. Jag tror, jag har äran tala med den sladdrande skurken öfverste Blatherskite Tecumseh?»

»Det är jag. Jag har en liten räkning att uppgöra med er. Om ni har ledigt, så kunna vi ju börja.»

»Jag har visserligen att sluta en artikel öfver 'De uppmuntrande framstegen inom den moraliska och intellektuella utvecklingen i Amerika', men det är inte brådt. Börja ni!»

Båda pistolerna läto i samma ögonblick höra sitt hemska larm. Chefen förlorade en lock af sitt hår> och öfverstens kula slutade sin bana i den köttiga delen af mitt lår. Öfverstens venstra axel klipptes af en smula. De gåfvo eld igen. Båda bomade den gången, men jag fick min del, ett skott i armen. Vid tredje skjutningen sårades begge herrarne lindrigt, och jag fick en knoge skamfilad. Jag anhöll då, att få gå ut och taga en promenad, eftersom detta var en enskild tête-à-tête, och granlagenheten förbjöd mig att deltaga deri längre. Men begge herrarne bådo mig sitta kvar på min plats och försäkrade, att jag icke alls var i vägen. Jag hade till den stunden varit af motsatt tanke. Derpå talade de om valen och grödan en stund, och jag tog mig för att förbinda mina sår. Men ögonblickligen öppnade de elden igen med liflighét, och hvarje skott träffade, — men det är eget nog, att af sex kommo fem på min del. Det sjetta sårade dödligt öfversten, som anmärkte med fin humor, att han visst fick lof att säga god morgon nu, eftersom han hade något att göra upp i staden. Derpå frågade han om vägen till liksveparen och gick.

Chefen vände sig till mig med de orden:

»Jag väntar främmande till middagen och måste styra allt i ordning. Det skulle vara en fördel för mig, om ni ville läsa korrektur och taga emot kunderna.»

Jag stretade emot litet vid tanken på att taga emot kunderna, men jag var för mycket förvirrad af skjutningen, som ännu ringde mig i öronen, för att tänka på att säga något. Han fortsatte:

»Jones kommer hit kl. 3, — smörj opp honom! Gillespie kommer, kan hända tidigare, — kasta ut honom genom fönstret! Ferguson är här omkring 4, slå ihjel honom! Det är allt, som hehöfs för i dag, tror jag. Om ni har någon

tid öfver, så skrif en dundrande artikel om polisen. Kantschun ligger under bordet, vapen i lådan, ammunition der i hörnet, linne-skaf och bandager uppe på hyllan. I händelse af olycksfall gå till Lancet, fältskären, en trappa ned. Han annonserar, — vi qvitta sedan i räkningen.»

Han gick. Jag ryste. När de följande tre tiin-marne voro till ände, hade jag genomgått faror så förfärliga, att jag förlorat allt sinneslugn och alltrefnad. Gillespie hade kommit och kastat mig ut genom fönstret. Jones kom genast, och just då jag stöd färdig att börja pryglandet, ryckte han snärten ur handen på mig. Vid möte med en främling, som icke stod upptagen på listan, förlorade jag niin skalp. En annan främling vid namn Thompson lemnade mig som ett fullständigt vrak och en ruin af kaotiska trasor. Och slutligen sökande ett yttersta nödvärn i hörnet, belägrad af ett rasande pack af tidningsskrifvare, skojare, politici och stråtröfvare, som voro ursinniga och svuro och svängde sina vapen kring mitt hufvud, till dess luften skimrade af stålglangs, var jag i beråd att afstå från min anställning i tidningen, då chefen anlände och med honom en skock förtjusta och ^entusiastiska vänner. Derpå följde en scen af slagsmål och blodsutgjutelse, som ingen menskelig penna, vare sig af stål eller icke af stål, skulle kunna beskrifva. Menniskor blefvo skjutna, genomstungna, stympade, sprängda i luften, kastade ut genom fönstret. Der var en kort orkan af de rysligaste svordomar, med en förvirrad och vanvettig krigsdans blixtrande genom den, — och så var allt förbi. Inom fem minuter var det tyst, och den mordiske chefen och jag sutto ensamme och betraktade den blodiga ruin, som låg strödd öfver golfvet rundt om oss. Han sade:

»Ni skall komma att tycka om platsen, bara ni blir litet van vid den.»

»'Ni får lof att ursäktas», svarade jag, »'kan-hända skulle jag ha lyckats skrifva er till behag efter någon-tid. Så snart jag fått någon öfning och lärt mig språket, är jag säker att det hade gått. Men, för attsäga saningen rent ut, den sortens euergi i uttrycket har sina obehag, och man är blottställd för vissa af-brott. Ni ser det sjelf. Kraftig stil är ansedd att kunna lyfta publiken, utan tvifvel; men för nyn del tycker jag ej om att ådraga mig så mycken uppmärksamhet, som den åstadkommer. Jag kan inte skrifva med framgång, om jag blir så mycket afbruten, som i dag varit fallet. Jag tycker rätt bra om platsen, men jag tycker inte om att bli lemnad här ensam för att taga emot kunderna. Erfarenheterna äro nya, kan jag försäkra er, och dessutom intressanta på sitt sätt t, men de äro ej samvetsgrant fördelade. En herre skjuter på er genom föjstret och gör mig lytt; en granat-skärfva kommer ner genom kakelugnsröret för ert nöjes skull och slungar kakelugnsluckan in i min mun; en vän slinker in för att byta artigheter med er och stänker mig full med kulor och hål, tills mitt skinn inte längre kan hålla q var mina principer; ni går på middag, och Jones kommer med sin kantschu, Gillespie kastar mig ut genom fönstret, Thompson sliter af mig alla mina kläder, och en karl, som jag alls inte känner, tar min skalp med en ogenerad frihet, som om han vore en gammal bekant; och inom mindre än' fem minuter komma alla strykar i landet i krigskostym och rusta sig att skrämma ihjel återstoden af mig med sina tomahawker. Allt sammanlagdt, har jag inte haft en sådan satans dag i hela mitt lif som i dag. Ne^ — jag tycker om er, och jag tycker om ert lugna, orubbliga sätt' att förklara saken för kunderna, men ni ser, jag är inte van vid det här. Söderns hjerta är för häftigt, söderns gästfrihet är för öfver-dådig för främlingen. De bitar, jag skrifvit i dag, och i hvilkas kyliga meningar er mästarehand har ingjutit den sjudande kraften hos tidningspressen i Ten-nessen^ kommer snart att väcka upp ett nytt getingbo. Hela den der svärmen af tidningsutgifvare skall komma igen, — och man skall dessutom komma igen hungrig och fordra att få göra kol på någon till frukost. Jag skall ha den äran att säga er farväl. Jag afstår från att vara närvarande vid de högtidligheterna. Dag kom till södern för min helsa, jag reser tillbaka för samma orsaks skull, och det fort. Publicistlif i Tennessee är för mödosamt för mig.»

Derpå skildes vi med ömsesidig saknad, och jag tog in på sjukhuset. *

Misstag!

Ni påminner er, må hända, att jag nyligen höll föredrag för ungherrarne i klubben? Under den dagens eftermiddag språkade jag med en af de unge männen, och han nämnde då, att han hade en farbror, som af en eller annan orsak tycktes ha blifvit för alltid be-röfvad möjligheten af att känna något slags rörelse. Och med tårar i ögonen sade

den unge mannen:

»O, om jag bara finge se honom le ännu en gång!

O, om jag kunde få se honom gråta!»

Jag var sjelf rörd. Jag har aldrig kunnat stå emot olyckan. Jag sade:

»För honom till mitt föredrag. Jag vill söka få lif i honom åt er.»

»O, om ni bara kunde göra det! Om ni kunde åstadkomma det, så skulle hela vår familj välsigna er för ovärdliga tider, — ty han är oss så innerligt dyrbar. O, min välgörare, kunde ni få honom att skratta, kunde ni bringa fram mildrande tårar i dessa bränn-torra ögonglober!»

Jag var djupt rörd. Jag sade:

»Min son, för den gamle hedersmannen dit! Jag har anbragt några skämtsamma infall i mitt föredrag, som vilja få honom att skratta, om det fins något löjeqvar i honom. Och om jag skulle skjuta bom med dem, så har jag några andra i beredskap, som skola narra honom att skrika eller ta lifvet af honom — ett dera.»

Den unge mannen gret bakpå min nacke, tog mig derpå med båda händerna om hufvudet, såg upp emot himmelen, mumlade någonting likt en välsignelse, och gick derpå efter sin onkel.

Han satte honom midt emot mig på #ndra bänkraden den aftonen, och jag började ined att hålla mitt föredrag till honom. Jag försökte honom först med milda infall, sedan med sådana som voro skarpa; jag proppade honom med dåliga infall och sållade öfver honom 'med goda; jag fyrade af gamla utnötta infall emot honom, och jag pepprade honom fram och bak med ugnsvarma, färska. Jag hettade upp mig sjelf till mitt verk och anföll honom från höger och ven-ster, i front och rygg; jag blef retad och förde väsen och skrek, tilldess jag blef hes och sjuk och ursinnig och topp rasande, — men jag gjorde aldrig en enda gång intryck på honom, — aldrig fick jag fram hos honom ett leende eller en tår! Aldrig en skugga af ett leende, och aldrig en misstanke till något ögon-vått! Jag var stormhäpen. Jag ändade slutligen föredraget med ett förtviflans skri, — med ett vildt utbrott af humor, och slungade ett infall af öfvernaturlig gräslighet midt i synen på honom. Det träffade honom aldrig. Då satte jag mig ned förvirrad och uttröttad.

Klubbens ordförande kom upp till mig och badade mitt hufvud med kallt vatten.»Hvad var det, som förmådde er drifva på så häftigt mot slutet?» frågade han.

»Jag försökte», sade jag, »att få den der fördömda gamla idioten på andra raden att skratta.»

»Godt», sade han, »ni har bränt edra kol förgäf-ves, ty han är döf och stum och så blind som ett gräfsvin.»

»Nu frågar jag: var det passande af den gamle mannens brorson att så der drifva med en främmande och skyddslös person, som jag var?» *

Min klocka.

En lärarik liten berättelse.

Min vackra nya klocka hade gått aderton månader utan att draga sig hvarken före eller efter och utan att gå sönder i någon del af maskineriet eller stanna. Jag hade kommit derhän att anse henne ofelbar i sina domar om tiden på dygnet samt betrakta hennes konstitution och anatomi oförgängliga. Men slutligen en natt lät jag henne stanna i brist på uppdragning. Jag sörjde öfver saken, som om den varit ett afgjordt varsel om och förebud till olycka. Men småningom klarnade jag upp igen, stälde klockan gissnings vis och tv&ng aningar och skrock på flykten.

Nästa dag steg jag in hos den förnämsta urhandlaren, för att fa henne stäld precis på tiden, och förmannen i butiken tog henne ur handen på mig för att ställa henne. Då sade han: »Hon går fyra minuter efter; hon behöver

ruckas en smula.» Jag försökte hedja honom, — försökte få honom att begripa, att klockan gick utmärkt precis. Men nej! Allt, hvad denna mejiskliga kålstock såg, var, att klockan var fyra minuter efter, och därför måste hon ruckas en smula. Och medan jag hoppade omkring honom, full af ängs-lan och besvor honom att låta klockan vark i fred, begick han lugnt och grymt det skamfulla dådet.

Min klocka började draga sig före; hon drog sig allt mer och mer, dag för dag. Inom en vecka hade hon sjuknat in i rasande feber, och pulsen gick upp till ett hundra femtio slag i skuggan. Vid slutet af två månader hade hon lemnat alla tidmätare i staden långt bakom sig och var en bråkdelen öfver tretton dygn i förväg före almanachan. Hon var redan borta i november och gladde sig åt snön, medan ännu oktober- % löfven höllo på att dansa för vinden. Hon skyndade på hyra, förfallna räkningar och dylika saker på ett så ruinerande sätt, att jag icke kunde stå ut dermed.

Jag tog henne då med mig till en urmakare för att regleras. Han frågade, om jag någonsin haft henne reparerad förut. Nej, sade jag, hon hade aldrig behöft någon reparation. Han gaf en blick af elakartad tillfredsställelse, öppnade klockan ifrigt och satte derpå en liten hornbägare in i ögat och kikade skarpt in i verket. Han sade, att hon behöfde rengöras och oljas, utom regleras, — komma igen om en vecka.

Efter att ha blifvit rengjord, oljad och reglerad, drog sig klockan tillbaka till den grad, att hon pickade som en klämtklocka. Jag började bli efter på alla bantåg, jag svek alla möten, jag gick miste om mitt middagsmål. Min klocka tänjde ut tre respitdagar till fyra och skaffade mig protest på halsen för mina accepter. Jag kom småningom i drift tillbaka till i går, sedan till i förrgår, derpå till förra veckan, och så sakteliga kom den föreställningen öfver mig, att, helt ensam och allena, jag ännu vankade fram i veckan näst föredensista, och att verlden var ur sigte. Jag tyckte mig upptäckta hos mig sjelf ett slags smygande broderskänsla för mumien i museet och en längtan att byta nyheter med honom.

Jag gick igen till en urmakare. Han tog klockan helt och hållet sönder i bitar, medan jag väntade, och derpå sade han, att cylindern hade »ansvält», men den skulle kunna reduceras på tre dagar. Efter detta höll klockan väl en medelproportion en tid, men ingenting vidare. Halfva dagen gick hon som den onde sjelf och höll ett sådant väsen med spottande och harklande och pipande och nysande och fnysande, att jag ej kunde höra mina egna tankar för bullret, ocB så länge som hon höll ut så, fans det ej en klocka i hela landet, som kunde täfla med henne. Men under återstoden af dygnet blef hon allt långsammare och galnare, till dess alla klockor, som hon lemnat efter sig, hade hunnit upp henne. Sålunda kunde hon efter tjugufyra timmars förlopp hinna upp sin första ståndpunkt igen och visa den rätta tiden. Hon angaf rätt och slätt ett medeltal af tid, och ingen menniska kunde säga, att hon gjort mera eller mindre än sin pligt.

Men ett riktigt medium är endast en klen dygd hos en klocka, och jag förde instrumentet till en ny urmakare. Han sade, att »skrufbulten» var af bruten. Jag svara'de, jag var glad, att det icke var något värre. För att säga sanningen, visste jag ej, hvad »skrufbul-ten» var, men jag ville ej se okunnig ut inför en främling. Han reparerade »skrufbulten», men hvad klockan vann i ett hänseende, förlorade hon i ett annat. Först gick hon en stund, och sedan stod hon en stund, och så vidare, bestämmande mellanskofvens tid efter eget godtfinnande, och hvar gång ljon stannade, stötte hon som ett gevär.

Jag liöll ut i några dagar, men slutligen bar jag klockan till en annan urmakare. Han tog henne helt och hållet sönder i bitar och vände ruinstumparne fram och tillbaka under sitt glas, och derpå sade han, att det tycktes vara frågat på tok med hennes »trycke». Han hjälpte det och gaf henne sedan ny fart. Nu gick hon bra, utom det att alltid, då hon kom på tio minuter före tio, visarne skötes ihop som en sax, och från den tiden följdes de alltid åt tillsammans.

Den visaste man i verlden skulle icke kunnat se fram eller bak på dygnets tider med en sådan klocka, och därför måste jag än en gång få henne reparerad. Den person, jag nu vände mig till, sade, att glaset blifvit »snedgånget» och att fjädern icke var rät, hvar-jemte han anmärkte, att vissa delar af verket behöfde »halfsulas».. Han satte allting till rätta, och derpå giok min tidmätare ovedersägligen rätt, utom att då och då, efter det den gått i allt lugn nära åtta timmar, allting inom .bords helt plötsligt gick loss, och hon började surra som ett bi, och visarne togo

sig genast för att snurra som ett spinnrockshjul så fort, att de alldeles förlorade sin individualitet och helt enkelt sågo ut, som om en fin spindelväf slöt sig öfver taflau. Hon härf-lade upp de närmaste tjugu fyra timmafne på sex eller sju minuter, och så stoppade hon med en stöt.

Jag gick med tungt Tijerta till ännu en urmakare och såg på, medan han tog henne i stycken. Derpå beredde jag mig att strängt korsförhöra honom, tysaken liade blifvit allvarsam. Klockan hade ursprungligen kostat mig två hjindra dollars, och det föreföll mig, att jag betalt två till tre tusen för reparationer. Medan jag väntade och såg på, kände jag ögonblickligen i urmakaren igen en gammal bekantskap, — en ångbåtsmaskinist från forria dar, och det icke någon skicklig maskinist till på köpet. Han undersökte omsorgsfullt alla delar, precis så som de andre urmakarne gjort, och derpå afgaf han sin dom med samma tvärsäkerhet i tonen. Han sade:

»Hon gör för mycket ånga, — ni få lof att hänga skrufnyckeln på säkerhetsventilen.»

Jag slog in hjernan på honom på fläcken och lät begrafva honom på egen bekostnad.

Onkel William, — nu död, dess värre! — brukade säga, att en god häst var en god häst, till dess han hade skenat en gång, och att en god klocka var en god klocka, till dess en urmakare fått fatt i henne for reparation. Och han brukade undra, hvad. det blef af alla misslyckade grofsmeder och pistolsmeder och skomakare och maskinister; men ingen har någonsin kunnat ge honom besked. *

Ett allmänt svar.

Hvar och Bn, som blir redaktör af en tidning eller tidskrift, börjar strax ått taga mot manuskript från literära aspiranter tillika med uppmaningar att afge omdömen om dem; och efter att ha villfarit denna begäran i åtta eller ^ tio fall, tager han slutligen sin tillflykt till en allmän predikan öfver ämnet, som han sätter in i sitt blad, och sedermera hänvisar han alltid slika korrespondenter till denna predikan såsom svar. Jag har slutligen nått denna punkt på min literära bana och skrider nu till att göra i ordning min offentliga predikan.

Som alla bref af det slag, hvarom jag talar, innehålla precis samma ämne, något olika framställt, så ber jag att såsom ett passande medelsortens specimen få meddela det sista, jag mottagit: .

» — Okt. 3..

»Mark Twain, Esqu.

»Ärade herr redaktör!

»Jag är en ung man, som just lemnat skolan och är färdig att kasta mig in i verldshvimlet. Jag har sett mig omkring, men finner ingenting, som precis passar mig. Är literatörens lif trefligt och inbringande, eller är det fullt af de svårigheter, som vanligen tilläggas det? Det måste vara trefligare än en

Mark Ttoain's skizter. 7stor del, om ej alla f slags andra sysselsättningar, och jag känner mig hugad att ka\$ta mig in deri, det må bära eller brista, jag må sjunka eller flyta, gå igenom eller under. Men hvilka äro vilkoren* för framgång inom literaturen? Ni behöfver ej vara rädd att måla saken för mig just sådan, som den är. Jag kan icke göra värre än misslyckas. Ty allting här i verlden erbjuder mig samma utsigt. När jag tänker på den juridiska banan, — ja, och fem eller sex andra — finner jag samma förhållande öfver allt, nämligen, att alla äro fulla — öfverbefolkade — hvarenda väg så proppad, att framgång är rent omöjlig, — för många händer och icke tillräckligt att göra] Men jag måste försöka något och därför vänder jag mig slutligen till' literaturen. Det är någonting, som säger mig, att detta är den rätta kallelsen för mitt snille, om jag har något. Jag innesluter några af mina bitar. Yill ni läsa igenom dem och gifva mig ert uppriktiga, oveldiga omdöme om dem? Jag är ledsen öfver att göra er besvär, men ni har ju sjelf varit en ung man, och hvad jag behöfver, vore, att ni skaffade mig ett litet skrifarbete i någon tidning. Ni känner m^nga-tid-ningsmenniskor, och jag är alldeles okänd. Och vill ni derjemte* skaffa mig de bästa vilkor, ni kan, — ehuru jag icke väntar någon högre aflöning i början, naturligtvis. Yill ni uppriktigt säga mig, hvad sådana artiklar som de här inneslutna äro värda? Jag har massor af sådana. Om

ni skulle sälja dem och låta mig höra af saken, så kan jag skicka er flere lika bra och kanske bättre än dessa. Svar med omgående etc.

Er ödmjuka tjänare etc.»Jag vill svara öppet och ärligt. Huru vida mina anmärkningar ha något värde eller ej, eller om mina råd äro förtjenta att följas, är problem, som jag med största nöje lemnar fullkomligt åt ert eget skön att lösa. Till att börja med: det fins åtskilliga frågor i ert bref, hvilka endast ens egen lifserfarenhet framdeles kan gifva svar på, — icke en annan mans ord. Jag vill helt enkelt hoppa öfver dem.

1. Literaturen, liksom den presterliga banan, lä-karkallet, juridiken, och alla andra sysselsättningar, är stoppad i sin utveckling af brist på personer att utföra arbetet, icke af brist på arbete att utföra. Om folk 'säger er motsatsen, så yttrar man, hvad som icke är sant. Om ni önskar pröfva detta, så behöfver ni bara leta upp en första klassens literatör, affärsman, butikföreståndare, handverkare eller arbetare inom någon gren af industri och försöka att anställa honom. Ni skall finna att han redan är anställd. Han är måttlig, idog, skicklig och pålitlig och alltid efterfrågad. Han kan icke få en enda dags ledighet utan genom artighet af den, hos hvilken han är engagerad, eller af sitt samhälle, eller af den stora allmänheten. Men om ni behöfver dagdrifvare, slarfvar, halfbildade, ambitionslösa, mäklighetslystna redaktörer, advokater, läkare och handverkare, så försök hvar som helst. Det fins millioner af dem att få, bara man vinkar med näsduken.

2. Nej, jag bör ej och vill ej försöka ett omdöme af hvad slag som helst angående den literära förtjensten hos edra vittra alster. Publiken är den ende kritiker, hvars omdöme är värdt något. Tag blott ickemina fattiga ord som allmänhetens dom, utan reflektera ett ögonblick och skaffa er ett eget omdöme. Till exempel, om någon af våra omtyckta författare hade underställt er sina forstlingsskrifter, så skulle ni ha sagt med tårar i ögonen: »Ack, för all del, skrif aldrig något mer!» Men nu ser ni sjelf, huru populära de äro. Och hade det berott på er, så skulle ni ha sagt, att Hawthornes historia om »Marmor-faunen» är tråkig, och att sjelfva Miltons »Förlorade paradiset» saknar munterhet: men ni vet, att de gå åt. Mången både visare och bättre man än ni har rynkat på näsan åt Shakspeare till och med så sent som för två århundraden sedan, men ändå har den gamle hedersmannen öfverlevvat den sortens folk. Nej, jag vill icke sätta mig till doms öfver edra literära försök. Om jag ärligt och samvetsgrant berömde dem, så torde jag möjligen på det sättet hjälpa till att truga på publiken en ihärdig och obarmhertig plågoande; om jag ärligt och samvetsgrant till intet gjorde dem, så torde jag möjligen på det sättet beröfva verlden en outvecklad och icke anad Dickens eller Shakspeare.

3. Jag drager mig för att leta efter något literärt arbete åt er att utföra och mottaga betalning för. När en gång edra literära alster sjelfva hafva å daga lagt, att de ega ett verkligt värde, så behöfver ni aldrig gå omkring och leta efter lönande literärt arbete. Då skulle ni önska att ha flere händer, än ni nu har, och mera hufvud, än ni troligen någonsin kommer att få, för att utföra endast hälften af det arbete, som erbjudes. Nå väl, för att komma till det prof, på siu duglighet, hvarom här ofvan är taladt, behöfver man blott antaga en mycket enkel och visserligen mycket säker procedur, och det är, att skri iva utan lön? till dess någon erbjuder lön. Om ingen erbjuder lön inom tre år, då kan kandidaten af denna omständighet med den mest fullständiga säkerhet inse, att vedsägning var det, som han egentligen var ämnad till af naturen.

I ofvanstående anmärkningar har jag endast fram-ställt ett sätt att gå till väga, som Dickens och de fleste andre lyckade literära män haft att följa; men det är, må hända, ett sätt, som icke finner deltagande hos min klient. Den unge literäre aspiranten är en mycket, mycket besynnerlig varelse. Han vet, att om han önskade bli tenngjutare, så skulle mästaren fordra af honom bevis på, att han egde god frejd, och fordra af honom löfte att stanna i verkstaden tre år — möjligen fyra — och skulle låta honom sopa, bära vatten och göra upp eld hela det första året, och låta honom lära sig att svartstryka jernkaminer under mellanstunderna, och för dessa hederliga tjänst er skulle han ge honom två omgångar godtköpskläder och födan; och året derpå skulle han börja att erhålla undervisning i yrket, och en dollar i veckan skulle läggas till hans lön, och två dollars skulle läggas till det tredje året och tre det fjerde; och då först, i fall det blifvit en forsta sortens tenngjutare af honom, skulle han få en femton eller tjugu eller, kanhända, trettio dollars i veckan, men utan utsigt att någonsin komma till sjuttiofem under hela sin lifstid. Om han önskade bli handverkare af något annat slag, skulle han ha att genomgå samma

tråkiga, illa lönta lärotid. Om han önskade bli advo-kat eller läkare, skulle han ha femtio gånger värre, ty han skulle icke erhålla det minsta under sina långa läroår och skulle dessutom få betala en stor summa för undervisning samt ha den fördelen att föda och kläda sig sjelf. Den literäre aspiranten vet allt detta, och dock har han den djerfheten att presentera sig sjelf till intagande i det literära skrået och begära att få del af dess heder och fördelar, utan att ha att åberopa så mycket som en tolf månaders lärotid såsom ursäkt för sin förmåtenhet ! Han skulle draga skämtsamt på munnen, om det äskades af honom att göra bara en så simpel sak som en femtioöres tennslef utan föregående undervisning i konsten; men grön och okunnig, fras-makare, pompöst tvärsäker och ogrammatikalisk, som han är, samt utrustad med en obestämd och förvriden kännedom om människorna och verlden, förvärfvad i en liten småstad i landsorten, vill han helt lugnt taga upp ett så farligt vapen som pennan och gripa sig an med de svåraste ämnen, som någonsin finanser, handel, krig eller politik kunna erbjuda. Det hela skulle vara löjligt, om det ej vore så sorgligt och ömkligt. Den stackars karlen skulle icke våga tränga sig på tenn-gjutareverkstaden, utan att ha genomgått läroår, men han är färdig att gripa till och handtera med öföfvad hand ett instrument, som är i stånd att störta dynastier, förändra religioner och bestämma öfver nationers väl och ve.

Om min korrespondens vill skrifva utan arvode för tidningarna i sitt granskning, så skulle det vara en af de sällsammaste saker, som någonsin inträffat, om han icke finge allt det arbete, som han med sådana vilkorkunde yänta. Och så snart hans skrifter äro värda honorarium, skall en mängd folk skynda att erbjuda honom sådant.

Såsom allvarligt och välment uppmuntran önskar jag ännu en gång hos honom inpregla den sanningen, att antagliga skriftställare för pressen äro så sällsynta, att förläggare af böcker och tidskrifter beständigt leta efter dem, och dét med en vaksamhet, som aldrig ett ögonblick tröttnar. *

Breflåda.

“Moralisk statistiker.u — Jag bryr mig icke om edra statistiska uppsatser. Jag tog hela baket och tände min pipa dermed. Jag afskyr den sortens folkr som ni tillhör. Ni räknar beständigt ut huru mycket en mans helsa skadas, och huru mycket hans förstånd förminskas, och huru många eländiga daler han bortslösar, om han under loppet af nittiotvå år ger efter för den olyckssaliga vanan att röka och för den lika olycksaliga vanan att dricka kaffe och spela biljard tillfälligtvis och taga sig ett glas vin till middagen etc. etc. Och ni räknar beständigt ut, huru många qvinnor blifvit uppbrända på grund af den farliga vanan att bära krinoliner etc. etc. Ni ser aldrig mer än en sida af saken. Ni är blind för det faktum, att de fleste gamle män i Amerika röka och dricka kaffe, ehuru de enligt er teori hade bort dö unga, och att hyggliga gamla engelsmän dricka vin och öfverlefva det, och att vördiga gamla holländare både dricka och röka duktiga tag, och likväl oupphörligt bli både äldre och fetare. Men ni försöker aldrig att leta ut, huru mycken verklig trefnad, hvila och glädje en man hem-tar af rökning under loppet af en lifstid — hvilket är värdt tio gånger de penningar, som han skulle sparain genom att låta bli det — ej heller den fasaväc-kande summa af lycka, förlorad under lifstiden af den sortens folk, som ni tillhör, derför att ni icke rökt. Naturligtvis kan ni spara penningar genom att neka er alla dessa lastbara små fröjder i femtio år: men sedan — hvad kan ni göra med dem? Hvad nytta kan ni draga af dem? Penningar kunna ej rädda er oändligt lilla själ. All den nytta, man kan draga af penningar, är att skaffa sig trefnad och glädje här i lifvet; derför, emedan ni är en fiende till trefnad och glädje, hvad nytta är det med att hopa kontanter? Det hjel-per icke att säga, att ni kan använda dem-för bättre ändamål, såsom till att skaffa er ett godt bord, till välgörenhet och till underhållande af uppbyggelseskrift-sällskaper, ty ni vet sjelf att ni och edra gelikar, som icke äro behäftade med några småsynder, aldrig ge bort ett öre, och att ni inskränker er i afseende på födan till den grad, att ni alltid äro svaga och hungriga.’ Och ni törs aldrig skratta vid dagsljus af fruktan att någon fattig stackare, som ser er vara vid godt lynne, skall försöka att låna en daler af er; och i kyrkan ligger ni alltid på knä, med ögonen inbäddade i sittkudden, när klockarn går omkring med håfven; och ni ger aldrig taxeringsnämnden sannfärdiga uppgifter om edra inkomster. Nu vet ni ju allt detta sjelf eller hur? — Nå väl, hvad är det då för nytta med, att ni tänjer ut ert eländiga lif till en mager och vissnad ålderdom? Hvad är det för nytta, att ni spar penningar, som äro så värdelösa för er? Med ett ord hvarför går ni icke bort någonstädes och dör, i stället för att söka förleda folk att bli lika

otreflig som nischelf är med er tråkiga »moraliska statistik»? Nå, jag för min del gillar icke slöseri och lär väl heller icke förfalla dertill; men jag har intet förtroende för en man, som icke har några försonande småsynder, och därför har jag icke behof af att höra något vidare från er.

»Afskedad älskare.» — »Jag hpr älskat och älskar ännu den vackra Edwitha Howard ocli hade för afsigt att äkta henne. Dock, under min tillfälliga frånvaro i förra veckan äktade hon, tyvärr, Jones. Skall min lycka så förödas för hela lifvet? Har jag ingen upprättelse att få?»

Jo, naturligsvis har ni det. Allt, hvad lag heter, skrifven och oskrifven, är på er sida. Afsigten och icke utförandet bestämmer brottet, — med andra ord, bestämmer handlingen. Om ni kallar er bäste vän för dåre och har för afsigt att dermed förolämpa honom, så är det en förolämpning; men om ni gör det på skämt och icke ämnar förolämpa honom, så är det ingen förolämpning. Om ni skjuter af en pistol tillfälligtvis och dödar en karl, så kan ni bli frikänd, ty ni har icke begått mord; deremot om ni försöker att döda en karl med uppenbar afsigt att döda honom, men misslyckas fullkomligt i utförandet, så håller lagen ändock fast, att afsigten bestämmer brottet, och ni är skyldig till mord. Ergo: om ni hade äktat Edwitha tillfälligtvis och utan verklig afsigt att göra det, så hade ni i verkligheten alls icke äktat henne, emedan äktenskapets handling icke vore fullständig utan afsigt. Och — ergo: enligt lagens ut-tryckliga andemening, alldenstund ni uppsåtligen hade för afsigt att äkta Edwitha, men icke gjorde det, så är ni lika fullt gift med henne, emedan, såsom redan är sagdt, afsigt en bestämmer brottet. Det är så klart som dagen, att Edwitha är er hustru, och er upprättelse ligger i att taga en påk och mörbulta Jones med den, så mycket ni kan. Hvarje man har rätt att beskydda sin hustru från närgångenhet af andra män.

— Men ni har ett annat alternativ: ni var gift med Edwitha först, på grund af er uppsåtliga afsigt, och nu kan ni anklaga henne för tvegifte, då hon efteråt har äktat Jones. — Men det fins ännu en annan éida i denna invecklade sak: ni hade för afsigt att äkta Edwitha, och följaktligen är hon enligt lag er hustru,

— det är ingenting att göra i afseende på den saken; men hon här i verkligheten icke äktat er, och då det aldrig var hennes afsigt att göra det, så är ni icke hennes man, naturligtvis. Ergo: då hon gifte sig med Jones, gjorde hon sig skyldig till tvegifte, emedan hon på samma gång var en annan mans hustru: allt detta Hr nu så till vida godt och väl; — men sedermera, ser ni icke, att, då hon ej hade någon annan man, när hon gifte sig med Jones, hon följakt-

_ ligen icke var skyldig till tvegifte? Nå väl, enligt denna uppfattning af saken, har Jones gift sig med en ungmö, som var enka på samma gång och en annan mans hustru på samma gång, som aldrig haft för afsigt att bli gift och därför naturligtvis aldrig varit gift. Och enligt samma resonnement är ni ungkarl, -ty ni har aldrig varit någon qvinnas man, och gift man, efter som ni har hustru i lifvet, och i allahändelser enkling, emedan ni blifvit beröfvad denna hustru, och dessutom en komplett åsna, då ni kan ge er till att resa bort, medan förhållandena äro så krångliga/ Och i denna stund har jag så trasslat in mig i denna utomordentliga saks spetsfundigheter, att jag måste afstå från vidare försök att ge er råd; — jag skulle annars bli alldeles virrig och till sist icke kunna göra mig förstådd. Jag tror* dock, att jag skulle kunna taga upp bevisningen, der jag släppte den, och genom att noggrant följa tråden skulle jag, kan hända, till er belåtenhet kunna bevisa, antingen att ni aldrig har existerat, eller att ni nu är död, och följaktligen icke har behof af den trolösa Edwitha; — jag tror, att jag skulle kunna göra detta, om det kunde skänka er någon tröst.

“Ung moder.“ Ni tror således, att ett litet barn är för övig ett skönhets- och glädje-föremål? Nå väl, tanken är rolig, men icke originel; hvar enda ko tänker detsamma om sin kalf. Må hända tänker kon det icke i så elegant form, men hon tänker det icke desto mindre. Jag högaktar kon därför. ^ Vi hysa alla högaktning för den rörande moderskärleken, hvar helst vi finna den, i öfverflödets hem eller i det låga fähuset. Men verkligen, min fru, när jag börjar undersöka saken från alla sidor, finner jag, att ert påstående icke håller streck i alla möjliga fall. En nedsölad barnunge, med försummad näsa till exempel, kan icke billigt vis räknas som ett »skönhetsföremål», och så vidt som barnaskapst sträcker sig endast öfver tre korta årtär ingen barnunge kompetent att »för evigt» bli ett »glädjeföremål». Det gör mig verkligen ondt att sålunda nödgas till intet göra två tredjedelar af ert vackra påstående i en enda sats; men den ställning, jag intager, fordrar, att jag icke kan tillåta er bedraga eller missleda

allmänheten med ert till utseendet så antagliga sätt att tala. Jag känner en liten flickunge, ader-ton månader gammal, här i staden, som ej kan hålla ut att vara »glädjeföremål» tjugufyra timmar i sträck, mycket mindre då »för evigt». Och hon besitter uågra af de märkvärdigaste ytterligheter i karakter och böjelser, som någonsin kommit till min kunskap. Jag vill här lemna en uppgift på detta barns företaganden, uttänkta, anlagda och utförda af barnet sjelft, utan ingifvelse eller hjälp från dess mor eller någon annan, och det under en enda dags förlopp. Hvad jag har att förmäla, kan bestyrkas med vittnen.

Hon började med att äta upp ett dussin stora piller, dosa och allt; derpå töll hon ned utför en trappafsats och reste sig med en stor blånad i pannan, hvarpå hon vidare fortgick att söka nya uppfriskande tidsför-drif. Hon fann en småsak af gla3, ornerad med metallbeslag, — slog sönder och åt upp glaset och sväljde derpå bronsen. Sedan drack hon ungefär tjugu droppar opiitinktur och mer än ett dussin teskedar stark kamferspiritus. Orsaken, hvarför hon ej tog mera opium, var den, att det icke fans mera att taga. Derefter lade hon sig på ryggen och körde fem eller sex tum af en hvalfiskbenskäpp med silfverknopp ned i halsen, iick den fast der, och allt, hvad hennes mamma kunde göra, var att draga käppen uti igen, utan att på sammagång draga med något af barnet sjelffc. Derpå, medan hon igen fick hunger efter glas, slog hon sönder åtskilliga vinglas och tog sig för att tugga och svälja bitarne, utan att bry sig om en skråma eller ett par. Sedan förtärde hon en del smör, peppar och salt och California-svafvelstickor, i det hon tog en tesked smöry en ditto salt, en ditto peppar och tre eller fyra strykstickor i hvarje munfull. (Jag vill här anmärka, att detta »skönhetsföremål» tycker om färgade tyska stickor och sätter i sig allt, livad hon kan komma öfver af dem; men hon föredrar oändligt Califomia-stickor, hvilket jag betraktar som en artighet mot vår inhemska industri af mer än vanligt värde, då den såsom här är fallet, kommer från en, som är för ung att smickra.) Derpå tvättade hon sitt hufvud med tvål och vatten, och efteråt förtärde hon det, som fans qvar af tvålen, och drack så mycket af löddem, som bon hade rum för, hvarpå hon rusade ut och tog kon familjärt i svansen och blef sparkad hufvudstupa baklänges af henne. Vid särskilda tillfällen under dagens lopp, då detta »glädjeföremål» hittade på att ej ha något särskildt för sig, fördref hon tiden med att klifva upp på höga platser och falla ned från dem, och hon tog vanligtvis någon skada på kuppen. Så ung hon är, kan hon uttala många ord skäligen tydligt, och då hon i alla hänseenden är rättfram i sitt tal, utan krus och går rakt på saken, så öppnar hon konversationen med alla främlingar, manliga eller qvinliga, med samma helsning: »Do' da' Jack!»

Då jag icke är van vid barns sätt, kan det vara möjligt, att jag till följd af min undran öfverdrifversaker, hvilka, må hända, ieke öfverraska den, som är van vid barnlif och icke alls finner det besynnerligt. Jag kan likväl icke tro, att så är fallet, och därför upprepar jag, att min framställning af detta barns sätt att bära sig åt är fullkomligt sanningsenlig, och om någon tviflar på saken, så kan jag förete barnet. Jag kan vidare gå i god för, att hon skall uppäta allt, som bjudes henne, (förbehållande mig endast rättighet att utesluta vanliga smedjestäd) och falla ned från hvad plats som helst, hvarpå hon lyftes upp, (fordrande blott, att hennes förkärlek för att falla på hufvudet måtte respekteras, hvarför höjden måste väljas så pass betydlig, att hon kan fullgöra saken till egen tillfredsställelse). Men jag finner, att jag gått ifrån ämnet; därför, utan all vidare bevisföring upprepar jag min öfvertygelse, att icke alla små barn äro »skönhets- och glädjeföremål för evigt».

Till en ung författare. Ja, den berömda naturforskaren Agazzis rekommenderar verkligen författare att äta fisk, emedan fosfor i fisken är bra för hjernan. Men jag kan ej hjälpa er med några bestämmelser angående den quantitet, ni skulle behöfva förtära, — åtminstone icke med lågon säkerhet. Om den smakbit på ert författarskap, som ni skickat, ungefärligen motsvarar, hvad ni i vanliga fall kan prestera, så skulle jag anse, ätt, må hända, ett par hvalfiskar vore allt, hvad ni behöfver för närvarande. Icke af allra största sorten, utan helt simpelt vanliga, medelstora hvalfiskar. *

Den sista afskedsansöknigen.

Washington d. 9 Dec. 1867.

Jag har tagit afsked. Regeringen tyckes väl fortgå på samma sätt som förr, men en eker har gått ur dess hjul, icke

desto mindre. Jag var kanslist i senatsutskottet för snäckodling, och jag har uppgifvit min ställning. Jag såg klart och tydligt, huru de andra medlemmarne af regeringen ville liindra mig ifrån att ha någon röst med i rådslagen om folkets väl, och då kunde jag ej längre stå kvar med bibehållande af aktningen för mig själf. Om jag skulle i detalj framlägga all den skymf, hvarmed jag öfver-hopades under de sex dagar, som jag i egenskap af embetsman var fästad vid regeringen, så skulle min berättelse fylla en hel bok. Man satte mig till kanslist i det nämnda snäckodlingsutskottet, utan att gifva mig en amanuens att spela biljard med. Den saken skulle jag dock ha kunnat bära, huru ensamt det än kändes, om jag blott blifvit bemött från de andra kabinetsledamöternas sida med den artighet, som jag haft rätt att fordra. Men det var ej så. Så snart jag märkte, att en departementschef kom in på galen väg, så satte jag allting åsido och gick åstad och för-sökte få honom in på rätt spår igen, såsom min skyldighet var, och jag fick ej éns tack därför en enda gång. Jag gick i den bästa afsigt i verlden till sjö-ministérn och sade:

»Min herre, jag kan icke se, att amiral Farragut gör annat än skärmytslar smått der borta i Europa och håller ett slags lustresa. Nå ja, det kan vara godt och väl, det; men det står icke förvmig i sådan dager. Är det så, att han icke är ute för att slåss, så låt honom komma hem igen. Det är väl icke nödvändigt för en man att ha en hel flotta för en lustresa. Det är för kostsamt. Förstås, jag har ingenting att anmärka emot lustresor för sjöofficerare, — lustresor, som det är reson med, lustresor, som äro ekonomiska. Nå- väl, de kunde ju fara ned utför Mississippi på en timmerflotte —»

Ni skulle ha hört, huru han stormade! Man. skulle kunnat tro, att jag begått något slags brott. Men jag brydde mig icke om det. Jag sade, att det var billigt, och det var fullt af republikansk enkelhet och fullkomligt säkert till lif och lemmar. Jag tyckte, att för en lugn lustresa fans ingenting jemförligt med en timmerflotte.

Då frågade sjöministern mig, hvem jag var, och då jag sade honom, att jag hörde till regeringen, önskade han veta, i hvad egenskap. Jag svarade honom, utan att göra någon anmärkning med afseende på det besynnerliga i en sådan fråga, då den, såsom nu, kom från en medlem af samma regering, att jag hade den äran vara kanslist i senatsutskottet för snäckodling. Jo, då bröt stormen riktigt löst. Han slutade med

Mark Tuain'* skizzer. 8att befalla mig lemna lokalen och för framtiden egna min uppmärksamhet uteslutande åt min egen sysselsättning. Min första fundering var att försöka få honom afsatt. Dock — det skulle ha skadat ändra, utan att skaffa mig själf någon verklig fördel, och der för lät jag honom sitta q var på sin plats.

Dernäst gick jag till krigsministern, som icke alls var böjd att ge mig företräde, förr än han hörde, att jag tillhörde regeringen. Om jag ej haft ett viktigt ärende, hade jag förmodligen ej kunnat komma in. Jag bad honom om litet eld — han rökte nämligen för ögonblicket — och derpå sade jag honom, att jag icke hade något att anmärka i afseende på hans försvar för general Lee och hans krigskamraters muntliga aftal; men jag kunde icke gilla hans metod att slåss med indianerna på slätterna. Jag sade, att han slogs i för mycket splittrad ordning. Han skulle hålla indianerna mera tillsammans, — få dem ihop på en passande plats, der han kunde ha förråd för båda partierna, och derpå ställa till en allmän massaker. Jag sade, att det fans ingenting så öfvervägande för en indian som en allmän massaker. Men om han icke kunde gå in på en sådan massaker, så var, sade jag, det säkraste medlet dernäst mot en indian — två och undervisning. Två och undervisning verka ej så hastigt som en massaker, men de äro mera dödande på längden; ty en halft massakrerad indian kan komma sig igen, men om man uppfostrar honom och tvättar honom, så måste det göra slut på honom förr eller senare. Det undergräfr hans konstitution; det träffar grundvalarne för hans tillvaro.»Min herre», sade jag, »den tid har kommit, då blodstelnande grymhet har blifvit nödvändig. Tvinga två och en a-b-c-bok på hvar enda indian, som härjar slätterna, och låt dem dö!»

Krigsministern frågade mig, om jag var medlem af kabinettet, och jag svarade ja, — och jag var dessutom icke en af dem, som sutto der ad interim. (Strängt, men rättvist!) Han frågade, hvilken ställning jag innehade, och jag sade, att jag var kanslist i senatsutskottet för snäckodling. Jag blef då ådömd arrest för missfirmeligt talesätt och fick min frihet inskränkt för större delen af dagen.

Jag beslöt nästan att vara tyst för framtiden och låta regeringen hållas, bäst den kunde. Men pligten kallade, och

jag lyddel Jag gick på besök till finansministern. Han sade:

»Hvad vill ni ha?»

Frågan tvang mig att vara på min vakt. Jag svarade:

»Rompunsch!»

»Om ni har något ärende här, min herre», sade han, »så framför det — och med så få ord som möjligt!»

Jag svarade då, jag var ledsen, att han ansett det passande att så plötsligt byta om ämne, emedan ett sådant sätt var förolämpande emot mig; men under nu varande omständigheter ville jag icke bry mig om detta, utan öfvergå till hufvudsaken. Jag gick nu in på allvarliga klagomål emot honom i af-seende på den utomordentliga längden af hans embets-berättelse. Jag sade, att den var utsväfvande, onödig och klumpigt sammansatt, det fans-inga beskrifvande passager i den, ingen poesi, ingen känsla, — inga hjeltar, ingen intrig, inga målningar, icke ens några träsnitt. Ingen ville läsa den, det var en klar sak. Jag uppfordrade honom att icke förstöra sitt anseende med att ge ut en skrift sådan som den. Om han någonsin hoppades på framgång i literaturen, måste han lägga mera omvexling i hvad han skref. Han måste akta sig för torra detaljer, o. s. v. Allt detta yttrade jag med det vänligaste sinnelag i världen, och likväl råkade finansministern i den våldsammaste vrede. Han till och med kallade mig för en åsna. Han förolämpade mig på det mest sårande sätt och sade, att om jag kom vidare för att lägga mig i hans göromål, skulle han kasta ut mig genom fönstret. Jag sade, att jag ville taga min hatt och gå, om jag ej kunde bli behandlad med den aktning, som tillkom mitt embete, och jag gick. Det liknade just en färsk författare! En sådan tänker alltid, att han vet mer än alla andra, när han ger ut sin första bok. Ingen kan säga honom något nytt, naturligtvis.

Under hela den tid, som jag var i regeringens tjänst, såg det ut, som om jag ej kunde företaga mig något i egenskap af embetsman, utan att råka i obehag. Och dock gjorde jag ingenting, försökte ingenting annat, än hvad jag ansåg som nyttigt för mitt fosterland. Stygnen af de oförrätter, jag lidit, kunna, måhända, ha drifvit mig till orättvisa och bittra slutledningar, men det såg verkligen ut, som om sjöminister, krigsminister och finansminister jemte andra af mina confratres hade sammangaddat sig från början för att drifva mig ut ifrån administrationen. Jag var aldrig med om mera än en konselj, medan jag var i regeringens tjänst. Det var också tillräckligt. Portvakten i »Hvita Huset» tycktes icke fallen för att lemna mig tillträde, förr än jag frågade, om de andre medlemmarne af kabinettet hade anländt. Han svarade ja, och jag trädde in. De voro alla närvarande, men ingen bjöd mig sitta ned. De stirrade på mig, som om jag hade varit en påflugen krabat. Presidenten frågade: .

»Nå väl, min herre, hvem är ni?»

Jag lemnade honom mitt kort: »Mark Twain, kanslist i senatsutskottet för snäckodling». Han betraktade mig från hufvud till fot, som om han aldrig sett mig förr. Finansministern yttrade:

»Det der är den fjeskiga åsna, som kom och pro-ponerade mig att lägga poesi i min embetsberättelse.»

Krigsministern sade:

»Det är samme galning, som kom till mig i går med ett förslag att uppfostra en del indianer till döds och massakrera resten.»

Sjöministern inföll:

»Jag känner också igen den unge herrn, såsom en person, som har lagt sig i mina saker gång på gång under veckans lopp. Han är ledsen öfver, att amiral Farragut begagnar en hel flotta till en lustresa, såsom han kallar det. Hans förslag om något slags vanvettig lusttur på en timmerflotte är för orimlig att här upprepa.»

Jag yttrade:»Mina herrar, jag märker här en böjelse att kasta skugga på hvar enda handling af mig som embets-mau; jag märker likaledes en böjelse att hindra mig från allt inflytande på folkets rådslag. Icke den ringaste underrättelse har man behagat sända mig till i dag. Det var en ren tillfällighet, att jag fick veta, att det skulle bli konselj i dag. Men låt det vara som det är med den saken. Allt, hvad jag önskar veta, är, om det är konselj i dag

eller icke?»

Presidenten svarade, att så var.

»Låt oss då», sade jag, »fortsätta med göromålen med ens och icke slarfva bort en dyrbar tid med opassande ansträngningar att hitta på fel i hvarandras offentliga handlingssätt.»

Nu började statssekreteraren tala på sitt välvilliga sätt och sade:

»Unge man, ni har råkat ut för ett misstag. Kanslisterna i utskotten äro icke konseljledamöter. Ej ens portvakterna till Capitolium äro det, så underligt det än kan se ut. Derför, huru mycket vi än kunde önska att erhålla del af er öfvermenskliga vishet vid våra öfverläggningar, kunna vi dock icke lagligen begagna oss deraf. Folkets rådslag måste fattas utan er; följer deraf någon olycka, som ju gerna kan inträffa, så bör det dock vara en tröst för er sörjande själ, att ni med handling och ord gjort, hvad på er ankommit, för att förebygga den. Ni har min välsignelse. Farväl!»

Dessa vänliga ord tröstade mitt upprörda hjerta, och jag gick min väg. Men ett folks tjenare veta ej af någon ro. Knappt hade jag nått mitt ide å Capi-tolium och fått upp fotterna på bordet, liksom en vanlig folkrepresentant, då en af senatorerna i snäck-odlingsutskottet kom in i full ilska och frågade: , »Hvar har ni varit hela dagen?»

Jag svarade, att om det angick någon annan än mig sjelf, så hade jag varit uppe i konseljen. .

»I konseljen? Det vore roligt att veta, hvad ni hade att göra i konseljen?»

Jag sade, att jag gått dit för att rådpläga, med-gifvande, för att få gräl med honom, att han syntes något intresserad i saken. Då blef han otidig och slutade med att säga, att han saknat mig under de tre sista dagarne, för att afskrifva en rapport om träd-gårdssnäckor, gräddsnäckor ochj Gud vet hvad allt, som hörde till conchologiens område, och ingen hade varit i stånd att fa reda på mig.

Detta var för mycket. Jag utbrast:

»Min herre, tror ni verkligen, att jag går Jaär för att arbeta för sex dollars om dagen? Om det är meningen, så får jag bedja utskottet se sig om efter någon annan person. Jag är ej slaf under något parti. Tag igen ert förnedrande uppdrag. Gif mig frihet, eller gif mig döden!»

Från den stunden var jag ej längre i regeringens tjenst. Sedan jag fått snubbor i departementen, snubbor i konseljen, snubbor slutligen af ordföranden i ett utskott, som jag försökt gifva någon glans, gaf jag vika för förföljelsen, kastade långt ifrån mig farorna och frestelserna af mitt höga embete och öfvergaf mitt blödande fosterland i en stund af fara, för att deltaga i den stora lustfärden till Heliga Landet. Men jag hade offrat åt staten min tjenst, och derför skickade jag slutligen in min räkning, sålunda * lydande:

Amerikas Förenta Staters regering till kanslisten i senatsutskottefc

för snäckodling. Debet:

Rådplägning med krigsministern.....; . . . dollars 50.

D:o „, sjöministern, 50.

D:o „, finansministern, 60.

D:o i konseljen....., gratis.

Resekostnad till och ifrån Jerusalem, via Egypten,

Algier, Gibraltar och Cadiz, 14,000 mil ä 20

cents milen....., 2.800.

Lön åt kanslisten i senatsutskottet för snäckodling,

6 dagar, å 6 dollars per dag, 36.

Summa dollars 2,986.

Representanterna för de olika distrikten debitera staten för resekostnad både fram och tillbaka, ehuru de aldrig resa tillbaka, när de en gång kommit hit. Hvarför kostnaden för min resa nekades, är mera, än jag kan begripa. Ty icke ett öre af denna räkning betalades utom de lumpna 36 dollars såsom lön för kanslisttjensten.

Finansministern, som fortfor till det yttersta att förfölja mig, strök med pennan öfver alla de andra posterna och tecknade blott i kanten: »Betalas ej». Sälunda har man slutligen antagit det förfärliga alternativet. Förnekandet att betala lagliga skulder har tagit sin böljan! Nationen är förlorad. Visserligen har presidenten lofvat, att han ville beröra min fordran i sitt budskap till kongressen och anbefalla des§ utbetalande af de första penningar, man mottager af Alabamakrafvet; men skall han verkligen minnas att göra det? Eller kommer jag icke möjligenatt glömmas bort, när Alabama-affären är bilagd? Yngre fordringsegare än jag torde komma att förgätas när Alabama-skulden är betald.

Jag är led vid embetsmannalifvet för närvarande. Låt sådana kanslister, som äro villiga ^ att dragas vid näsan, stanna qvar. Jäg känner massor af sådana i departementen, som aldrig få veta af, när det skall bli konselj, hvilkas tanke i afseende på krig eller finanser eller handel aldrig efterfrågas af nationens hufvudmän, liksom om de icke vore anstälde i regeringens tjenst, och hvilka bokstafligen stå dag efter dag på sina embetslokaler och arbeta. De känna sin betydelse för nationen, och de visa det äfven omedvetet i sina maner och sitt sätt att beställa sin mat på restaurationerna, — men de arbeta. Jag känner en, som har att klistra alla slags små papperslapparr klippta ur tidningar, i en bok, särskildt gjord för det ändamålet, — ibland ända till åtta eller tio lappar på dagen. Han gör det icke så bra, men han gör dock si godt han kan. Det är mycket tröttande. Det är utmattande för intelligensen. Likväl har han endast 1,800 dollars om året. Med ett sådant hufvud, som han har, skulle den unge mannen kunna samla tusen sinom tusen dollars på någon annan bana, om han bara ville. Men nej, — hans hjerta tillhör hans fosterland, och han vill tjena det, så länge det har qvar en bok att klistra upp papperslappar i. Och jag känner notarier, som icke äro just så skickliga i konsten att skriva; men den kunskap de ega, den lägga de ädelt vid fosterlandets fötter och slita och lida för 2,500 dollars om året. Hvad de skriva, måste iblandskrifvas om af andra notarier; men när en karl gjort sitt bästa för sitt fosterland, hvad här då fosterlandet att klaga öfver? Vidare fins det notarier, som ännu ej fått något notariat och vänta och vänta och vänta på en ledighet, — vänta tåligt på tillfälle att få bistå sitt land, — och medan de vänta, ha de blott 2000 om året därför. Det är sorgligt, — det är mycket, mycket sorgligt. Ii är en kongressledamot har en vän, som är skicklig, men icke har någon anställning, i hvilken han kan göra sina stora gåfvor fruktbringande, så afstår han honom åt fosterlandet och ger honom en notarietjenst i ett departement. Och der har han då att tråla lifvet i ände, bråkande med dokumenter, till fromma för ett folk, som aldrig tänker på honom, aldrig sympatiserar med honom, — och detta allt för 2000 till 3000 dollars om året. När jag fått färdig min lista på alla kanslibiträden i de ' olika departementen, med uppgift på, hvad de ha att göra och hvad de få för sitt arbete, så skall ni se, att det icke fins hälften af de kanslister, som behöfdes, oéh att arbetet ej betalas med hälften af hvad det vore värdt. *

Skicklighet eller tur?

»Vid den tiden», sade den hedervärde mr Knott, »medlem af kongressen», var lagen i Kentucky mycket sträng emot så kallade hasardspel. Omkring ett dussin af ungdomarne der upptäcktes spelande >>»knack» oin penningar, och »den stora juryn» ansåg dem böra sättas i anklagelsetillstånd. Jim Sturgis antogs att försvara dem, när målet kom före, naturligtvis. Ju mer han funderade på affären och såg på handlingarna, desto tydligare blef det, att han måste tappa saken till slut, — det var ingenting att göra i af-seende på detta pinsamma faktum. Pojkarne hade alldeles afgjort hållit om pengar i ett hasardspel. Afven allmänhetens sympati var väckt i afseende på Sturgis. Folk sade, att det var synd, om han skulle forderfva sin lyckosamma bana med en sak sådan som denna, som måste gå honom emot.

Men efter åtskilliga sömnlösa nätter blixtrade slutligen en gudaingifven tanke fram hos Sturgis, och han sprang

upp ur sängen med fröjd. Han tyckte sig se en utväg genom svårigheterna. Nästa dag gick han omkring och hviskade smått med sina klienter och några få vänner, och derefter, när målet förekom inför domstolen, erkände han, att de spelat »knack» om pengar, och såsom enda ursäkt hade han den förvånande fräckheten att framställa i försvarstalet, att »knack» icke var hasardspel. Det föll ett det bredaste leende öfver alla ansigten i denna vidsoismers vana samling. Domaren smålog liksom de öf-riga. Men Sturgis bibehöll ett ansigte', hvars allvar tycktes nästan strängt. Kärandens advokat sökte drifva honom ur hans ställning med att göra honom löjlig men misslyckades. Domaren skämtade på ett något 'tungt, domstolsmessigt sätt, — men gjorde intet intryck på honom. Saken blef allvarsam. Domaren förlorade en smula af sitt tålmod och sade, att skämtet hade gått tillräckligt långt. Jim Sturgis genmälde, att han icke visste af något slags skämt i saken; hans klienter kunde icke straffas för att ha öfverlemnats sig åt, hvad somliga behagade anse för hasardspel, innan det var bevisadt, att det var hasardspel. Domaren och advokat sade båda, att det skulle bli en lätt sak och tillkallade genast prest-männen Job, Peters, Burke och Johnson samt skol-magistrarne Wirt och Miggles att vittna, och med en inun och liflig öfvertygelse nedslog de Sturgis advokatoriska spetsfundighet genom att förklara, att »knack» var hasardspel.

»Hvad kallar ni det nu?» frågade domaren.

»Jag kallar det tankespel, som beror på skicklighet», svarade Sturgis, »och det vill jag dessutom bevisa».

Och så kallade han in en svärm af vittnen och förebragte en öfverväldigande massa af intyg för att visa att »knack» icke var hasardspel, utan berodde på skicklighet.

I stället för att vara den simplaste sak i världen, hade den nu på ett eller annat sätt förvandlats till en ytterligt instrasslad affär. Domaren ref sig i huf-vudet öfver den en stund och menade, att det fans ingen utväg att komma till afgörande, emedell precis lika många personer kunde åberopas inför domstolen såsom vittnen för den ena sidan som för den andra. Men han sade, att han Önskade vara fullt opartisk, och att han ville handla efter hvilket förslag som helst, som Sturgis kunde framställa för lösning af svårigheten.

Sturgis var uppe på fötter i ögonblicket.

»Sätt upp en lista till en jury, bestående af sex af hvardera sorten: skicklighet ver sus tur! Grif dem ljus och ett par kortlekar, skicka dem in i juryrummet och afvakta utgången!»

Det* fans ingenting att invända mot förslagens ärlighet. De fyra prestmännen och de två skol-magistrarne invaldes till jurymän för hasardsidan, och sex inpiskade gamla knackprofessorer valdes för att representera skickligheten. De drogo sig tillbaka in i juryrummet. -

Efter ungefär två timmar' skickade pastor Peters in i domsalen för att låna tre dollars af en vän. [Uppståndelse.] Efter ytterligare två timmar skickade magister Miggles in i domsalen för att låna till en insats af en god vän. [Uppståndelse.] Under de följande tre eller fyra timmarne skickade den andreskolmagistern och de öfrige presterna in i domsalen för att låna småsummor. Och likväl väntade den sammanpackade åhörareförsamlingen, ty detta var eri högst ovanlig c asus, för hvilken hvarje familjefader måste vara intresserad.

Återstoden af historien kan berättas helt kort. I dagbräckningen trädde juryn in, och pastor Job, ordföranden, uppläste dervid följande

Utlåtande:

Yi, jurymän i målet mellan staten Kentucky versus John Wheeler med flere, hafva sorgfälligt undersökt punkterna i målet och pröfvat skälen för de olika åsikter, som blifvit framställda, och vi förklara härmed enstämmigt, att det spel, som vanligen är känt under namn af »knack», är afgjort tankespel och icke hasardspel. Till bevis härför vare härmedelst bestyrkt, bevisadt och offentliggjordt, att under hela natten hasardsidans män, som ansågo spelet bero på tur, aldrig gjordt ett enda stick; och än vidare, såsom stöd för detta vårt utlåtande, fästa vi uppmärksamheten vid det betecknande faktum, att de, som försvarat turen, äro allesammans pank, och att de, som försvarat skickligheten, hafva vunnit penningarne. Det är en efter mogen öfverläggning stadgad åsigt hos juryn, att hasardteorien i afseende på »knack» är en förderflig lära och beräknad på att tillfoga outsägliga

lidanden och förlust af penningar åt det samhälle, som lägger ned kapitaler derpå.»Det var på detta sätt, »knack» kom att ställas särskildt och få sin egen paragraf i Kentuckys lagbok såsom varande ett spel, hvilket ej beror på tur, utan på skicklighet och därför icke är hemfallet under lagens straff», sade mr Knott. »Detta utlåtande är nu mera registrerad och gäller som prejudikat ännu i denna dag.» *

Ett minne.

Om jag säger, att jag aldrig vet min stränge far ha varit förälskad i mer än ett poem i hela det half-sekel, han lefde, så skola personer, som kände honom, utan svårighet tro mig. Om jag säger, att jag aldrig författat mer än ett poem i hela det tredjedelssekel, jag lefvat, så skola personer, som känna mig, vara uppriktigt tacksamma. Och slutligen, om jag säger, att detta poem, som jag författade, icke var det enda, i hvilket min far var förälskad, så skola personer, som känt oss begge, icke behöfva få denna sanning bombarderad i sig med en bergskanon, för att kunna taga emot den. Min far och jag voro alltid på den mest afmätta fot med h varan dra, då jag var gosse, — ett slags beväpnad neutralitet, så att säga. Efter oregelbundna mellansko förbröts denna neutralitet, och lidande blef följden; men jag vill också ärligt bekänna, att brytandet och lidandet alltid delades mellan oss med sträng opartiskhet, — det vill säga: brytandet tillhörde min far och lidandet mig. I allmänhet taladt, var jag en trög, försiktig och varsam gosse. Men det oaktadt hoppade jag dock en gång ned ifrån en stall-skulle, en annan gång gaf jag en elefant en tobaks-buss och drog mig undan utan att vänta på svar, och ännu en annan gång låtsade jag, som om jag talade i sömnen och laddade ur mig en hel portion ganska elakartade pojkvickheter, så att min far hörde det. Låtom oss icke forska efter resultatet; det var ej af betydelse för någon annan än mig sjelf.

Men det poem, hvarpå jag syftat, såsom det der ådragit sig min fars uppmärksamhet och förvärfvat hans ynnest, var »Hiawatha». Någon person, som dog knall och fall, gaf honom ett äldre exemplar, och jag har aldrig misstrott mina egna sinnen, forr än jag såg honom sätta sig ned och läsa i boken med kallt blod, — såg honom öppna den och föredraga följande rader med samma oböjliga domarekyla i rösten som den, med hvilken han brukade läsa upp anklagelsen för juryn eller förestäfa eden för ett vittne:

»Tag din båge, Hiawatha,

Dina pilar, jaspisskodda,

Tag din klubba, Pugga wangun,

Och din handske, Minjekahwan,

Och din björk-kanot att segla,

Jemte Mishe-Namas olja.»

I det ögonblicket tog min far fram ur bröstfickan en imponerande »säkerhetshandling» och fäste sina ögon på den samt försjönk i tankar. Jag visste, hvad det var. En dam och en herre från Texas hade gifvit min halfbroder, Orrin Johnson, en vacker egendom i en stad i nordn till tack därför, att han räddat deras lif med en handling af glänsande hjältemod.

Småningom såg min far upp på mig och suckade.

Derpå sade han:

x Mark Twain's skizzer. 9»Om jag hade en son sådan som den här poeten, så vore här ettämne, värdigare att behandlas poetiskt än traditionerna om de der indianerna.»

»Hvar, om jag vågar fråga?»

»I den här handlingen.»

»I — handlingen?»

»Ja, — just i den här handlingen», sade min far och lade den på bordet. »Det är mera poesi, mera romantik, mera lyftning, mera glänsande inbillnings-kraft gömd i det här enkla dokumentet än man skulle kunna hitta i alla traditioner om alla vildar i världen.»

»Verkligen? Tänk, om jag — om jag kunde få fram den, — om jag kunde komponera det poem, hvarpå ni tänker?»

»Du?»

Jag bleknade.

Nu mildrades min fars ansigte något, och han sade:

»Gå och försök. Men kom i hog: håll dig i skinnet! Ingen poesi på bekostnad af sanningen! Håll dig strängt till fakta!»

Jag sade, att jag ville försöka, bugade mig och gick uppför trappan.

»Hiawatha» surrade om i hufvudet på mig, och så gjorde äfven min fars anmärkningar om den lyftning och romantik, som lågo dolda i mitt ämne och likaså hans befallning att akta mig för slösande och utsväfvande fantasi. Nu märkte jag, att jag lättsinnigt nog hade tagit handlingen med mig. Nå, i samma ögonblick kom på mig en af dessa sällsynta nycker af obekymrad dumdristighet, hvarpå för en stund sedan häntyddes. Utan någon annan tanke, och full-komligt i trots af, att jag visste, hvad min far menade, nämligen att jag skulle skriva den romantiska historien om min halfbrors äfventyr och derpå följande goda lycka, vågade jag fastå mig endast vid bokstafven i hans anmärkningar och låtsade ej förstå deras inre mening. Jag tog den dumma

»säkerhetshandlingen» själf och hackade sönder den till ett slags blankvers, utan förändring eller borttagande af tre ord och utan omflyttning af sex. Det fordrades laddningar af kurage för att sedan gå ned och möta min far med min produkt. Jag försökte tre eller fyra gånger, innan jag slutligen fick hjertat att hålla sig stilla, der det borde vara. Men slutligen sade jag till mig själf, att jag skulle gå ned och läsa det för honom, om han också kastade mig öfver kyrktaket därför. Jag steg upp för att börja, och han bad mig komma närmare. Jag ryckte fram ett stycke, men lemnade ändå så mycken neutral mark emellan oss^som jag tyckte skulle behövas. Derpå började jag. Det vore fruktlöst för mig' att försöka be-skrifva, hvilka stridiga rörelser uttrycktes i hans drag, eller huru de blefvo mer och mer häftiga, ju längre jag framskred, eller huru ett gräsligt mörker steg ned öfver hans ansigte, och huru han började tugga och svälja och hans händer att arbeta och knipa, allt som jag vefvade upp vers efter vers, medan min styrka allt mera svek och benen darrade under mig. Jag läste:

Historien om en behjertad handling.

Kontrakt, ingånget den tionde

I november månad, år

Efter Kristi börd ett tusen

Åtta hundra femtiosex, i 1132

Emellan Johanna S. E. Gray Och Philip Gray, hennes man Från Salems stad i staten Texas å ena sidan.

Och O. B. Johnson från staden Austin I ditto å andra sidan;

Som veterligt gör: att sagda makar, Emot ersättning af

En summa, stor tjugu tusen Dollars i lagligt mynt Af Amerikas Förenta Staters,

Att i gifvas dem handom

Utaf den andra parten,

(Hvaraf mottagandet här-Med erkänns och intygas)

Hafva afträdt, förtyttrat, sålt,

Öfverlåt, afhändt sig och lemnat,

Och till yttermera visso nu Afträda, föryttra, sälja,

öfverlåta, afhända sig och lemna

Härmed till ofvan berörda part,

Som nämndes å andra sidan,

Och till hans rätts innehafvare,

Från nu till evärdelig tid,

Ett visst utprickadt stycke Land, beläget i staden Dunkirk i provinsen Chautauqua,

Och likaså vidare i staten York,

I laga ordning afgränsadt så Och beskrifvet, som här foljer: jBegyynnande på ett afstånd af Ett hundra två och fyratio fot,Nord till ost, nordost till nord,

Ost nordöst och nordligt Om den nordliga linien af Mulligan Street,

På vestliga linien af Brannigan Street,

Och gående derifrån rakt mot norr Vid Brannigan Street 200 fot,

Så i räta vinklar vestligt,

Nordvest till vest och vést halffc vest,

Vest till nord, nordvest till vest,

Omkring----»

Hastigt kilade jag undan, och den slungade stöf-velknekten träffade i stället spegeln. Jag kunde ju ha väntat for att se, hvad det blef af de öfriga kastvapnen, om jag hade önskat det, men — jag intresserade mig för ögonblicket icke för sådana saker. * En panorama.[Jag talar om historien med mr Nickersons egna ord.] Det var en gång en karl, som reste omkring i landet, sade mr Nickerson, med ett moraliskt religiöst tittskåp, ett slags bibliskt panorama, och han hyrde en tarflig gammal kund till att spela piano åt sig. Efter första aftonens förevisning sad' han, som rådde om panoraman:

»Min vän, ni tycks känna nära nog alla visor, som finnas till, och ni ramlar i väg, som om ni vore af prima sort. Men märkte ni inte, att ibland under sista aftonen det stycke, ni hittade på att spela, stötte en liten smula emot det passande så att säga, — tycktes inte följa med den allmänna gången i den målning, som visades i samma stund, — var litet främmande för ämnet, ni vet, — liksom om ni inte träffade prick precis eller inte kunde hålla i, ni förstår?»

»Godt», sad1 karlen; nej, det hade han inte märkt, , men det kunde nog hända, det, — han hade spelat på, just som det föll honom in.

Så kommo de öfverens, att den stackars gamla drummeln skulle efter den stunden ha ett öga på panoraman, och så snart en vacker tafia var vefvad fram, så skulle han genast passa på med ett musikstycke, somkunde hjälpa åskådarne att få sig en idé om ämnet och pigga upp dem att tycka om saken. Det sättet att gå till väga skulle, fånga deras sympati, sad' panoramaherm.

Det var stor publik den aftonen. Herrn med panoraman började pösa upp sig till sin föreläsning, den gamle pianisten lät fingrarne löpa opp och ned på instrumentet ett par gånger, för att se, om allt var i ordning, och handtlangarne bakom förhänget började vefva fram taflorna. Förevisaren stälde sig balance-rande på högra foten, satte händerna i sidan, kastade ögat öfver axeln på sceneriet och yttrade:

»Mina damer och herrar, den tafla, som ni nu skåda framför er, afbildar den herrliga och rörande liknelsen om

den förlorade sonen. Betrakten det lyck-saliga uttryck, som just nu bryter fram öfver den olycklige, lidande ynglingens ansigtsdrag, — så eländig och uttröttad efter sin långa vandring! Läggen märke till den hänryckning, som glänser ur den åldrige fadrens upplyftade anlete, och den glädje, som strålar ur ögonen på den ifriga gruppen af ynglingar och flickor och tyckes redo att brista ut i stormande: välkommen! från deras läppar. Den lärdom, vi här af draga, mina vänner, är lika högtidlig och varnande, som berättelsen är full af ömhet och skönhet.»

Musikanten var allt i ordning, och samma ögonblick, som talet slutade, böljade han med visan:

»Och hvem vill ej ta sig ett ärligt rus,

När Johnny en gång kommer hem;

Nu har han ju lefvat i sus och dus,

Ja, väl i årena fem.» Somliga flinade i mjugg, och andra grumsade en smula. Panoramaherrn kunde inte säga ett ord. Han såg på pianisten, men han satt der heltlugn och älskvärd; — inte visste han af, att det var något, som råkat i olag.

Panoraman rullade vidare, och förevisaren kar-skade opp sig igen och började:

»Mina damer och herrar, den fina tafla, som nu upprullas för edra blickar, framställer en af de märkvärdigaste händelserna i bibliska historien: — frälsaren och hans lärjungar på Galileiska hafvet. Huru höga, huru vördnads väckande äro ej de tankar, som detta ämne ingifver! Hvilken upplyftande tro uppenbaras ej för oss i denna lära ur de heliga skrifterna! Frälsaren näpser de vreda vågorna och vandrar lugnt framåt på hafvets barm!

Hela salen rundt hviskades det: »O, så vackert, så vackert!» — och orkestern lät igen höra sig sålunda:

»Hvad herrligt lif på hafvets våg Och att bo på det rullande djup,

När vinden sjunger i tackel och tåg Med makt på min gungande slup!»

Den gången blef det en hel del ärligt skratt jemte betydligt grumsande, och en eller två prestmän stego opp och gingo sin väg. Förevisaren gnisslande tänder och förbannade spelmannen för sig sjelf; men karln satt der lugn som en knut på en logg och tycktes föreställa sig, att han spelade som en af prima sort.

Sedan allt blifvit stilla igen, tänkte förevisaren han skulle göra ännu ett försök i alla fall, ehuru hansförtrostan hade börjat bli betydligt rubbad. Panoraman sattes i rörelse igen och han talade:

»Mina damer och herrar, denna utsökta tafla framställer Lazari uppväckande från de döda. Ämnet har behandlats med sällsynt skicklighet af artisten, och en sådan rörande ljufhet och ömhet i uttrycket har han inlagt i den, att jag har känt särskildt ömsinta personer, hvilka blifvit rörda till tårar af att betrakta den. Iakttagen den halft förvirrade, halft frågande blicken i anletet på den uppvaknande Lazarus! Bemärken likaledes ställning och uttryck hos Frälsaren, som tager Lazarus sakta i svepmngsbindeln med ena handen, medan han pekar mot den fjerran belägna staden med den andra!»

Innan någon fått klar en åsigt om saken, började den oskyldige gamle suputen vid pianot:

»Res på dig, WiUiam Ei—i—ley,

Och följ mig på min väg!»

Oja mej! Alla de högtidliga gamla jönsame stego opp ursinniga för att gå sin väg, och alla öfriga skrattade, så att fönsterrutorna skallrade.

Före visaren rusade ned och högg tag, i orkestern och ruskade om honom och sad' —

Men hvad han sad', var för starkt för att upprepas, så att det torde vara bäst att hoppa öfven den saken. *

Huru Johnny Greer borde ha gjort.

»Kyrkan var tätt packad den vackra sommarsöndagen», sade föreståndaren för söndagsskolan, »och alla tycktes, medan deras ögon hvilade på den lilla likkistan, vara rörda af den stackars drunknade negergossens olycksöde. Genom den stilla luften höjde sig pastorns röst och fängslade intresset hos alla men-niskor, då han med många afundade uttryck af beundran berättade, huru den duktige, ädle, djerfve, lille Johnny Greer, när han såg den drunknade kroppen stryka nedåt den djupare delen af floden, hvarifrån de ängslade föräldrarna aldrig skulle i denna verlden ha fått honom tillbaka, tappert sprang ned i strömmen och med risk af sitt eget lif släpade liket till stranden och höll det fast, till dess hjälp kom och bragte det i säkerhet. Johnny Greer satt just midt emot mig. En trasig gatpojke med glupande ögon vände sig ögonblickligen emot honom och sade med hes h viskning:

»'Nej, men gjorde du det, du?'

»'Ja.'

»'Släpade kroppen till stranden och räddade den, du sjelf?'

»'Ja.' »'Det var gentilt. Nå, hvad fick du då?' »'Ihgenting.'

»'Hv-a-d f-ö-r sl-a-g? (Med djup ovilja.) Vet du, hvad jag hade gjort? Jag hade lagt honom for ankar ute på strömmen, jag, och så hade jag sagt: 'Fem dollars, godt folk, eller också får ni aldrig se eran nigger mer!''» *

Varsamt!

»Ja, jag kommer i hog den anekdoten», sade sön-dagsskole-föreståndaren, med sin gamla vanliga pathos i rösten och den gamla vanliga sorgsna blicken i ögat. »Det gäller en simpel varelse, som heter Higgins, och som brukade köra sten åt gamle Maltby. När salig Bagley, domaren, snafvade och föll ned för tingshusets trappor och bröt nacken af sig, så var det . mycket fråga om, huru man skulle underrätta stackars fru Bagley om saken. Men slutligen lades kroppen på Higgins vagn, och han fick tillsägelse att föra den till fru B., men vara mycket försiktig och granlaga i sina uttryck och icke rusa åstad och ge henne nyheten på en gång, utan göra det småningom och varsamt.

När Higgins kom fram med sin sorgliga fora, hojtade han, till dess fru Bagley kom ut i förstudör-ren. Då frågade han:

»Lefver enkan Bagley här, månnro?»

»Enkan Bagley? Nej, det gör hon inte.»

»Slår vad, hon gör'et, ändå. Men, det kan vara det samma. Nå, lefver lagman Bagley här då?»

, »Ja, lagman Bagley lefver här.»

»Slår vad, han gör't inte. Men det gör det samma; inte skall jag säga emot. Är lagman hemma då?»»Nej, inte för närvarande.»

»Jo, jo, kunde nästan tro det. — Jo, för ser ni

— hugg nu tag i ná'nting, madam, för jag har liksom ett litet bud att framföra, och jag är nästan rädd for, att det kanske kommer att göra er en smula darr-händt. Det har gått åt h—e med gubben, madam. Jag har med mig gamle lagman hoprullad här i vagnen, och när ni far si'n, så skall ni sjelf vara med om, att mediko-legal-besigtning är nära på det enda, som nu kan vara honom till något gagn här i verl-den.» *

Politisk ekonomi.

Politisk ekonomi är basen för all god styrelse. De visaste män i alla tider hafva egnat detta ämne sitt ——

[Så långt hade jag hunnit i min lärda uppsats, då jag underrättades, att en främmande karl önskade träffa mig. Jag

gick ned, tog emot honom .och begärde fa veta hans ärende, under det jag hela tiden sträfvade att hålla fast tömmame på mina yrenskande politiskt-ekonomiska idéer, för att icke låta dem skena i väg från mig eller trassla in sig i seltygen. Och i mitt inre önskade jag den främmande karlen på botten af kanalen med en laddning hvete ofvanpå honom. Jag var i full feber, men han var lugn. Han sade, han var ledsen att störa mig, men då han gick förbi, anmärkte han, att jag behöfde några åskledare.' Jag af bröt: »Ja, ja, — gå på, — hvad är det med den saken?» Han svarade, att det var ingenting med den saken särskildt, — ingenting, utom det, att han skulle önska sätta upp dem åt mig. Jag är nu aldeles farsk i afseende på hushållning, har varit van vid hotell och pensioner i hela mitt lif. Lik alla andra med samma erfarenhet, söker jag (för främlingar) synasr • ' 143

vara en gammal och van hushållare; följaktligen svarade jag helt lätt och ledigt, att jag sedan någon tid haft för afsigt att få sex till åtta åskledare-trådar uppsatta, men . . . Främlingen studsade och såg frågande på mig, men jag var lugn. Jag tänkte, att om jag möjligen begått något misstag, så skulle han åtminstone icke se det på mitt ansigte. Han sade då, att han heldre ville ha mig. till kund än någon annan i staden. »Det är bra», svarade jag och störtade upp för att kämpa med mitt stora ämne igen, — då han ropade mig tillbaka och yttrade, att det vore nödvändigt för honom att veta precis, huru många »spetsar» jag ville ha uppsatta, på hvad del af huset jag önskade dem, och hvad slags tråd jag föredrog. Det var kinkigt nog för en, som ej var van vid hushållslifvets fordringar, men jag drog mig ur spelet drägligt nog, och han misstänkte förmodligen aldrig, att jag var en.nyborjare. Jag bad honom sätta upp åtta spetsar och sätta dem alla på taket samt begagna den bästa sortens tråd. Han sade, att han kunde erbjuda »vanlig» vara till 20 cents foten, »kopprad» till 25 cents, »zink-öfverdragen spiraltvinnad» till 30 cents, som kunde stoppa ett åskväder när som helst, utan afseende på hvar det dragit sig ihop, och »göra dess uppträdande oskadligt och dess vidare fortkomst apokryfisk». Jag menade, att apokryfisk icke var något dåligt ord, då det kom ifrån en sådan källa; men, att ej fästa oss vid filologien, jag tyckte bäst om »spiraltvinnad» tråd och ville ha af den sorten. Derpå sade han, att han nog kunde få 250 fot att räcka; men för att göra det riktigt och åstadkomma det bästa arbete i stadenoch ådraga sig beundran, lika af rättfärdiga och orättfärdiga, och tvinga alla partier att erkänna, att de aldrig sett en mera »symmetrisk och hypotetisk» användning af åskledare, sedan de föddes, trodde han, att han icke skulle komma ut med saken under 400; men han var icke »hämndgirig» alls, utan han tänkte nog han skulle kunna försöka med mindre. Jag svarade, att han kunde gå på och använda 400 och göra hvad han. ville med Saken, bara jag fick gå tillbaka till mitt arbete igen. Så blef jag honom qvitt till sist, — och nu, efter att ha tillbragt en half timme med att få tråden af mina tankar i politisk ekonomi åter sammanknuten, är jag redo att börja ånyo.]

snilletts rikaste skatter, sitt lifs erfarenhet och sin lärdom. De stora snillena inom handelslagstiftningen, som sträfva för internationelt broderskap och biologisk deviation⁹ tillhörande alla tider, alla civilisationsstadier och alla nationaliteter, från Zoroaster ned till Horace Greely, hafva —

[Här blef jag igen afbruten och ombedd att gå ned och tala vidare med åskledarkarlen. Jag skyndade mig ned, kokande och svällande af underbara tankar, inneslutna i ord af ett sådant majestät, att hvart och ett af dem var i sig sjelffc en vandrande procession af ord, som väl skulle behöft en qvart för att passera en viss punkt, och jag tog emot honom ännu en gång, — han så lugn och mild, jag så het och ursinnig. Han stod i den begrundande ställning, som tillhör kolossen på Rhodos, med ena foten påmina nyutslagna liljor och den andra bland mina violer, händerna i sidan, hattbrämet draget framåt, ena ögat tillslutet och det andra blickande kritiskt och beundrande i riktning mot min förnämsta skorsten. Han sade -nu, att der var ett förhållande som kunde göra en karl glad att lefva, och tillade: »jag lemnar åt er att afgöra, om ni någonsin sett något mera vansinnigt pittoreskt än åtta åskledare på en skorsten?» Jag svarade, att jag icke hade bestämdt minne om något, som öfverträffade det. Han tyckte, att i hans tanke fans det ingenting på jorden, som kunde öfver- träffa det såsom natursceneri, utom Niagara. Allt, som nu behöfdes, för att göra mitt hus till en riktig balsam för ögat, trodde han för visso, vara att'försöka snygga upp de andra skorstenarne en smula och sålunda »till den ädla coup d'oeiVen lägga en mildrande uniformitet i utstyrseln, som skulle minska den uppståndelse, hvilken var en naturlig följd af den första coup d'état». Jag frågade honom, om han lärt sig tala ur en bok, och om jag kunde få låna den någorstädes. Han drog vänligt på munnen och sade, att hans sätt att tala icke var lärdt i böcker, och att ingenting utom

familiärt umgänge med blixten kunde sätta en karl i stånd att »straffiöst» handtera sin konversations-stil. Han gjorde derefter upp ett förslag och sade, att omkring åtta ledare till, utspridda öfver taket, skulle ungefär bli lagom, och han antog, att 500 fot tråd skulle räcka; och han tilläde, att de första åtta hade, så att säga, »tagit lofven» af honom, och till dem hade åtgått en obetydlighet af material mera, än han hade beräknat, — en hundra fot eller så om-

Mark Twain's skizzer. 10kring. Jag sade, att jag hade alldeles orimligt brådt, och jag önskade, att vi kunde få affären afgjord, så att jag kunde gå på med mitt arbete. Han svarade: »Ja, jag kunde ju ha satt upp de åtta åskledarne och sedan aftågat utan att bry mig om resten, — vissa personer skulle ha gjort så. Men nej! Jag sad' till mig sjelf: den här herrn är en främling för mig, och jag vill dö hellre än göra honom orätt; det är inte tillräckligt med åskledare på hans hus, och för allt i verlden vill jag aldrig lemna min gifna stråt, förr än jag gjort, hvad jag vill skall göras mig sjelf, och det vill jag säga honom. Herre, jag har gjort min skyldighet; om det genstörtiga och dephlogistiska sändebudet från himlen träffar ert —» »Nå, nå, se så», sade jag, »sätt upp de andra åtta, lägg till 500 fot 'spiraltvinnad' tråd, — gör allt, hvad ni behöfver göra, men lugna ert lidande hjerta och försök att hålla edra känslor inom gränser, der ni kan nå dem med lexikon. Imellertid, om vi förstå hvarandra nu, så vill jag gå till mitt arbete igen.» — Jag förmodar, att jag sutit här en full timme denna gång, försökande att komma tillbaka till den punkt, der jag befann mig, då mina tankar blefvo störda af det sista afbrottet; men jag tror, att jag klarat saken till sist, och jag kan våga gå framåt igen.]

kämpat med detta stora ämne, och de störste Iland dem hafva funnit det vara en värdig motståndare och en sådan, som alltid kom igen frisk och leende efter hvarje brottnig. Den mäktiga Confucius sade, att han heldre ville vara en djup politisk ekonom än\

chef för polisen. Cicero yttrade ofta, att politisk ekonomi var den största fullkomning, som mennisko-anden var i stånd att komma till, och äfven vår egen Greeltj har sagt, något obestämdt, men kraftfullt, att--

[Här skickade åskledarkarlen. återigen upp efter mig. Jag kom ned i en sinnesstämning, som gränsade till otålighet. Han sade, han ville heldre ha dött än af bryta mig; men då han var använd till ett arbete, och detta arbete väntades bli gjordt på ett ordentligt, handverksmessigt sätt, och då det var slutadt och tröttheten tvang honom att söka sig den hvila och vederqvickelse, som han så väl behöfde, och han just var i begrepp att taga den, men tittade upp och såg i ett ögonkast, att alla hans beräkningar varit en smula opålitliga, och om ett åskväder kom, och detta hus, för hvilket han kände ett personligt intresse, stod der utan någonting på jorden att skydda det, mer än sina sexton åskledare. — »Låt oss fa frid», ropade jag. »Sätt opp hundra femtio! Sätt opp några på köks-byggnaden! Sätt ett dussin på spannmålsboden! Sätt ett par på kon, en på tuppen! Strö ut dem allesammans öfver den af olyckan förföljda platsen, till dess den ser ut som en zinkbeslagen, spiraltvinnad, silfver-spetsad promenadkäpp! Använd allt det material, ni kan få fatt på, och när ni gjort slut på åskledare, så sätt upp laddstockar, eldgafflar, ledstänger — hvad som helst, som kan stilla ert olycksaliga begär efter konstladt sceneri, och skaffa hvila åt min rasande hjerna och bot åt min sönderslitna själ!» Fullkomligtorörd — utom det att han log helt mildt — vek denna varelse af jern helt gentilt tillbaka sina arm-linningar och sade: »Så får jag väl försöka att hjälpa mig sjelf.» Nåväl, detta var för ungefär tre timmar sedan. Det kan sättas i fråga likväl, huru vida jag. är lugn nog att skrifva om ett så ädelt ämne som politisk ekonomi, men jag kan icke motstå begäret att försöka, ty det är det ämne, som ligger mitt hjerta närmast och är dyrbarast för min själ af all denna verldeus filosofi.]

»Politisk ekonomi är himlens hästa gäfvä till människan.» När den lättsinnige, men begåfvade Byron låg i landsflykt i Venedig, anmärkte han, att om det kunde bli honom medgifvet att gå tillbaka och lefva sitt bortslösade lif om igen, ville han offra sina ljusa och nyktra mellanstunder till att skrifva, icke lättfärdiga rim, utan uppsatser i politisk ekonomi. Washington älskade denna utsökta vetenskap; sådana namn som Baker, Beckimth, Judson, Smith, är o o förgängligt fästade vid den; ja, äfven den gudomlige Homeros har i nionde sången af Iliaden sagt:

»Fiat just itia, mat coelum Post mortem unum, ante bellum,

Hic jacet ho c, ex-parte res,

Politicum e-conomico est.»

Storheten i dessa den gamle skaldens tankar tillsammans med de lyckliga ord, i hvilka han kläder dem, och högheten af de bilder, hvarmed de äro be-lysta, hafva utpekadt dessa verser och gjort dem mera berömda än några andra, som någonsin — —

[»Nå, nå, nå, — inte ett ord mer från er mun,

— inte ett enda ord! Lägg bara fram räkningen, och sjunk sedan tillbaka i ogenomtränglig tystnad i afse-ende på mina bygnader, och det för evinnerliga tider! Nio hundra dollars? Ar det alltsammans? Här är en vaxel på summan, som betalas af hvilken ansedd -bank. som helst i Amerika. — Hvad är folkmassan samlad på gatan för? Hvad för slag? Att se på åsk-ledarne? Bevara mig, ha de aldrig sett några åskledare förr? 'Aldrig sett en sådan svärm af dem på en enda bygnad', tror jag, ni säger? Jag vill gå ned och kritiskt iakttaga detta utbrott af pöbelns okunnighet.»]

Tre dagar senare. Vi äro allesammans alldeles utpinade. I fyra och tjugo timmar' voro våra hus med sin uppstående borst föremål för stadens prat och undran. Teatrarne tvinade, ty deras lyckligaste sceniska påhitt voro tama och platta i jämförelse med mina åskledare. Gatan blockerades natt och dag af åskådare, och bland dem voro många, som koinmo från landet för att se på saken. Det var en välsignad lindring den andra dagen, då en åskby steg upp och blixten började anfälla mitt hus. Den sopade paterren ren, så att säga. Efter fem minuter fans der icke en enda åskådare inom en half .mil' från min gård, men alla höga hus inom samma afstånd voro fullsatt^, — fönster, tak och allt. Och det kunde de också gernavara; ty alla en hel generations stjernfall och fjerde-juli-fyrver-kerier sammanslagna och på en gång regnande ned från hiinmelen i en enda gnistrande skur öfver ett enda hjälplöst tak, skulle icke förslå något emot det pyro-tekniska skådespel, som gjorde mitt hus så strålande klart under stormbyns allmänna dunkel. Efter noggrann beräkning slog blixten ned i min bostad 764 gånger under 40 minuter, men följde hvar ena gång en af de trofaste ledarne, balkade utför den »spiral-tvinnade» tråden och sköt ned i jorden, förmodligen innan den fick tid att bli förbluffad öfver det sätt,, hvarpå saken gick till. Och under hela detta bombar-dement blef endast ett stycke takskiffer upprifvet, och det var därför, att ett enda ögonblick de närmaste trådarne förde all den elektricitet, som de möjligen kunde rå med. Nå väl, aldrig har man sett något liknande sedan verldens begynnelse. Under ett helt dygn stack ingen enda ledamot af min familj hufvudet ut genom fönstret, utan att få håret af blåst,, så att det blef slätt som en biljardboll; och, om läsaren vill tro mig eller ej, ingen enda af oss hade en tanke på att gå utom hus. Men slutligen lopp den förfärliga belägringen till ände, — ty det fans absolut ingen elektricitet qvar i skyn ofvanför oss inom håll för mina omättligen ledare. Då gjorde jag ett utfall och samlade i hop några djerfva arbetskarlar, och icke en bit mat, icke den minsta lur togo vi oss, förr än bygna-derna voro alldeles befriade från hela sin förfärliga rustning, med undantag af tre ledare på huset, en på köksbyggnaden och en på magasinet, — och se, dessa finnas qvar der ännu i denna dag. Och då, — först då vågade folk igen begagna vår gata. Jag vill här %anmärka i förbigående, att jag under den fruktansvärda tiden icke fortsatte min uppsats i politisk ekonomi. Ja, jag är ännu icke nog styrkt i nerver och hjerna för att återtaga den.

Till den härå reflekterande. Om någon behöf-ver tre tusen två hundra elfva fot zinköfverd^agen, spiraltvinnad åskledartråd af bästa kvalitet och ett tusen sex hundra trettioen försilfrade spetsar, alla i drägligt skick och, ehuru mycket nötta genom begagnande, ännu passande for vanligt behof, kan öfverens-kommelse träffas genom bref, adresserade till författaren. *

Legenden om Venusbilden.

FÖRSTA KAPITLET.

(Scen: en konstnärs atelier i Rom.)

»O, Georg, jag älskar dig!»

»Gud välsigne dig, Mary, -7 det vet jag; — men hvarför är din pappa så förhårdad?»

»Georg, han menar väl, men konsten är bara galenskap för honom, — han förstår sig bara på kryddkrämarevaror. Han tror, att du skulle komma att svälta mig.»

»Hin i hans vishet, — den ser nästan ut som -inspiration. Hvarför är jag inte en penningegnidande, hjertlös bracka i stället för en gudaingifven bildhuggare, utan någonting att äta?»

»Förtvifla inte, käre Georg! Alla hans fördomar försvinna nog, när du bara förvärfvat dig hundra tusen dol — »

»För hundra tusan! Flicka, jag står ju i skuld för hyra och mat!»ANDRA KAPITLET.

(Scen: ett boningsrum i Rom.)

»Min bäste herre, hjälper inte! Jag har ingenting emot er, men jag kan omöjligen låta min dotter gifta sig på en hackmat af kärlek, konst och svält,

— och jag tror verkligen, att ni ej har annat att bjuda på.»

»Min herre, jag är fattig, det medger jag. Men är då rykte ingenting? Den berömde mr Bellamy Foodle från Arkansas säger, att min nya staty, som föreställer Amerika, är ett bra stycke skulptur, och han är säker om, att mitt namn en gång skall bli be-römdt.»

»Pah! Hvad begriper den der Arkansas-åsnan af den saken? Rykte betyder ingenting. Priset i marknaden på er marmor-fogelskrämma är det, som saken beror på. Det tog sex månader för er att hugga ut den, och ni kan inte sälja den för hundra dollars. Nej, herre. Lägg opp för mig hundra tusen dollars, och ni skall få min dotter, — annars gifter jag henue med unge herr Simper. Ni får sex månader på er att skaffa pengame. God morgon!»

»Ack! Ve mig olycklige!»

TREDJE KAPITLET.

(Scen: ateliern.)

»O., John, du min barndomsvän, jag är den olyckligaste människa på jorden!»»Da är en drulle!»

»Jag har ingenting annat att älska än min stackars staty, — och se, äfven hon har ingen sympati för mig i sitt kalla marmoransigte, — så schön och ända så hjertlös!»

»Du är ett kräk!»

»O, John!»

»Prat! Har du inte sagt, att du har sex månader för att skaffa pengarne?»

»Skratta iiite åt min ångest, John! Om jag hade sex århundraden, hvad gjorde det? Hvad skulle det hjälpa en stackars sate utan namn, kapital och vänner?»

»Idiot! Pultron! Barnunge! Sex månader för att skaffa pengarne? Fem vore nog.»

»Är du galen?»

»Sex månader? — Öfverflöd på tid! Lemna du saken åt mig. Jag skall skaffa dem.»

»Hvad menar du, John? Hur i himlens namn skall du kunna skaffa en sådan summa åt mig?»

»Vill du bara låta det bli min affär, utan att blanda dig i saken? Vill du lemna den i mina händer? Vill du svära att underkasta dig, hvad helst jag gör? Yill du lofva mig att inte kritisera mina handlingar?»

»Jag svindlar, — jag är förvirrad, — men jag svär.»

John tog en hammare och krossade utan vidare näsan på Amerika. Han gjorde ännu ett utfall, och två af hennes finger föllo till golfvet, — ännu ett, och en del af örat försvann, — ännu ett och en rad aftår var stympad oculi afslagen, — ännu ett, och det venstra. benet ned ifrån knäet låg i bitar.

John satte på sig sin hatt och gick sin väg.

Georg stirrade mållös på den lemlästade och groteska maran framför honom under trettio sekunder, Ivar på han ramlade i backen och föll i konvulsioner.

John återkom ögonblickligen med ett åkdon, fick den nedslagne konstnären och den sönderslagna statyn ombord samt for af, hrvisande sakta och lugnt. Han lemnade konstnären i hans bostad, for af och försvann med statyn ned åt Via Quirinalis.

FJERDE KAPITLET.

(Scen: ateliern.)

»De sex månaderna äro förbi klockan 2 i dag. O, förfärligt! Mitt lif är till intet gjordt. Jag önskar, att jag vore död. Jag åt inte qväll i går. Jag har ingen frukost fått i dag. Jag vågar inte stiga in på en osteria. Hungrig? — Tala inte om det! Skomakarn björnar ihjel mig, skräddarn likaså, husvärden lurar efter mig. Jag är olycklig. Och John har jag inte sett sedan den olycksfulla dagen. Hon ler ömt emot mig, när vi mötas på de stora promenaderna, men hennes gamla flinthårda pappa säger strängt åt henne att se åt andra sidan. — Nå, hvem är det, som nu knackar på dörren? Jag vill slå vad om, att det är den sakramentskade bofven till skomakare. — Stig in!»

»Ack, lyckan följa ers höghet, — himlen vare ers nåd gynsam! Jag har burit hit mylords nya stöflar,—ack, säg inte ett ord om betalningen, det är ingen brådska, inte det allra minsta. Skall vara stolt', om min ädle signor vill hedra mig med att fortfarande vara min kund. Farväl!»

»Jaså. Bar hit stöflarne sjelf! Begärde ingen betalning! Går sin väg med en bock och en skrapning så vördnadsfulla, som om jag vore ett majestät! Önskar fortfarande få ha mig till kund! Ar det verldens ände, som nalkas? Af allting--;stig in!»

»Förlåt, min herre, men jag har fört hit edra nya kläder för — »

»Stig in!!»

»Tusen gånger om förlåtelse för det jag tränger på, ers höghet! Men jag har gjort i ordning den vackra våningen en trappa ner för er räkning. Det här eländiga kyffet passar inte för —»

»Stig in!!!»

»Jag har infunnit mig för att säga, att er kredit i vår bank, som någon tid olyckligtvis varit afbrutenT är fullständigt och på det mest tillfredsställande sätt återställd, och vi skulle vara särdeles lyckliga, om ni ville dra på oss för något —»

»STIG IN!!!!»

»Min käre gosse, hon tillhör dig! Hon är här om ett ögonblick. Tag henne, — gift dig med henne, — älska henne, — var lycklig! Gud välsigna er begge två! Hip, hip, hurr —»

»STIG IN!!!!»

»O, Georg, min egen älskade gosse, vi äro räddade!»\

»O, Mary, min egen älskade flicka, vi måtte vara räddade, — men förbanna mig, O111 jag vet, hur det gått till!»

FEMTE KAPITLET.

(Scen: ett romerskt kafé.)

En herre midfc i en grupp amerikanare läser och öfversätter ur veckotidningen II pratastrunto di Boma:

“Underbar upptäckt. För ungefär sex månader sedan förvärfvade sig siguor Giovanni Smitte från Amerika, som nu sedan några år bott i Rom, för en spottstyfver en liten bit jord ute på campagnan, strax . på andra sidan om Scipionernas graf, af egaren, en ruinerad slägtning till prinsessan Borghese. Signor Smitte gick sedermera till ministeriet och fick egande-rätten till jordlappen öfverflyttad på en fattig amerikansk konstnär vid namn Giorgio

Arnolde, förklarande, att han gjorde det som betalning och ersättning för en penningeförlust, som han tillfälligtvis förorsakat honom för längre tid tillbaka. För ungefär fyra veckor sedan, då man företog några nödvändiga gräfningar på egendomen, upptäckte signor Smitte den märkligaste gamla staty, som någonsin blifvit lagd till Roms rika konstskatter. Det var en utsökt qvinnofigur, och ehuru sorgligt skänd af jorden och af tidens tand, kunde dock intet öga betrakta henne, utan att röras af hennes hänförande skönhet. Näsan, venstra benet ifrån knäet, ett öra och tårna på högra foten jemte två finger på ena handen voro försvunna, men för öfrigt befann, sig den ädla figuren i ett märkvärdigt väl bibehållet tillstånd. Regeringen satte sig genast i besittning af statyn och utnämnde en komité af konstkännare, forn-forskare och kardinaler för att bestämma dess värde och den ersättning, som borde tilldömmas egaren af den mark, på hvilken den var funnen. Hela saken hölls fullkomligt hemlig till sistlidne afton. Under tiden satt komitén inom slutna dörrar och öfverlade. Förliden afton bestämde den enhälligt, att statyn är en Yenus och ett verk af någon okänd, men storartadt begåfvad konstnär från tredje århundradet före Kristus. De anse det vara det mest felfria konstverk, som världen ännu har kännedom om.

»Vid midnatt höll komitéen en slut-sammankomst och bestämde, att Venus var värd den ofantliga summan af tio millioner francs! Då i enlighet med romersk lag och romerskt bruk regeringen är till hälften egare af alla konstverk, som hittas ute i campagnan, så har staten intet annat att göra än betala signor Arnolde fem millioner francs och för framtiden taga i besittning den vackra bildstoden. I dag på morgonen skall Venus föras till Capitolium för att stanna der, och vid middagstiden tänker komitéen uppvakta signor Arnolde med hans helighet påfvens order till skattkammaren, lydande på den furstliga summan af fem millioner francs i guld.»

Chör af röster. — »Tur! — Har man nå'nsin hört något liknande!»

En annan röst. — »Mina herrar, jag föreslår, attvi ögonblickligen bilda ett amerikanskt bolag för inköp af mark och uppgräfvande af statyer här, jemte särskild förbindelse med Wall Street i New York för att göra affärer i aktierna.»

Alla: »Topp!» >

SJETTE KAPITLET.

(Scen: Capitolium i Bom.)

»Älskade Mary, detta är den mest berömda staty i världen, den Yenus, som du hört så mycket talas om. Här är hon med sina små lyten »restaurerade», det vill säga lappade af de berömdaste romerske konstnärer, — och bara det faktum, att de verkstält den tarfliga lappningen af en så ädel skapelse, skall göra deras namn berömda, så länge världen står. Huru underlig den ser ut här på platsen! Den dag, då jag förra gången stod här, för tio lyckliga år sedan, var jag inte rik, — fördubbla mina inkomster, jag hade inte ett öre. Och likväl hade jag en hel del att göra med att få Rom till egarinna af denna den förnämsta* antik, världen känner.»

»Jaså — den tillbedda, den berömda Venus på Capitolium, — och hvilken summa hon anses värd sedan! Tio millioner francs!

»Ja, nu är hon det.»

»Åh, Georg, hur gudomligt vacker hon är!»

»Åh ja, — men ingenting mot hvaa hon var, innan den välsignade John Smith slog af benet och krossade näsan på henne. Snillrike Smith, — fiffige Smith, — ädle Smith! Upphof till hela vår lycka! — Tyst! Vet du, hvad den der hväsningen betyder? Mary, pojken har fått kikhostan. Kan du då aldrig lära dig att taga vara på barnen!»

SLUT.

Den berömda Venus finnes ännu på Capitolium i Rom och är ännu det mest förtjusande och berömda verk af antik konst, som världen har att vara stolt öfver. Men om ni någonsin får upplefva den lyckan att stå framför henne och falla i den vanliga hänförelsen öfver henne, låt då icke denna sanna och hemliga historia störa eder lycksalighet; — och när ni läser om en jättelik »förstenad man», som blifvit uppgräfd nära Syrakusa i staten New

York eller nära något annat ställe, så låtsas om ingenting; — och om den Bar-num, som gräfdde ned den derstädes, erbjuder sig att sälja er petrifikatet för en oerhörd summa, så köp för all del icke! Nej, skicka det till påfven!

*

Ofvan stående skizz skrefs vid den tiden, då den beryktade ankan om »Den förstenade jätten» var dagens samtalsämne i Förenta Staterna. *

De siamesiska tvillingarne.

Jagv önskar skrifu ej blott om dessa sällsamma varelsers personliga vanor, utan äfven om vissa kuriösa detaljer af olika art angående dem, hvilka aldrig varit synliga i tryck, efter som de höra endast till deras enskilda lif. Sem jag är intim bekant med dem, så känner jag, att jag särskildt är väl skickad fö^det värf, jag åtagit mig.

De siamesiska tvillingarne äro af naturen ömma och tillgifna och hafva fäst sig vid hvarandra med en egendomlig trohet under ett långt och händelserikt lif. Afven som barn voro de oåtskiljaktiga kamrater, och det observerades, att de foredrogo hvarandras sällskap framför alla andra personers. De lekte nästan alltid tillsammans, och deras mor var så van vid denna deras egendomlighet, att när helst begge icke kunde fås reda på, letade hon vanligtvis blott efter den ene af dem, säker att, när hon fick reda på den ene, hon skulle hitta brödrén någorstädes i hans omedelbara närhet. Och dock voro dessa varelsér okunniga och ouppfostrade, sjelfve barbarer och härstammande från barbarer, utan kännedom om filosofiens och vetandets ljus! Hvilken nedslående förebråelse är icke detta för vår stolta civilisation med dess gräl och käbbel och oenighet bröder emellna!

Mark, Ttcain's slirzer.

11Såsom vuxna, män ha de ej alltid lefvat i full enighet; men likväl har det alltid varit ett band emellan dem, som gjort, att de ogera gått ifrån hvarandra och vistats på olika ställen. De ha också vanligen bott i samma hus, och det tros, att de aldrig ursCktlåtit att sofva tillsammans en enda natt, sedan de. föddes. Huru säkert bli ej en lifstids vanor den andra naturen för oss! De siamesiske, tvillingarne gå alltid i säng på samma gång, men Chang går vanligtvis upp ungefär en timme före brödrén. Till följd af en öfverenskora-melse dem emellan gör Chang allt arbete inom hus, och Eng springer alla ärenden. Det beror derpå, att Eng tycker om att gå ut; Changs vanor äro stillasittande. Likväl följer Chang alltid med brödrén. Eng är baptist, men Chang katolik; dock, för att göra brödrén till viljes, gick Chang in på att döpas på samma gång som Eng på viljor, att det icke skulle räknas. Under slaikriget voro de ifriga partimän, och båda del-togo tappert i striden i hela dess längdj Eng på unionens, Chang på de konfedererades sida. De togo hvarandra till fånga vid Seven Oaks> men bevisen för tillfångatagandet voro så jemnt fördelade till formon för hvardera, att en allmän krigsrätt måste samlas för att afgöra, hvilken var tillfångatagaren, och hvilken var fången. Rätten var ur stånd att komma till resultat på lång tid; men den svåra frågan afgjordes slutligen genom att kommo öfverens om att betrakta båda som fångar och sedan utvexla dem. En gång blef Chang öfverbevisad att ej ha lydt order och dömd till tio dagars arrest, men Eng, oakadt alla invändningar, kände sig uppfordrad att dela hans fängelse, ehuru han sjelfvar alldeles oskyldig; och sålunda, för att rädda den tadelfrie brödrén från lidande, måste båda släppas ur vakten, — den rättvisa belöningen för broderlig trofasthet.

Vid ett tillfälle råkade bröderna i lufyen på hvarandra, och Chang slog Eng till marken, hvarpå han halkade och föll öfver honom och begge rullade tillsammans och beto och sletto hvarandra utan barmher-tighet. Åskådarne lade sig emellan och sökte skilja dem åt, men de förmådde det icke, och därför läto de dem slåss, tills det var slut. Till sist voro båda ur stånd satta att fortfara och fördes till hospitalet på en och samma bår.

Deras gamla vana att alltid gå tillsammans hade sina obehag, när de nådde manbar ålder och de lade sig till den lyxen att bli kära. Båda förälskade sig i samma flicka. Båda försökte att stjåla sig till hemliga möten med henne; men den andre infann sig alltid i xlet kritiska ögonblicket. Småningom insåg Eng, att Chang vunnit flickans hjerta, och från deu dagen hade han att uthärda pinan af att vara vittne till allt deras såta näbbande och kuttrande.

Men med en storsinhet, som gjorde honom mycken heder, fann han sig i sitt öde samt understödde och uppmuntrade ett förhållande, som ej kunde annat än sönderslita han ädla hjerta. Han satt från kl. 7 hvarje afton till 2 på natten, lyssnande till de båda älskandes ömma tokeri och till smällarne af hundratals slösade kyssar, och för den fördelen att få vara med om en endaste af dem skulle han gerna ha offrat sin högra hand. Men han satt tåligt och väntade och gäspade och sträckte sig och lät sig efter, att klockan skulle slå 2. Och han gjorde långa promenader med de älskande under månljusa aftnar, — ibland sina tio mil i sträck, ehuru hän vanligen led af rheumatism. Han är en inbiten rökare; men han kunde icke röka vid sådana tillfällen, emedan den unga fästmon var ytterst känslig för lukten af tobak. Eng önskade hjertligt, att de måtte bli gifta och saken afgjord. Men ehuru Chang ofta gjorde henne den viktiga frågan, kunde hon dock icke samla tillräckligt mod att svara, medan Eng var närvarande. Likväl en gång, då de promenerat sina sexton mil och sutto uppe nära intill dagningen, föll Eng i sömn af idel utmattning, och då blef frågan framställd och besvarad. De älskande gifte sig. Alla, som voro förtrogna med förhållandena, yttrade sitt bifall öfver den ädle svågern. Hans ståndaktiga trofasthet var på allas läppar. Han hade varit med dem under hela den långa och svåra frieritiden, och då de slutligen gifte sig, lyfte han sina händer öfver deras hufvud och sade med rörande salvelse: »Gud välsigne er, mina barn, jag skall aldrig öfvergifva er!» — och han höll ord. En storsinhet som denna är alltför sällsynt i denna kalla värld.

Småningom förälskade sig Eng i sin svägerskas syster och gifte sig med henne, och från den dagen ha de alla lefvat tillsammans, natt och dag i en omätlig förtrolighet, som är rörande och vacker att beskåda och är en ledsam förödmjukelse för vår stoltserande civilisation. Den sympati, som eger rum emellan dessa tvenne bröder, är så nära och så fin, att de känslor, de intryck, de rörelser, som den ene känner, ögonblick-ligen erfaras af den andre. Då den ene är sjuk, är också den andre sjuk; då den ene känner smärta, känner den andre detsamma; då den ene är förargad, tager äfven den andres lynne eld. Vi ha redan sett, med hvilken lycklig lätthet båda förälskade sig i samma flicka. Nå väl, Chang är i principen bittert fiendtlig mot allt slags omåttlighet; men Eng är motsatsen, — ty medan bådass känslor och rörelser äro så nära förbundna, är hvarderas omdömesförmåga obunden: deras tankar äro fria. Chang tillhör en nykterhetsförening och är en ifrig understödjare af alla måttlighetsreformer. Men x till hans bittra sorg tager sig Eijg då och då ett rus, och naturligtvis gör detta också Chang drucken. Detta olycksaliga förhållande har vållat Chang stor sorg, ty det förstör nästan all den nytta, han kan göra på det fält, som är hufvudföremålet för hans ansträngningar. Så snart han ställer sig i spetsen för en stor måttlighetsprocession, sällar sig i samma ögonblick Eng till hans sida, drucken som en lord, — dock ej mera för-tvifladt drucken än brödren, som icke smakat en droppe. Och så Jörja begge två hojta och skrika och kasta smuts och sten på de goda nykterhets vännerna samt sluta med att skingra hela processionen. Det skulle uppenbarligen vara orätt att straffa Chang för hvad Eng gör och, därför hålla de kära nykterhetsvännerna till godo med den ledsamma situationen och lida under tystnad och sorg. De ha officiellt och grundligt undersökt saken och funnit Chang utan skuld. De ha tagit de båda bröderna och proppat Chang full med varmt vatten och socker samt Eng full med whisky, och inom tjugufem minuter var det icke möjligt att säga, hvilken var fullast. Båda voro så druckna som riktiga slynglar, och det af varm whiskytoddy, att dömma efter andedräkten. Likväl voro under hela tiden Changs moraliska principer oantastade, hans samvete rent, och därför voro alla rättskaffens personer nödgade att erkänna, att han icke var moraliskt, utan endast fysiskt drucken. I moraliskt hänseende var mannen fullt nykter, och därför orsakade det hans vänner så mycket större pina att se honom skaka hand med pumpen och försöka att draga upp sin klocka med portnyckeln.

Det ligger en moral i denna högtidliga varning,

— eller åtminstone en varning i denna högtidliga mo-Ta, l, — ettdera. Gör detsamma: någonstädes-finnes den. Låt oss akta derpå, låt oss draga nytta deraf!

Jag kunde säga mera af instruktiv natur om dessa intressanta varelser, men må det vara nog med hvad jag har sagt. *

Bot för snufva.

Det är visserligen en god sak att skriva för att roa allmänheten, men det är ett mycket högre och ädlare mål att skriva för dess upplysning, dess nytta, dess verkliga och påtagliga fördel. Detta senare är enda ändamålet med denna uppsats. Om den erbjuder medel att återställa till helsan en enda lidande medlem af mitt släkte, att ännu en gång tända hoppets och glädjens eld i hans slocknade öga, att skänka hans döda hjerta tillbaka de lifliga, ädla intrycken från forna dagar, då skall jag anse mig rikligen belönad för min möda; min själ skall genomträngas af den heliga fröjd, en kristen känner, när han fullbordat en god, sjelf-uppoffrande handling.

Då jag alltid lefvat ett rent och fläckfritt lif, är jag berättigad att tro, att ingen, som känner mig, vill jäfva de påståenden, jag här ämnar göra; af fruktan att jag vill bedraga honom. Må allmänheten göra sig sjelf den äran att läsa om min erfarenhet i afseende på bot för snufva, såsom den här är fram-stäld, och sedan följa mina spår.

När »Hvita Huset» i Virginia brann, förlorade jag mitt hem, min lycka, min helsa och min koffert. Förlusten af de två först näfnnda artiklarne var en affäraf föga betydelse, allt enstund det är lätt att få ett hem utan en mor, en syster eller en aflägsen ung qvinlig släkting, som genom att stoppa undan orent linne och taga ned stöflarne från spiselhyllan, påminner en derom, att det fins sådana, som tänka på och bekymra sig om en. Och jag sörjde ej en smula öfver förlusten af min lycka, emedan, då jag icke var poet, det var alldeles omöjligt, att melankolien skulle stå ut att vara länge samman med mig.

Men att förlora en god helsa och en bättre koffert, det var allvarsamma olyckor.

Yd eldsvådan dukade, min helsa under för en svår snufva, förorsakad genom otillbörliga ansträngningar i att göra mig redo till att uträtta någonting. Jag led dessutom förgäfvess, emedan den plan att släcka elden, som jag arbetade på, var så utförlig, att jag icke fick den färdig förr än i midten af följande vecka.

Då jag först började nysa, rådde mig en vän att bada fotterna i hett vatten och sedan gå i säng. Jag gjorde så. Kort derefter rådde mig en annan vän att s^{ig}a upp och taga en kall dusch. Jag gjorde det också. Inom en timme förklarade mig en annan vän, att det vore klokt att »föda en snufva och svälta en feber». Jag hade nu båda delarne. Derför tänkte jag det vara bäst att äta mig mätt för snufvan och sedan hålla sig inne och låta febern svälta en tid.

I ett fall af sådant slag som detta gör jag aldrig en sak till hälften: jag åt af hjertans grund, och jag lyckliggjorde såsom kund en främling, som just hade öppnat sin restauration på morgonen. Han stod och passade mig upp under vördhadsfull tystnad, till dess jag slutat »föda min snufva», då han frågade, om folket i Vjrginien var mycket besväradt af snufva. Jag svarade, att jag trodde så vara förhållandet. Då gick han ut och tog in sin skylt.

Jag störtade ned till byrån, och på vägen mötte jag en annan hjertevän, som meddelade mig, att ett stop saltvatten, taget varmt, skulle komma så nära möjligheten att bota snufva som någonting annat i världen. Jag trodde knappt, att jag hade rum för det, men jag försökte -lika fullt. Resultatet var öf-verraskande. Jag tror för visso, att jag kastade upp min odödliga själ.

Nå, som jag framlägger min erfarenhet endast till förmon för dem, som äro besvärade af det onda, hvarom jag skriver, så känner jag, att de skola inse det lämpliga i, att jag varnar dem mot att följa sådana delar deraf, som visat sig vara utan verkan på mig sjelf, och i enlighet med denna öfvertygelse varnar jag dem för varmt saltvatten. Om jag hade ännu en snufva i hufvudet och det icke lemnades mig någon annan utväg än att taga antingen en jordbäfnings eller ett stop varmt saltvatten, så föredrog jag jordbäfningen.

Efter det stormen, som rasat i mina inelfvor, hade stillat sig, och jag icke vidare råkade på några goda samaritaner, böljade jag igen att låna näsdukar och snyta dem till atomer, såsom min vana, varit under snufvans tidigare stadium, till dess jag råkade möta en fru, som just hade kommit öfver slätterna från vestern, och som sade, att hon lefvat i en del af landet, der läkare voro sällsynta, samt att hon på grund af nödvändigheten förvärfvat betydlig skicklighet i behandlingen af vanliga »familj-åkommor». Jag förstod, att hon måste, haft stor erfarenhet, ty hon tycktes vara en hundra femtio år gammal.

Hon blandade ihop en dekokt, sammansatt af sirap, skedvatten, terpentin och åtskilliga andra droger, och

ordinerade mig att taga in ett fullt vinglas deraf hvar femtonde minut. Jag tog aldrig mer än enda dosis, men det var tillräckligt; den beröfvade mig alla mina sedliga grundsatser och-väckte alla möjliga ovärdiga begär i min natur. Under det skadliga inflytandet deraf alstrade min hjerna vidunder af nedrigheter, men mina händer voro för svaga att utföra dem. Hade icke min styrka dukat under för en serie af anfall från ofelbara medel mot snufva, så tror jag säkerligen, att jag vid detta tillfälle hade försökt att bli likplundrare.

Liksom de flesta andra personer känner jag mig ofta syndig och handlar derefter; men innan jag tog det nämnda medikamentet, hade jag aldrig rasat i så öfvernaturligt sedeförderf och känt mig stolt der-öfver. Efter två dagars förlopp var jag redo att börja medicinera igen. Jag tog ännu några ofelbara medel och dref slutligen snufvan från hufvud till lungor.

Jag tog till att hosta oupphörligt, och rösten föll under noll. Jag talade med en dundrande bas, två oktaver under min naturliga ton. Jag kunde få min reguliera natthvila endast genom att hosta mig ned till ett tillstånd af ytterlig utmattning, och samma ögonblick jag sedan började tala i sömnen, väcktes jag igen af min egen missljudande röst. Mitt tillstånd blef mer och mer allvarligt för-hvarje dag. Yanligt bränvin anbefaldes: jag tog det. Derpå bränvin och sirap: jag tog också det. Derpå bränvin och lök: jag lade lök till bränvin och sirap och tog alla tre. Jag upptäckte ingen särskild verkan.

Jag fann, att jag borde resa for min helsa. Jag for till sjön Tahoe med Wilson, min kamrat i tidningen. Det är mig ett nöje att tänka på, att det var betydlig stil i det sätt, hvarpå vi reste: vi kommo i diligence, och min vän tog med sig allt sitt bagage, bestående af två utmärkta silkesnäsdukar och en da-guerreotyp af sin mormor. Yi seglade, jagade, fiskade och dansade hela dagen, och jag medicinerade för min hosta hela natten. Genom detta sätt att gå till väga kom jag att begagna hvar enda timme af dygnets tjugofyra. Men min opasslighet fortfor att bli allt värre.

En neptunigördel rekommenderades. Jag har aldrig ännu försmått något medel, och det tycktes mig vara dålig politik att* icke försöka; derför bestämde jag mig för en neptunigördel, ehuru jag icke hade någon föreställning om, hvad slags behandling det var.

Jag fick den vid midnatt, och vädret var mycket kallt. Bröst och rygg voro nakna, och ett lakan, — det tycktes mig vara tusen alnar af det — doppadt i isvatten, surrades rundt om kroppen på mig, till dess jag liknade en svabb åt en jättekanon.

Det var ett grymt medel. När den kalla trasan vidrör det varma skinnet, så rycker man till plötsligt och häftigt och gispas efter andan, just som en men-niska gör i dödskamp. Det isade mergen i mina benoch hämmade mitt hjertas slag. Jag trodde, att min sista stund var kommen.

Aldrig taga neptunigördel mer, aldrig i lifvet! Näst det att möta en bekant dam, som af skäl, bäst kända af henne sjelf, icke låtsas se en, när hon kastar Ögonen på en, och icke känner igen en, när hon ser en, är det den mest obehagliga sak i verlden.

Efter att ha lefvat en vecka vid sjön Tahoe, reste jag till Angbåtskällan, och utom ångbad tog jag en hel laddning af de mest nedriga medikamenter, som någonsin blifvit sammankokade. De skulle nog ha botat mig, men jag måste fara tillbaka till Virginia, der, oaktadt den- omvexling af nya läkemedel, som jag intog hvarje dag, jag kom att förvärra min åkomma " genom vårdslöshet och utsättning for drag.

Slutligen beslöt jag mig att besöka San Francisco, och den första dag jag var der, rådde mig en dam i »Lick House» att dricka ett stop whisky hvar tjugufjerde timma, och en vän i »Occidental» rådde mig precis det samma. Hvardera rådde mig taga ett stop: det gör en kanna tillsammans. Jag tog den, och jag lefver ännu.

Nå väl, med de vänligaste afsigter i verlden framlägger jag till lungsigtiga patienters begrundande det omvexlande behandlingssätt, som jag nyligen genomgått. Må de försöka det: om det icke botar dem, så kan det icke mer än beröfva dem lifvet. *

En mystisk visit.

Den förste som tog notis om mig, när jag för icke länge sedan satte hushåll, var en herre, som kallade sig assessor och tillhörde Förenta Staternas taxerings-departement. Jag sade, att jag aldrig hört talas om den sortens affär förut, men — jag var mycket glad att se honom i alla fall: — ville han vara så god och sitta ned? Jo, han satt ned. Jag visste ingenting särskildt att säga, och likväl kände jag, att folk, som kommit till den värdigheten att hafva hushåll, måste vara artiga* och tillgängliga i sällskap. Sålunda, i brist på något annat att säga, frågade jag honom, om han slagit upp sin bod i vår närhet?

Ja% svarade han. (Jag ville ogerna se okunnig ut, men jag hade hoppats, att han skulle tala om, hvad han hade att sälja.)

Jag riskerade att fråga honom, huru komihersen gick, och han svarade: »Jo, si och så».

Då anmärkte jag, att vi skulle titta in till honom, och om vi tyckte om hans firma lika bra som någon annan, så skulle vi bli hans kunder.

Han sade, han trodde, att vi nog skulle tycka om hans etablissement tillräckligt för att hålla oss till det, — sade, att han aldrig sett någon enda, som gått sin väg för att leta upp någon annan i hans branche, sedan man en gång haft affärer med honom.

Detta lät ju mycket förbindligt; om man undantar det naturliga uttryck af skurkaktighet, som vi alla ega, såg ju karlen rätt hederlig ut.

Jag kan ej precis påminna mig, huru det kom till, men så småningom tycktes vi tina upp och smälta ihop, under det vi samtalade förtroligt med hvarandra, och så gick -allting så smordt som ett urverk.

Vi pratade och pratade och pratade — åtminstone jag, och vi skrattade och skrattade och skrattade — åtminstone han. Men hela tiden hade jag dock min själsnärvaro vaken, — jag hade min naturliga klipskhet uppe vid full ånga, såsom maskinisterna säga. Jag var besluten att lura ut allt angående hans affär, oaktadt hans dunkla svar, Qch jag var besluten att lura det, ur honom, utan att han skulle misstänka, hvad jag menade. Jag tankte snärja honom med en fin, fin list. Jag ville säga honom allting om mina egna affärer, och han skulle naturligtvis bli så uppiggad under detta förföriska utbrott af förtroende, att han skulle ^glömma sig sjelf och berätta mig allting om sina egna affärer, innan han misstänkte, hvad jag ville. Jag tänkte för mig sjelf: du vet ej, du, min gosse, hvilken inpiskad gammal räf du råkat ut för. Jag yttrade:

»Nå, ni kan inte gissa, hvad jag tog in på föreläsningar under denna vinter och sista våren?»

»Nej — förbaska, jag tror, jag det kan. Låt mig se, — låt mig se! Upp emot två tusen dollars, kan hända? Men för all del — nej, jag förstår, att det inte kunde gå till så mycket. Sjutton hundra kanske?» »Ha, ha, ha! Jag visste, att ni inte skulle kunna gissa det. Mina föreläsningsinkomster under förra våren och denna vinter gingo till fjorton tusen sju hundra femtio dollars: — hvad säger ni om det?»

»Nej, men det är ju förvånande, — verkligen förvånande. Jag måste teckna opp det. Och det var ändå inte allt, sadl ni?»

»Allt? Gud bevars, dertill kommer min inkomst af tidningen »Buffalo Express» för fyra månader, — ungefär — ungefär — nå ja, hvad skulle ni säga om ungefär åtta tusen dollars till exempel?»

»Säga? Jo, jag skulle säga, att jag gerna skulle se mig sjelf rulla in i en sådan dter ocean af öfverflöd. Åtta tusen! Jag får lof att teckna opp det. Och till på köpet anar jag, att ni haft än flere inkomster?»

»Ha, ha, ha! Ni är bara i förstaden ännu, så att säga. Så kommer min bok, »The Innocents Abroad», pris tre och en half till fem dollars, allt efter bandets beskaffenhet. Hör nu på! Se mig i ögonen! Under de sista fyra och en half månaderna ;ha vi sålt nittiofem tusen exemplar af den boken. Tänk bara på det! Antag i medeltal fyra dollars för hvarje exemplar. Det gör nära fyra hundra tusen dollars, min gosse. Jäg fick hälften.»

»O du lidande Moses, det får jag lof att skrifva opp. Fjorton — sju — femtio — åtta — två hundra. Summa — nå ja, vid min heder, slutsumman går till ungefär två hundra tretton eller fjorton tusen dollars. Ar det möjligt?»

»Möjligt! Är det något misstag, så är det åt motsatt håll. Två hundra fjorton tusen i reda pen-ningar är min inkomst under detta år, om jag förstår att räkna rätt.»

Den främmande steg upp för att gå. Det kom öfver mig mycket otrefligt, att jag, må hända, gjort mina bekännelser för ingenting, i synnerhet som jag blifvit genom smicker lockad att utvidga dem betydligt till följd af främlingens förvånade* utrop. Men nej ; i sista ögonblicket räckte han mig ett stort kuvert och sade, att det innehöll hans avertissement, att jag der skulle finna nödig upplysning. om hans affär, och att han skulle vara lycklig att få mig till kund, — ja, att han skulle känna sig stolt att hafva till kund en man med en så oerhörd inkomst, och att han brukade tänka, att det fans åtskilliga rika män i staden, men när de fingo göra med honom, upptäckte han, att de endast hade hvad de behöfde för sitt lifs uppehälle, och att det i sanning var så länge, länge sedan han såg en rik man ansigte mot ansigte och talade med honom och rörde vid honom med sin hand, att han knappt kunde hålla sig ifrån att omfamna mig,

— ja, han skulle anse det för en stor ynnest, om jag ville tillåta honom att omfamna mig.

Detta smickrade mig så, att jag icke försökte göra motstånd, utan tillät denne rättframme främling slå sina armar kring mig och gjuta några få lugnande tårar ned utefter min nacke. Derpå gick han sina färde.

Så snart* han gått, öppnade jag hans avertissement. Jag studerade det uppmärksamt några minuter. Derpå ropade jag upp kokerskan och sade åt henne:

»Håll i mig, jag svimmar! Låt Maria vända pannkakorna!» Småningom, då jag kom till mig sjelf igen, skickade jag nöd till krogen i hörnet och hyrde mig en artist på vecka för att sitta uppe om nätterna och förbanna den der främmande herrn och ge mig ett handtag emellanåt äfven under dagens lopp, när jag be-höfde det.

Ack,- hvilken nedrig skurk han var! Hans »avertissement» var ingenting annat än ett fördömdt taxeringsformulär, — en serie af oförskämda frågor om mina enskilda affärer, intagande största delen af fyra foliosidor fint tryck, — frågor, jag måste anmärka, hop-stälda med en sådan underbar fiffighet, att den äldsta människa i verisen icke skulle kunnat förstå, hvad de flesta af dem pekade åt, — frågor dessutom, som voro anlagda på att tvinga en människa att angifva omkring fyra gånger sin verkliga inkomst för att hindra henne från att svära falskt. Jag såg mig om efter ett smyghål, men det tycktes icke finnas något. Frågan n:o 1 täckte min casus lika fullständigt, som ett paraply skulle täcka en myrstack:

»Hvilka voro edra inkomster under föregående år af handt-verk, affär eller syssla, hvarhelst de blifvit utofvade?»

Och denna fråga var efterföljd af tretton andra af samma inquisitoriska natur, och den blygsammaste bland dem fordrade upplysning om, huruvida jag begått in]3rottstöld eller stråtröfveri eller genom mordbrand eller någon annan hemlig inkomstkälla hade förvärfvat förmögenhet, som ej fans upptagen i min redogörelse för inkomst under frågan n:o 1.

Det var klart, att den der främlingen narrat mig att göra mig sjelf till en gås. Det var mycket, mycket

Mark Twain's skizzer. 1*2klart, och därför gick jag ut och hyrde ännu en artist i svordom. Genom att lägga an på min tåfånga hade han förledt mig att påstå, att min inkomst var 214,000 dollars. Enligt lagen voro 1000 dollars af denna summa undantagna från skatt, — den enda lisa, jag kunde upptäcka, och den var endast som en droppe i oceanen. Beräknadt efter de lagliga fem procent, skulle jag sålunda betala regeringen den gräsliga summan af tio tusen sex hundra femtio dollars i skatt.

(Jag måste här anmärka att jag icke gjorde det.)

Jag är bekant med en mycket rik man, hvars hus är ett palats, hvars bord är kungligt, hvars utgifter äro enorma, och likväl ar Ijan en man, som ej har några inkomster, såsom jag offca anmärkt på hans taxeringsuppgifter; till honom gick jag för att få hjälp i min olycka. Han tog min förfärliga inkomstför-teckning, satte på sig sina glasögon, tog pennan, och, vips! — var jag fattig. Det var den enklaste sak i verlden. Han åstadkom det helt simpelt genom att skickligt handtera listan på »Afdrag». Han satte ned mina »utgifter till stat och kommun» till så och så mycket, mina »förluster genom skeppsbrott, eldsvådor o. s. v.» till så och så mycket, mina »förluster på

försäljning af fast egendom», på »försäljning af boskap», på »räntebetalning för egande hus», på »reparationer och förbättringar», på »förut taxerad lön såsom officer i Förenta Staternas armé eller flotta», och annat sådant. Han åstadkom alldeles förvånande »afdrag» under hvar och en af dessa rubriker, ja, — under hvar och en af dem. Och när han var färdig, räckte han mig papperet, och jag såg i en blink, att underåret min inkomst, hvad angår min egentliga behållning, bestack sig till ett tusen två hundra femtio dollars och fyratio cents,

»Nå väl», sade han, »tusentals äro undantagna af lagen. Hvad ni nu behöfver göra, är att gå och svära på det här dokumentet och betala skatt för två hundra femtio dollars.»

»Brukar ni alltid», sade jag, »behandla 'afdragen'

' på det der sättet beträffande er sjelf?»

»Jo, jag skulle tro det! Hade man inte de elfva räddande' klausulerna under rubriken »ATdrag», så vore jag hvarje år bragt till tiggarskåpet för att uppehålla den der hatade och fördömda, prejande och tyranniska regeringen.»

Den herrn är räknad bland de bästa och solidaste personer i staden, — personer af moraliskt värde, af kommersiell redbarhet, af oantastlig renhet i det sociala lifvet, — och därför bockade jag mig för det exemplet. Jag gick ned till taxeringsbyrån, och' under min gamle besökares anklagande ögon steg jag fram och besvor lögn på lögn, bedrägeri på bedrägeri, bofstreck på bofstreck, till dess min själ var fodrad tumstjockt med mened och min aktning för mig sjelf var försvunnen för eviga tider.

Men hvad gör det? Det är icke mer än tusental af de högsi uppsatta, rikaste, stoltaste, mest högaktade, hedrade och firade män i Amerika göra hvar enda år. *

Autobiografi.

Då två eller tre personer vid olika tillfällen, antydde att de, i händelse jag skulle skriva min autobiografi, gerna skulle läsa den, när de finge ledigt, har jag ändt-ligen ansett mig böra gifva efter för-denna entusiastiska begäran af allmänheten och erbjuder härmed min historia.

Vår familj är gammal och ädel, och man kan följa dess spår långt tillbaka i forntiden. Den äldste stamfader, som Twainarne hafva någon underrättelse om, var en vän till familjen vid namn Higgins. Han existerade i elfte århundradet, då vår släkt bodde i Aberdeen, grefskapet Cork i England. Hvarför hela den låga raden af förfäder allt sedan den tiden burit moderne namnet (undantagande när någon af dem då och då för roskull tog sin tillflykt till ett ulias för att undgå dumheter) i stället för Higgins, det är en gåta, «om ingen af oss någonsin känt lust att gissa. D.ett är ett slags dimmigt, men vackert, romantiskt äfventyr, och vi låta saken vara som den är. Alla gamla aristokratiska familjer göra precis på samma sätt.

Arthour Twain var en man af betydlig berömdhet — en man, som gick och bad folk om hjälp på landsvägarne i William Rufus' tider. Då han var un-gefår tretio år gammal, begaf han sig till ett af dessa utmärkta gamla engelska tillflyktsorter, kalladt Newgate,* för att se efter ett eller annat, men kom aldrig igen. Under sitt uppehåll der inne dog han helt v plötsligt.

Augustus Twain tycktes ha gjort ett visst uppteende år 1160. Hän var så full af lustighet, som man möjligen kan vara, och han plägade taga sin gamla sabel och slipa den, hvarpå han stälde sig på en passande plats någon mörk afton och rände den genom folk för att få se dem .hoppa. Han var född humorist. Men han gick en liten smula för långt med saken; och första gången han öfverraskades med att plundra en af de individerna, tog öfverheten den ena ändan af honom och satte upp den på ett hyggligt, högt ställe vid Temple Bar, der den kunde se på folket och ha trefligt en tid. Han tyckte aldrig om någon ställning så mycket som den, och han dröjde heller aldrig qvar i någon ställning så länge som i den.

Under följande två hundra år uppvisar familjeträdet en följd af krigare, — ädla, högsinnade karlar, som alltid

gingo sjungande i striden, rätt bakom krigshären, och som alltid skrålande drogo sig tillbakaf, rätt framför den.

, I början af femtonde århundradet ha vi Beau Twain, kallad den lärde. Han hade en mycket, mycket vacker handstil. Och han kunde efterhärma hvar enda människas stil så välr att det kunde narra en att skratta sig förderfvad. Han hade mycken fördel

* Londons fängelse. «af sin talang. Men efter någon tid afslöt han ett kontrakt om att bryta sten till en landsväg, och arbetets hårdhet förstörde hans hand.* Imellertid njöt han af lifvet hela den tid han var med om den der stenhuggningsaffären, och med obetydliga mellantider sysselsatte han sig dermed omkring fyrtio år. Ja, man kan säga, att han dog i sin rustning. Under alla dessa ' långa år var man så belåten med honom, att han aldrig var färdig med ett kontrakt, förr än veckan der-på regeringen gjorde ett nytt med honom. Han var riktigt deras morsgris. Och han var alltid omtyckt af sina arbetskamrater, och han var en framstående medlem af deras hemliga, välgörande sällskap »Släpkedjan«. Han hade alltid kortklippt hår, tyckte mest om randiga kläder** och dog, saknad af regeringen. Hans död var en stor förlust för landet, ty han var så regel-messig i allt, hvad han företog sig.

Några år senare ha vi den berömde John Morgan Twain. Han kom som passagerare med Columbus * år 1492 öfver till denna verldsdel. Han tyckes ha haft ett kinkigt och otrefligt lynne. Han klagade öfver. födan under hela öfverfärden och hotade ständigt med att gå i land, i fall den icke vardt bättre. Han skulle alltid ha färskt. Knappt en enda dag förgick, utan att han dref omkring på skeppsdäck lAed näsan i vädret, under det han gaf kaptenen sina snärtar och påstod, att Columbus troligen icke visste, hvart det bar af, eller någonsin hade varit der förr. Det berömda ropet: »Land!» fick hvart enda hjerta att klappa utom

* Syftar på bruket att använda förbrytare till stenhuggning.

** Fångkläder.hans. Han, stirrade en stund genom ett stycke sotadt glas på den smala strimman af land långt borta på vågen, och derpå utbrast han: »Strunt till land! Det är en flotte!«

Då denna tvifvelunderkastade baddare kom ombord på fartyget, hade han ingenting annat med sig än en gammal tidning, innehållande en näsduk, märkt B. G., en bomullsstrumpa, märkt L. W. C., en yllestrumpa, märkt D. F. och en nattskjorta märkt O. M. R. Och likväl gormade han under vägen värre öfver sin »koffert» och gjorde. mera väsen af den än alla de andra passagerarne tillsammans. Om skeppet gick litet för mycket föröfver och icke ville lyda rodret, så flyttade han sin »koffert» längre akterut och stod och observerade, hvad verkan det gjorde. När det låg med aktern djupt -nere, så kunde han fordra af Columbus att beordra några karlar att »flytta kofferten». Under storm måste han ha kaffe i munnen, emedan hans skrän om sin »koffert» gjorde det omöjligt för folket att höra kommandoorden. Det ser icke ut, som om karlen blifvit offentligen beskyld för att ha begått något svårare streck, men det finnes antecknad i skeppsboken som en »besynnerlig omständighet», att han, ehuru han förde sitt bagage ombord i en tidning, dock förde det i land i fyra koffertar, en jättestor lår och ett par champagnekorgar. Men när han sedan kom tillbaka och på ett oförskämdt, skroderande sätt lät påskina, att han saknade ett och annat af sina effekter samt tog sig för att undersöka de öfriga pas-sagerarnes saker, då vardt det dem för starkt, och de kastade honom öfverbord. De stirrade länge och un-drande efter honom, om han icke skulle komma upp igen, men icke en bubbla höjde sig på den lugna hafsytan. Dock, när alla människor voro som bäst upptagna med att se öfver relingen och intresset i hvart ögonblick allt mera spändes, märkte man med häpnad, att fartyget kommit i drift, och ankartåget hängde slakt ned från bogen. I fartygets oklara, gamla loggbok finna vi följande löjliga anteckning:

»Efter någon tid uppdagades, att den bråkiga passageraren hade gåt till botten och stulit ankaretT och att han tagit detsamma och sålt det till de fördömda vilaarne från det inre landet och sagtT att han sjelf hittat det.»

Men denna stamfader hade likväl goda och ädla instinkter, och det är med stolthet vi minnas den omständigheten, att han var den första hvita man, som någonsin intresserade sig för att höja och civilisera indianerna. Han bygde ett rymligt fängelse och reste en galge, och till sin dödsdag påstod han med tillfredsställelse, att han haft en mera »tilldragande» och »upplyftande» inflytelse på indianerna än någon annan

reformatör, som någonsin verkat bland dem. På denna punkt blir krönikan mindre öppen och utförlig och slutar plötsligen med att säga, att den gamle resande begaf sig ut för att se sin galge användas, då den första hvita man i Amerika skulle hängas, och medan han befann sig der, erhöll han skador, som slutade med hans död.

»Reformatorns» store sonson blomstrade sexton hundra det och det året och är känd i våra annaler som »den gamle amiralen», ehuru han i den historiska framställningen är känd under andra benämningar. Han hade i lång tid kommando öfver åtskilliga flottor af väl armerade och bemannade, snabbseglande fartyg, och han gjorde . stor nytta genom att skynda på handelsfartygen. Skepp, som han följde efter och fäste sin vänblick på, gjorde alltid en snabb resa öfver Atlanten. * Men om ett skepp, oaktadt allt, hvad han gjorde, ändå sölade, växte hans förtrytelse, intill dess han icke kunde styra sig sjelf längre, och då tog han detta skepp med sig hem, der han bodde, och behöll det der alldeles lugn, till dess egaren sjelf hörde efter det, — men det gjorde han aldrig. Han försökte äfven på samma gång att få lättja och tröghet ut ur de respektive fartygens besättningar genom att gifva dem styrkande kroppsrörelse och ett bad. Det kallade han »att springa gatlopp». Alla hans elever tyckte om det. .1 alla händelser klagade de aldrig, när de en gång smakat på saken. När egarne af skeppen kommo, brände amiralen alltid upp dem, på det. att assurancesumman icke skulle gå förlorad. Till sist vardt den gamle sjöbjörnen borttagen i sin mannakrafts och sin äras fulla glans, och hans stackars nedslagna enka trodde till sin dödsstund, att om han blifvit nedskuren en qvart förut, så kunde han stått upp igen.

Charles Henry Twain lefde i senare hälften af sjuttonde århundradet och var en ifrig och utmärkt missionär. Han omvände sex tusen vildar på Söder-hafsÖarne och lärde dem^ att ett halsband af hundtänder och ett par glasögon var för litet kläder att gå i kyrkan med. Hans stackars fårahjord älskade honom högt, ohyggligt högt; och när hans begrafning var förbi, reste de sig som en man (och gingo ut från schweijseriet) med tårar i ögonen och sade till hvarandra, att han var en riktigt god,- ja, en riktigt mör missionär, och att de önskade, att de haft ett stycke till af honom.

PAH-GO-TO-WAH-WAH-PUKKE-TEKERYIS (Wäldig-jägare-med-svin-öga) Twain kastade glans öfver midten af det adertonde århundradet och hjälpte med lust och lif general Braddock i att sätta sig emot den despoten Washington. Det var denne bland mina förfäder, som bakifrån ett träd sköt sjutton skott på Washington. Så långt är denna vackra romantiska berättelse, sådan som den finnes i den moraliska boken om stora och goda handlingar, alldeles korrekt, men när det sedan vidare berättas, att den af häpnad slagne vildmannen vid det sjuttonde skottet skulle högtidligen hafva utbrustit, att den mannen bevarades af den store anden för någon stor mission, och att den andre icke vågade lyfta sitt gevär emot honom igen, så går berättelsen på det betänkligaste sätt ifrån den historiska sanningen. Hvad han verkligen sade var nämligen :

»Det tjenar till ing ... (hick!) till ingenting. Den karlen är så full, att han inte kan stå stilla så länge, att man kan träffa honom. Jag... (hick!) jag gitter inte kosta mera krut på honom.»

Jo, det var orsaken till, att han stoppade vid det sjuttonde skottet, och det var en bra och klar och praktisk orsak till på köpet, och en, som strax måste tilltala hvar menniska genom den öfverbevisande fläkt af sannolikhet, som är utbredd öfver den. Jag har alltid fröjdats mig åt dessa historiska berättelser, men jag har på samma gång haft en pinsam känsla af, att hvarenda indian, som vid Braddocks nederlag gaf eld ett par gånger på en soldat utan att träffa (och två blir lätt sjutton under loppet af ett århundrade), har kallat fram den slutsatsen, att den store anden ville bevara den respektive soldaten för en eller annan stor mission; och jag är därför på mitt sätt rädd för, att den enda orsak, hvarför man kommit i hog den omtalade händelsen med Washington, är den, att spådomen om honom gick i fullbordan, medan den om de andra icke gjorde det. Det fins icke böcker nog att rymma alla de spådomar, som indianer och andra icke auktoriserade personer hafva uttalat; men man skulle mycket väl kunna i kapprocksfickan bära redogörelsen för alla dé profetior, som gått i fullbordan.

Jag vill här i förbigående anmärka, att åtskilliga bland mina förfäder äro så välkända i historien genom sina alias eller falska namn, att jag icke ansett det vara mödan värdt att dröja vid dem eller ens nämna alla éfter ålder.

Bland dessa vill jag påminna om: Richard Brinsley Twain, alias Guy Fawkes, — John Wentworth Twain, alias Sexton-reps-Jack,

— William Hogarth Twain, alias Jack Sheppard,

— Ananias Twain, aföasbaronMiichhausen, — John George Twain, alias kapten Kydd. Och så fins det dessutom John Francis Train,* Jane Pepper, Nebuka-nesar och Bileams åsna. De höra allesammans till vår

* Train, en beryktad talare i Amerika; de fleste af de föregående förbrytare.familj, men 'till en sidogren, som endast aflägsat är slägt med den hedersamma hufvudlinien; — det är i sjelfva verket en sidogren, hvars medlemmar skilja sig från de äkta Twainerna deri, att de för att vinna en ryktbarhet, efter hvilken vi alltid längtat och törstat* på ett lågt och vanhederligt sätt gått i fängelse i stället för att bli hängda.

När man skrifver en autobiografi, är det icke råd-ligt att följa sina förfäder for långt ned till ens egen tid; — det är säkrast att endast i allmänhet tala om sin farfars far och sedan hoppa öfver till sig sjelf, och det är detta, jag vill göra.

Jag är född utan tänder, och i det hänseendet hade Richard III ett företräde framför mig; men jag föddes också utan puckel, och i det hänseendet har jag en fördel framför honom. Mina föräldrar voro hvarken mycket fattiga eller utomordentligt ärliga.

Men nu faller mig en tanke in: min egen historia skulle i motsats mot mina förfäders se så tom ut, att det allra förnuftigaste torde vara att lemna henne oskrifven, till. dess jag en gång blir hängd. Om åtskilliga andra biografier, som jag läst, hade stoppat med förfäderna, till dess en liknande händelse inträffat, så skulle det ha varit en lycklig sak för den läsande allmänheten. Eller hur förefaller det Er? *

Knappt troligt.

Sannfärdig historia från Chicago.

Då min vän Mac Cracken berättade för mig, att lian lemnat sin hustru och rest till Chicago, så visste jag genast, hvad han hade i sinnet.

Han ville skilja sig från henne.

Så snart han kommit till staden, och innan han kommit ut från jernbanstationen, angreps han af en svärm gatpojkar, som stacko en mängd af olika advokaters adresskort i hand på honom, i det de ropade:

»Skilsmessa! ... Skall det vara skilsmessa? ... Yar så god, skilsmessa, på mindre än femton minuter!«

Mac Cracken stod nästan mållös vid detta larm, som påminde om Babels torn, och i det han instinkt- * messigt kramade ihop ett kort, som en af de mest ihärdiga pojkdne stack åt honom, sökte han tillflykt i närmaste hotell, begärde ett rum och låste in sig. Derpå föll han baklänges ned i en stol och började läsa på kortet.

Det lofvade onekligen en hel hop. Den herre, hvars namn fans derpå, kallade sig »agent«, och han lofvade icke allenast att få folk skilda åt, utan han underrättade' till och med om, att han »propertoch reelt utförde lönnmord« samt att »alla slags gift« ständigt fans på lager.

Min vän Mac Cracken hade naturligtvis icke väntat att finna Chicago dygdigt och moraliskt, — ingen förständig människa gör det —, men han var likväl en smula häpen öfver det sätt, hvarpå stadens invånare annonserade. Det slog honom genast, att det ville vara för honom rådligast att gå beväpnad, så länge han vistades der, hvarför han, i det att han upprepade det gamla ordspråket:

Tre gånger må den gräla,

Som duktigt rustad är,

reste sig upp och ringde.

En vacker uppasserska visade sig och frågade honom, hvad han önskade, men bad honom på samma gång ändtligen skynda sig, emedan hennes process om skilsmessa skulle förekomma inför rätten om ett par minuter

och hon icke önskade tappa den som ett par tre eller fyra andra, på grund af frånvaro.

Mac Cracken frågade efter närmaste väg till en

* gevärsbutik, och i det han följde uppasserskans anvisning, trädde han in i en sådan, som ofvanför dörren hade följande underliga inskrift: »Rättighet att skjuta i och från lokalen».

Då han sagt handelsmannen, hvarför han kom, visade denne honom genast en ny patentrevolver, i det han försäkrade honom, att det var det bästa vapen i sitt slag, som då för tiden fans i handeln.

»Under loppet af de sista fjorton dagarne har det skjutits icke mindre än två hundra tjugu af vårahederligaste borgare med den revolvern», sade karlen till Mac Cracken, »och jag kan försäkra er, att ni skall bli nöjd med ert vapen. ... Men jag får lof att visa er, huru bra den är.»

Medan han talade, gick han bort till dörren, sig-tade på en hederlig gammal man, som gick på andra sidan om gatan, gaf eld och dödade honom på fläck.

»Den går bra — eller hur?» sade karlen, i 'det han leende vände sig till min af fasa slagne vän, som knapt förmådde framkrysta: »Hjelp! ... Mord! ... Polis!» och slika trefliga uttrop.

»Det skall ni alldeles icke taga er för nära», sade pistol-mannen lugnande. »Jag har fått rättighet att skjuta här ifrån lokalen, och när affären går undan, så skjuter jag så der en fjorton, femton men-niskor om dagen . . . Herre Gud, hvad bry vi oss här i Chicago om att skjuta en karl?»

Min vän hade fått nog, och i det han som en rasande störtade ur butiken, ilade han det fortaste han kunde till jernbanestationen. På vägen dit passerade han fyra lik, som lågo på gatan, fallna för ett par lymlar, som slogos med knif på trottoiren, och han var mer än en gång nödsakad att vika in i gränder för att undgå de vildsinta strider, som rasade på alla sidor.

Han köpte sig en biljett, satte sig upp i en vagn och var glad öfver att kunna vända om igen till vår oskyldiga hufvudstad. *

Aurelias olycklige unge man.

Pakta i följande historia har jag fått genom ett bref från en ung fröken, som lefver i den vackra staden San José. Hon är mig fullkomligt obekant och tecknar sig sjelf helt enkelt »Aurelia Maria», hvilket förmodligen är en psevdonym. Men det gör ingenting; den stackars flickan är nästan krossad genom de olyckor, hon undergått, och så förvirrad genom de stridiga råd, hon fått af missledda vänner och försåtliga' fiender, att hon icke vet, huru hon skall bära sig åt för att komma ut ur den väfnad af svårigheter, i hvilka hon tyckes nästan hopplöst insnärjd. I detta dilemma vänder hon sig till mig för att få hjelp och bönfaller om ledning och råd med en vältalighet, som skulle kunnat röra hjertat på en bildstod. Lyssna till hennes sorgliga 'historia! t

Hon säger, att när hon var sexton år gammal, mötte hon och fattade med all en passionerad naturs hängifvenhet kärlek till en ung man från New Jersey vid namn William Breckinridge Carathers, som var omkring sex år äldre än hon. De hade förlofvat sig med sina vänners och släktingars fria medgifvande, pch för någon tid tycktes det, som om deras bana var ämnad att kännetecknas genom en frihet från allasorger, som står utom vanliga människors lott. Men huru det var, så vände sig lyckans flod; unga Caruthers fick smittkoppor af allra värsta slag, och då han kom sig från sin sjukdom, var hans ansigte gropigt som ett voffeljern, och med hans vackra utseende var det för alltid förbi. Aurelia tänkte först slå upp förlof-ningen, men medlidande med hennes olycklige älskare gjorde, att hon endast uppsköt med bröllopsdagen och satte honom på ett nytt prof.

Dagen innan bröllopet skulle ega rum, marscherade Breckinridge, medan han var alldeles upptagen af att se på en uppstigande ballong, ned i en brunn och bröt af sig ena benet, och det måste amputeras ofvanför ktoaet. Återigen fick Aurelia lust att bryta förlofningen, men ännu en gång triumferade kärleken, och hon uppsköt, bara dagen och gaf honom ännu en gång utsigt till att omskapa sig.

Och återigen drabbade olyckan den arme ynglingen. Han förlorade ena armen genom förtidigt affyrande af en Fjerde-jul i-kanon, och inom tre månader fick han den andra afklippt af en kardmaskin. Aurelias hjerta vardt nästan krossadt genom dessa -sista olyckor. Hon kunde ju icke annat än bli djupt olycklig öfver att se sin älskare gå ifrån henne bit för bit, då hon nämligen klart insåg, att hon icke kunde hålla på i evighet med denna förstörande re-duktionsprocess, men utan att kunna hitta på något sätt att sätta stopp för dess fasansfulla framförd, och i sin förtviflan nästan ångrade hon, att hon icke tagit honom genast, inuan han vardt utsatt för en sådan oroande sammandragning. Imellertid höll hennes starka

Mark Ttcaín's skizzer. 13själ henne uppe, och hon beslöt sig för att härda ut med sin väns onaturliga böjelse ännu en liten tid.

Återigen nalkades bröllopsdagen, och ännu en gång kastade misräkningen sin skugga på den: Ca-ruthers sjuknade i erisypelas och förlorade alldeles bruket af sitt ena öga. Brudens vänner och släg-tingar, som tyckte, att hon redan sagt af sig mera, än man rimligtvis kunde vänta af henne, kommo nu fram med den fordran, att förlofningen skulle slås upp; men efter att ha vacklat en liten tid, sade Aurelia, med ett ädelmod, som hedrade henne, att hon lugnt öfverlagt om saken, och att hon icke kunde inse, att Breckinridge var i något hänseende tadelvärd.

Sålunda uppsköt hon tiden ännu eii gång, och han bröt af sig sitt andra ben.

Det var en sorglig dag för den stackars flickan, då hon såg kirurgerna vördnadsfullt bortbära den säck. hvars användning hon lärt känna genom föregående erfarenhet, och hennes hjerta sade henne den bittra sanningen, att ännu litet mera hade gått sin väg af hennes älskare. Hon kände, att fältet for hennes till-gifvenhet för hvarje dag smälte allt mer och mer ihop, men äniju en gång besegrade hon sina slägtingar och förnyade sin förbindelse.

Kort före den tid, som var utsatt för äktenskapet, inträffade en ny olycka. I fjor skalperades endast en person af indianerna vid Owens River. Denne man var Williamson Breckinridge Caruthers från New Jersey. Han var just på väg hem, uppfylld af lycka i hjertat, då han förlorade sitt hår för evärdliga tider, och i den bittra stund, som han då upplefde, förbannadehan nästan den malplacerade nåd, som skonat hans hufvud.

Till sist befinner sig Aurelia i allvarligt bryderi i afseende på hvad hon skall taga sig till. Hon älskar ännu sin Breckenridge, hon skrifver ännu med trofast qvinlig känsla till honom — hon håller ännu af hvad som finnes q var af honom, — men hennes föräldrar äro bittert fiendtliga mot förlofningen, emedan han icke har någon förmögenhet och är urständssatt att arbeta, *och hon har icke tillräckliga medel att underhålla dem begge på ett passande sätt. Hvad skall hon nu göra, frågar hon med pinsam och ängslig oro.

Det var en kinkig fråga; det är nämligen en fråga, som i sig innesluter ett helt lifs lycka eller olycka for en qvinna och för nära två tredjedelar af en karl. Och jag känner, det skulle vara att ikläda sig för stort ansvar att göra mera än ett föislag i saken. Huru skulle det vara att reparera upp honom? Om Aurelia kan bära kostnaden, låt henne då förse sin stympade älskare med lösarmar och träben och glasöga och peruk och ge honom ett annat utseende. Gif honom sedan nittio dagar, men utan /pardon, och om han icke under tiden bryter halsen af sig, gift sig med honom .och &ta risken. Jag tycker för öfrigt att det icke i något fall bör vara stor risk, kära Aurelia, "ty om han håller i med sin lust att göra skada åt sig sjelf, hvar gång han dertill finner tillfälle, så måste nästa försök ovilkorligen göra slut på honom, och då kan det ju göra er precis det samma, antingen ni är gift eller ej. Ar ni gift, så tillfalla träben och andra värdesaker, som han kan ega, hans hustru, och ni ser,att ni icke gör någon fegentlig förlust, med undantag af de älskade fragmenten efter en ädel, men högst olycklig make, som ärligt sträfvade att göra rätt, men hvars utomordentliga instinkter voro honom emot. Försök det, Maria! Jag har Öfvertänt saken, omsorgsfullt och väl, och det är den enda utsigt, jag kan se för er. Det hade varit ett lyckligt påhitt från Caruthers sida, om han hade varit så god och begynt med hufvudknoppen och brutit af den allra först; men eftersom han trott sig i stånd att välja ett annat sätt att gå till väga och utportionera sig sjelf så långt som möjligt, så tror jag icke, att vi skola göra honom några förebräelser för saken, när han för sin del haft roligt af den. Yi måste söka göra det bästa möjliga under sådana omständigheter och framför allt icke vara ledsna på honom. *

Literatur hos guldgräfvare.

Der borta, ni vet, der läste man allting, emedan man i de flesta af de der små lägren icke hade några boklådor eller ens några böcker att tala om, undantagande då och då en berättelse från patent-byrån eller en bönbok eller litteratur af den sort, i allmänhet ta-ladt, som räcker och håller ut *en god tid, i fall menni-skor äro så aktsamma om den som guldgräfvare; men hvad beträffar romaner, — dem låta de gå rundt och slita ut på en vecka eller fjorton dagar.

Nå, der var nu den här Coon, en vacker flintskallig hedersknyffel på hotellet i Angel's Camp; jag bad honom låna mig en bok en regnig dag. Han teg en stund, och en skugga af melankoli flög öfver hans fina ansigte, och derpå sade han:

»Jo, jag har kommit öfver ett riktigt duktigt exemplar af gamla Websters stora ordbok, nämligen hvad som fins kvar af den: ty de hade tagit sig för att släpa omkring och släpa omkring <och släpa omkring den här i lägret, innan jag nånsin sfick tillfälle att läsa ett ord i den sjelf. Först kom den i lån till Murphy's, och derifrån kom den till Jackass Gulch, och nu har den gått till San Andreas, och jag vill väl inte hoppas, att jag aldrig får se boken igen. Men det, som gör mig rasande, det är, att för allt hvad de äro ferma med att hålla den i dans från kåk till kåk och från läger till läger, så har ingen af dem nå'nsin haft ett godt ord att säga om den. — Nå ja, Cadmgton hade den en vecka, men den var för magstark för honom: — han kunde inte stafva orden. Han tog ihop ,med några af de der riktiga bjessame och kom ungefär till midten af dem, förstås, men då bar det öfverända med honom. Så fick Dyer dernäst tag i den, han försökte ge den en puff, men kunde inte uttala orden: — ja, si Dyer kan skjuta vaktlar och spela 'Gubben opp!' så bra som någon, förstås, men han känner inte uttal för så mycket som ett ruttet bär. Han brukade kila på bra nog ändå, tills han stötte på en af de der skallerormame med en trantirara af stafvelser så lång som en rad af vaskhoar, och då släppte han tag och gaf tappt. Och så kom slutligen Dick Stocker och grep sig an med den, der uppe i sin stuga, och svettades öfver den och svor öfver den och regerade med den ungefär i tre veckor, natt och dag, till dess han kom så långt som till R; då lem-nade han den öfver till Picherell och sade, att det var då den allra befängdast torra läsning, han någonsin i sitt lif träffat på. Nå ja, om den kommer tillbaka från San Andreas, så skall ni få låna den och se på den, men jag har anledning förmoda, att det inte just fins så stort stycke kvar af den vid det här laget, fast det fans en tid, då den var så gentil som någon bok här i staten, och lika tung också, och så hade den i sig en massa af kunskaper, somvar förvånande, om bara någon af de der nöten hade hatt nog^vett att få det fram ur den.»

Och f. d. korporal Coon fortfor med djupt förtryt-sam uppsyn att rekognocsera medelst hårborsten efter de maroderande hårtestarne borta på bakskulden af hufvudet ocfi. trumma dem fraihför fronten till upprop och generalmönstring, såsom hans dagliga vana var, innan han gjorde helt om och marscherade in för att taga sig sin reglementerade eftermiddagslur. *

En förfrågning i afseende på assurance.

Då jag kom ned från Sacramento här om aftonen, fann jag på divansbordet i ångbåtssalongen ett avertissementshäfte från ett bolag, som lemnade försäkringar mot olyckshändelser. Jag intresserade mig rätt mycket för dess »Allmänna olyckshändelser», dess »Sannolikhetsberäkningar» och dess »Tabeller för extra olyckor», och jag fick lust att veta något mera om saken. Det är något alldeles nytt för mig. Jag vill geraa begagna mig deraf, i fall jag kommer att tycka om det. Jag önskar bar&' göra ett par frågor till den herre, som förestår denna olyckshändelse-butik.

Han kungör följande lista på olyckshändelser, som han är färdig att assurera folk emot:

Allmänna olyckor inclusive risk vid resor, och derjemte alla slag af ledvrickning, benbrott, bräck, sensträckning, luxation, konkussion, krossning, brytning, huggsår, knifstygn, skottsår, giftsår, brännskada och skållning,

förfrysning, hundbett, oförskylda anfall af röfware, tjuftar eller mördare, verkan af åska och solstyg, af explosioner, kemiska preparater, öfversvämning och jordbäfning, qväfning genom drunkning eller strypning, — derest nämligen sådan tillfällig skada urståndsätter den försäkrade personen att fortfara med sin vanliga sysselsättning eller förorsaka* död inom tre månader från den tid, då olyckan inträffade.

Jag skulle vilja tilltala den nämnda personen på följande sätt:

Nå, Smith — jag förutsätter såsom troligt, att ert namn är Smith — jag förmodar, att vi kunna komma till full klarhet i afseende på er lilla affär utan att sårå edra känslor. Till exempel:

Betalar ni ut samma penningssumma för ett hundbett som för en jordbäfning? Ikläder ni er olika risk för olika olyckshändelser? — Det vill säga, skulle ni, om man skaffar sig en polis för hundbett ensamt, kunna ge den billigare, än om jag tog mig en lott i . hela ert lotteri? Och om så förhåller sig, och ponera jag hade försäkrat mig mot jordbäfning, vill ni ha • mera för jordbäfning i San Francisco än för sådana, som förekomma på ställen, hvilka äro bättre förankrade? Och om jag hade en polis, som gälde jordbäfning ensamt, kunde jag då icke uppbära utbetalning för hundbett — eller hur?

Om en person hade en sådan polis och en jordbäfning skakade om honom och löste en smula på hans leder, men icke tillräckligt för att ge honom rätt att söka ersättning, såsom den der icke höll ihop, ville ni då icke utbetala åt honom någon del af hans pension? Hvarför skiljer ni mellan förskylda och oför-skylda röfvaraufall ? Om en röfware bröt sig in i mitt hus midt i natten och jag, uti der inflytande af den uppskakning, som är naturlig vid ett sådant tillfälle, skulle glömma mig sjelf och säga någonting, som retade honom, och han dervid gjorde mig till krympling, skulle jag icke få någon ersättning? Meri om jag af »ren tillfällighet» kom att reta honom, då vore ni fast, förmodar jag; ty ni skulle i alla händelser få betala för den »tillfälliga» delen deri, efter som försäkran mot tillfälliga olyckor just är er starka sida, som ni vet.

Nå, den punkten, som handlar om att skydda en person mot frysting är mycket bra. Det skall skaffa er alla de kunder ni behöfver här i landet. Ty, förstår ni, folket här omkring har lidit*mycket just af ett sådant klimateriskt obehag som det. För tre år sedan, om en person, som var klen till kassan, kom öfver hit och skaffade sig en lott i en bra silfver-grufva, lät man honom gå på och betala de taxerade summorna, till dess hans börs sjunkit ned till ungefär tretio grader Fahrenheit, och då gick den, som hade god kassa, löst på honom och »frös ut» honom. Och från den dagen kunde ni betrakta en sådan person såsom bankrutt. Men om ni är färdig att ge försäkringar mot den sortens saker och kan hålla stängen, då»ger ni vår trakt ett vackert handtag. Ni får lof att göra mig till er agent. — Göra affärer? Jo jo men, jag skulle kunna ge er mera affärer, än ni någonsin väntat. Under sådana villkor skulle gubbarne här gå in allesammans.

Ni tyckes icke fästa någon särskild vikt vid- att gifva försäkringar mot svikna förhoppningar. Men skulle ni besluta er för att göra små affärer i den branchen, så skulle ni få anteckna mig för sex eller sju lotter. Jag bryr mig icke om, hvad det kan kosta mig — ni kan föra upp dem på extra till-falliga. Jag förmodar, att jag ändå på längden skulle taga lofven af er. Jag har blifvit sviken en#hel hop i min tid.

Men nu beträffande de der »följderna af åska»! Ponera, att blixten måttade åt en af edra kunder, men sköt miste och träffade en annan person, — skulle då den personen kunna göra anspråk på skadeersättning af er? Eller skulle slägtingarna till den personen, som sålunda helt plötsligen rycktes bort ur denna glada verld i blomman af sin ungdom, kunna göra det, i händelse han blifvit lurad på sin lifstid, såsom förhållandet naturligtvis måste bli under sådana omständigheter?

Ni säger, att ni »utfärdat öfver sextio tusen po-lisei, af hvilka fyrtiofem visat sig olycksbringande och Tblifvit utbetalta». Kan ni nu fatta, att detta ser litet oroande ut för mig, på visst sätt? Ni tyckes taga sakerna litet för mycket på ert egna maner, ser ni. Det är nu mycket bra med de lyckliga fyrtiofem, som dött, och för hvilka det »betalats», men huru är det med de andra femtio tusen nio hundra femtiofem? Ni har tagit emot deras penningar, eller hur? Men huru det är, så tyckes blixten icke bry sig om dem, och de ha således ingen utsigt att,vinna på er. Tror ni icke, att deras familjer en gång kunna tröttna att vänta på sina dividender? Gå icke edra

kunder åt en smula allt för långsamt, så att säga?

Ni ruinerar er sjelf med att kungöra sådana förstörande statistiska uppgifter som dessa, Smith. Jag säger er det som en vän. ~Om ni hade upplyst, att de femtinio tusen nio hundra femtifem hade dött, ochatt fyrtifem lefde, så skulle ni ha fått utfärda en femtio tons poliser under följande vecka. Men folk går icke och låter assurera sig, när ni gör er ett sådant besvär att bevisa, att det är en så dyrbar liten nytta med saken. *

Om apoteosering af mördare.

Jag hade hört så mycket talas om den berömda spåqvinnan, madam X., att jag*besökte henne i går. Hon har naturligtvis mörk hy, och dess verkan förökas genoln artificiela hjälpmedel, som likväl icke kosta henne någonting. Hon bär korkskrufvar, rysligt svarta, och jag hade intryck af, att hon gaf deras naturliga tilldragningskraft en högre lyftning med härsket smör. Hon bar en rödlett, rutig näsduk, löst kastad om halsen, och det var alldeles klart, att den andra kommer långsamt tillbaka ur tvätten. Jag antager, att hon snusar. Huru som helst, någonting liknande snus hade slagit sig ned bland de morrhår, som spirade fram på hennes öfverläpp. Jag vet bestämdt, att hon tycker om lök, — jag kände det, när hon suckade. Hon såg forskande på mig under en minuts tid med sina svarta ögon, och så ssde hon:

»Det är nog. Kom!»

Hon försvann ned i en mörk och ohygglig korridor. Jag gick hack i häl efter henne. Plötsligt stannade hon och sade, att som vägen var krokig och mörk, gjorde hon kanske rättast i att tända på ett ljus. Men det skulle ha varit oartigt att tillåta ettfruntimmer göra sig så mycket besvär för min skullT och derfor sade jag:

»Åh, det gör ingenting, madam. Om ni bara utgjuter ännu en suck ur ert hjerta, så tror jag för vissoy att jag skall kunna följa den.»

Så gingo vi på utan vidare; Sedan vi kommit ned i hennes officiela mystiska håla, bad hon mig nämna min födelsedag, precis angifva tiden och klockslaget för denna tilldragelse samt färgen på min mormors hår. Jag svarade så noggrant jag kunde. Då sade hon:

»Unge man, uppjud all er styrka, — darra inte! Jag går att för er uppenbara det förflutna.»

»Underrättelse om det tillkommande, äfven i största allmänhet, skulle för mig vara mera...»

»Tyst! Ni har haft mycket bråk, något glädje, --något framgång, något motgång i verlden. Er farfars far blef hängd.»

»Det var en förbaskad l...»

»Tyst! Hängd, min herre. Men det var inte hans fel. Han kunde inte hjälpa det.»

»Jag är glad, att ni gör honom rättvisa.»

»Ack, — sörj snarare öfver, att juryn gjorde det. Hans stjerna korsar er i fjerde divisionen, femte sferen. Följaktligen komifter ni också att hängas.»

»Nå, med utsigt till ett sådant trefligt!..»

»Jag måste ha tyst. Er natur var från början icke brottslig, men omständigheterna förändrade den. Vid en ålder af nio år stal ni sockerbitar. Vid femton år stal ni pengar. Vid tjugu stal ni hästar. Vid jugufem anlade ni mordbrand. Vid tretio blef ni,förhärdad i brott, tidningsutgifvare. Nu håller ni offentliga föreläsningar. Men värre saker förestå er. Ni kommer att skickas till kongressen. Demäst till tukthuset. Slutligen skall lyckan återvända, — allt blir bra igen, — ni blir hängd.»

Nu hade jag brustit i tårar. Det tycktes hårdt nog att gå till kongressen, men att bli hängd, — det var för sorgligt, det var for ohyggligt. Käringen tycktes öfverraskad af min sorg. Jag uppenbarade för henne de tankar, som jag

hvälfde i mitt sinne. Då tröstade hon mig.

»Nå nå, upp med hufvudet, karl, — ni har ingenting att söija öfver.' Hör bara på. — Ni lefver i New Hampshire. I er stora nöd och sorg kommer familjen Brown och bistår er, nämligen de medlemmar, som skurken Pike lemnat i lif. De skola bli edra välgörare. När ni blifvit fet af deras godhet och är full af tacksamhet och lycka, så yttrar ni er önskan att på något anspråkslöst sätt få vedergälla dem för denna godhet, och så går ni hem till dem någon natt och slår in hjernan på hela familjen med en yxa. Ni rånar edra välgörares lik och gör slut på er vinst af saken i ett utsväfvande lif bland rumlare och skökor i Boston. Derpå blir ni arresterad, lagford, dömd att hängas, för i fängelse. Nu kommer er lyckas tid. Ni blir omvänd — omvänd just då, när alla försök att få nåd, ändring eller resning i saken misslyckats

— och se'n! Jo, se'n komma hvar morgon och hvar afton de bästa och finaste unga fröknar i staden i er cell och sjunga psalmer. Detta torde kunna bevisa, att mord är ett aktningvärdt yrke. Derpå skrifverni ett rörande bref, i hvilket ni förlåter alli de yngre medlemmarne af familjen Brown. Detta väcker allmänhetens beundran. Ingen publik kan stå emot storsinnet. Dernäst skall man föra er ut till schavotten med stor éclat i spetsen för en imponerande procession, sammansatt af prester, embetsmän, vanliga medborgare och unga fröknar, vandrande tankfulla, två och två, samt bärande buketter och eterneller, isi stiger upp på schavotten, och medan den stora folkmassan står med obetäckt hufvud i er närvaro, läser ni upp ert mustiga lilla tal, som presten skrifvit åt er. Sedan skall man midt under en mäktig och imponerande tystnad förpassa er till hel... helgonens boningar, min son. Ni blir en hjelte. Det finnes icke en skurk, som ej afundas er, icke en skurk, som ej är besluten att täfla med er. Och dernäst skall en stor procession följa er till grafven, — gråta öfver, edra jordiska kvarlevor, — de unga fröknarna skola åter sjunga psalmer, som blifvit dem dyrbara genom ljufva minnen från fängelset, och såsom en sista gård af tillgifvenhet, vördnad och uppskattning af edra manliga, duktiga egenskaper, skola de gå två och två kring er Kkkista och strö blommor på den. Och då

— då är ni kanoniserad. Tänk på det, min son, — otacksam skurk, mördare, rånare, rumlare bland tjuf-var och pack i Bostons drägg den ena månaden, och morsgris hos rena och oskyldiga döttrar i landet den derpå följande! En bloddränkt, hatfull djefvul, — en begråten, beklagad, helig martyr, — allt på en månad! Tosing! — En sådan utomordentlig lycka, och ni sitter här och sörjer!»»

»Neji, sade jag, »ni gör mig orätt, ni göt mig verkligen orätt. Jag är fullkomligt tillfrädsställd. Jag visste inte förut, att min farfars far var hängd, men det betyder ingenting. Han har förmodligen upphört att knoira öfver den saken numera-, — och jag har ännu inte börjat. Jag bekänner, inadam, att jag är sysselsatt med något sådant som tidnighsutgifvande och föreläsningar, men de andra dåliga gerningarna, som ni omtalar, ha gått mig ur minnet. Men jag torde ha begått dem, — ni kan ju inte vilja bedraga ett. fattigt fader- och moderlöst barn. Men låt det förflutna vara, som det var, och låt det tillkommande bli, som det blir, — allt det der gör ingenting. Det är bara en sak, som bekymrar mig.- Jag har alltid anat, att jag skulle bli hängd en vacker dag, och huru det är, har tanken derpå gjort mig betydligt ledsen; men om ni bara kan försäkra mig, att jag skall bli hängd i New Hampshire.»

»Inte en skugga af tvifvel!»

»Himlen välsigne er, min välgörrinna! Ursäkta denna omfamning, — ni har tagit en stor börda från mitt bröst. Att bli hängd i New' Hampshire är en lycka, — det ger en menniska ett berömdt namn och inför honom med ens i den bästa New Hampshire-societet i ett annat lif.»

Jag tog farväl af spåqvinnan. Men allvarsamt, är det riktigt att glorifiera en usel missdådare på schavotten, så som Pike blef behandlad i New Hampshire? Är det rätt att förvandla straffet för ett blodigt dåd till en belöning. Är det rättvist att göra så? Är det förenligt med samhällets trygghet?

Mark Twain's skizzer.

14[Detaljerna i ofvanstående äro hemtade från historien om det Pike-Brownska mordet i New Hampshire, allt ifrån främlingen Pikes understödjande af familjen Brown till hans derpå följande afrättning och begrafning. Ingenting är tillagdt, ingenting uppfunnet eller öfverdrifvet. Denna händelse är endast utvald såsom en typ för att belysa ett bruk, som existerar ej blott i New Hampshire, utan i

hvarenda af Unionens stater, nämligen att besöka, pyssla om, glorifiera och vara gudsnaðlig inför mördare sådana som Pike, från den dag de komma i fängelse med afkunnad dödsdom, tills de dingla i galgen.] *

Qvickhetsprof af tvååringar.

Alla barn tyckas ha en impertinent och obehaglig böjelse nu för tiden att säga qvicka saker vid alla tillfallen, som erbjuda sig, och särskildt vid sådana tillfallen, då de icke borde säga någonting alls. Om man bedömer i genomsnitt de prof på qvicka uttryck, som blifvit publicerade, så är den uppväxande generationen af barn föga bättre än idioter. Och för-äldrarne måste säkerligen vara föga bättre än barnen, ty i de flesta fall är det just de, som publicera dessa solstrålar af barnslig inskränktthet, som blanda oss från spalterna i våra periodiska skrifter. Man tycker kanske, att jag talar med någon hetta, att icke säga med en misstanke af personlig ovilja, och jag måste medge, att det pinar mig att höra talas om så många begåf-vade barn i våra dagar, och jag kommer i hog, att jag sjelf sällan sade något qvickt, när jag var barn. Jag försökte det en gång eller ett par, men det var ej populärt då. Familjen väntade icke några briljanta anmärkningar från mig, och därför snäste de mig ibland och gåfvo mig smäll för resten. Men min hud kryper ihop och mitt blod isnar, då jag tänker på, hvad som kunde ha hänt mig, om jag understått migatt yttra några af de så kallade qvickheter, som tillerkännas den nu varande generationens fyraåringar, då far min kunnat höra, hvad jag sade. Att helt simpelt ha flått mig lefvande och ansett sin pligt dermed ha varit fullgjord, det skulle ha för honom sett ut som brottslig klemighet emot en sådan syndare. Han var en allvarlig man, som icke drog på munnen, och som hatade allt slags brådmogenhet. Om jag sagt något af det, hvarpå jag här hänsyftar, och sagt det i hans närvaro, så skulle han ha utplånat mig. Han ville nog, ja, min själ, ylle han, bara han hade fått tillfälle. Men det gick ike, ty jag skulle allt ha haft förstånd nog att taga in strychnin förut qch så säga mina qvickheter efteråt. Mitt lifs vackrq, häfder ha blifvit fördunklade just genom ett sk^mt. Min far hörde det, och han jagade mig, 1 så att jag sprang gatlopp kring fyra eller fem stadsqvrter mjed hjertat i halsgropen. Hade jag varit fullvuxen, så hade detta väl kunnat gå för sig, men b^rn som jag ya?, fcunde jag ju icke veta, hvad det var för .en Qgudaktig ger-ning, j#g hade begått.

Jag gjorde an af dess^ anmärkningar, sopa vanligen kallades qvickheter förr i verld,en, men det var icke en ordlek. Likväl hade den så när åsta^komjnit brytning mellau min far Qch mig \$jelf. \$lin £\$? och mor, onkel Ephr^im och hans hustru, Qch en eller tv% andra voro närvarande, och samtalet rörde gig om, hv#d namn jag skulle få. Jag låg der och tuggade på några ringar af guttapercha \$£ olijta storlek .och försökte göra ett urval, ty jag var ledse# vid att pröfva mir^a tänder på folks fingrar och längji\$4e efteratt få fatt i något, som kunde sätta mig i stånd att komma tvärs igenom saken och känna, hurudan den var ini. Har ni någonsin lagt märke till huru ledsamt det var att nöta tänderna mot barnpigans fingrar, eller huru halsbrytande och tråkigt det var att nöta dem mot sin egen stortå? Och har ni någonsin förlorat tålamodet och önskat edra tänder i Jericho, innan ni fatt dem halft fram? Mig förefaller det, som om dessa saker passerade i går. Och så gjorde de äfven — för somliga barn. Men jag aflägsnar mig från ämnet. Jag låg der, som sagdt, och tuggade guttapercharingar. Jag mins, att jag såg på klockan och anmärkte, att jag om en timme och tjugufem minuter skulle vara fjorton dagar gammal, och tänkte för mig sjelf, huru foga jag gjort för att förtjena de välsignelser, som så frikostigt slösades på mig.

Min far sade:

»Abraham är ett bra namn. Min farfar hette Abraham.»

Min mor sade:

»Abraham är ett bra namn. Mycket bra! Låt o\$s då antaga Abraham såsom ett af hans namn!»

Jag sade:

»Abraham är bra för en procentare.»

Min far rynkade ögonbrynen, min mor tycktes vara road.

Min far sade:

»Isak är ett bra namn, och Jakob är ett bra namn.»

Min mor jakade och sade:»Inga namn finnas, som äro bättre. Låt oss tillägga Isak och Jakob till hans namn.»

Jag sade:

»Mycket bra! Isak och Jakob äro goda nog for er ödmjuka tjenare. — Var god och ge mig den der skallran. Jag kan inte tugga guttapercharingar hela dagen.»

Icke en själ antecknade dessa mina infall för att publicera dem. Jag märkte det, och därför gjorde jag det sjelf, annars skulle de ha gått ohjelpigt förlorade. Långt ifrån att mötas med en ädelmodig uppmuntran som andra barn, då de intellektuellt utveckla sig, fick jag ursinnigt med ovett af min far; min mor såg ledsen och ängslig ut, och äfven min tant hade antagit ett uttryck, som om hon verkligen tyckte, att jag gått för långt. Jag bet i ilska ett stycke ur en af ringame och bröt i smyg sönder skallran öfver hufvudet på kattungen, men sade ingenting.

Då yttrade min far:

»Samuel är ett alldeles utmärkt namn.»

Jag märkte, att det skulle bli oro af. Ingenting i verlden kunde förekomma det. Jag lade ned skallran; öfver sidan på vaggan släppte jag min onkels silfverklocka, klädesborsten, guttapercha-hunden, min tennsoldat och andra saker, som jag var van att undersöka och fundera öfver och göra lustigt väsen med och bryta och bända och slå med, när jag behöfde helsosam sysselsättning. Sedan tog jag på mig min lilla kolt och min lilla mössa och tog mina små skor i ena handen och lakritsstången i den andra och kleffram på golfvet. Jag sade till mig sjelf: »Nu! Qm det värsta kommer, så är jag också beredd på det värsta.»

Derpå sade jag högljudt och med bestämd röst:

»Far, jag kan inte, jag kan inte bära namnet Samuel.»

»Min son!»

»Far, jag menar det. Jag kan inte.»

»Hvarför det?»

»Far, jag har en ööfvervinlig motvilja mot det namnet.»

»Min son, det är oförståndigt. Många stora och goda män hafva haft namnet Samuel.»

»Sir, det är första gången jag har den äran höra den saken.»

»Hvad för slag? Det var till exempel Samuel, profeten. Var han inte stor och god?»

»Åh, inte så särdeles.»

»Min son, vår Herre kallade ju på honom med sin egen röst.»

»Ja, sir, och han fick ropa ett par gånger, innan Samuel behagade komma.»

Derpå satte jag i väg och den allvarlige gamle mannen efter mig. Han hann upp mig följande dagens afton, och när vår tête-à-tête var förbi, hade jag fått namnet Samuel och ett kok stryk och andra nyttiga lärdomar. Och medelst denna kompromiss mildrades min faders vrede och ett missförstånd upphäf-des, som annars skulle kunnat åstadkomma en evigbrytning, i fall jag hade varit oresonlig. Men om jag dommer efter denna episod, hvad månde min pappa ha företagit med mig, om jag hade gjort mig skyldig till att yttra i hans närvaro en af de platta, sjukliga saker, som tvååringar yttra i tryck nu för tiden? *

Digitaliserad av Projekt Runeberg och publicerad på <http://runeberg.org/tmskizzer/>.

Konverterad till .pdf, .epub, .mobi och .txt av Arkivkopia och publicerad på
<https://arkivkopia.se/sak/runeberg-tmskizzer>.

Filen skapad 2018-12-17 14:26:05.289308